میاشتني

حریت

داسلامي انقلاب د اهـدافو خپـروونکي

استاذ «ربانی» او استاذ «فرید» څه کولای شي ؟

زموږ د قیادت تجزیی
د افغانستان د تجزیی
خطر رامنځ ته کړی،..
«وقاد»

مذاکرات حکمتیار و مسعود چگونه آغاز و انجام یافت ؟

دشمن از ما در هراس است و ما از همدیگر !

دکابل ائتلافی «جبهی» څنګه درزونه وکړل ؟

هلته چی دجبر او کفر « سومنات» لولاړ دی!

دګردیز غوندی دنویو واقعیتونو ترجمانی کوله

الهی ارشاد

د حق لوی دښمن

په انسانانو کی څوک داسی دی چې« هغه خبري ددنیا په ژوند کې تاته ډیری ښې ښکاری او هغه پر خپلی نیك نیتی باندی په وارو وارو الله شاهد نیسی ، خو په حقیقت کی هغه د حق ډیر سخت دښمن وی.

او کله چی هغه ته قدرت په لاس ورځی نو په ځمکه کی دهغه ټولی هلی ځلی ددی لپاره وی چی فساد خور کړی، کښتونه لوټ کړی، او انسانی نسل له مینځه یوسی ، پداسی حال کی چی الله (هغه ذات چی هغه به شاهد نیوه) هیڅ کله فساد نه خوښوی. اوکله چی ورته وویل شی چی له الله څخه وویریږه

نو د خپل پت او آبرو مفکوره یی پر گناه ټینگوی.

دداسی بنیادم لپاره دوزخ دی، او هغه ډیر ناکار هستوگنځی دی، له بل پلوه په انسانانو کی داسی څوک هم شته چی دخپل خدای د رضا په گټه کی خپل سر قربانوی او پر داسی بندگانو باندی الله ډیر زیات مهربان دی .

(سورة البقره - له ۲۰٤ څخه تر ۲۰۷ آیتونه)

زموږ هیواد دتوریالیو وطن دی دننگیالیو وطن دی، د غازیانو هیواد دی او د سرلوړو شهیدانو هیواد!

زموږد هیواد دسرلوړو شهیدانو او توریالیو غازیانو له ډلی نه یو هم شهید جگتورن غنی خان ؤ چی دوروستی بری په درشل ــ

یی د شهادت ویاړلی جام په سر واړاوه ، په راتلونکی گڼه کی به ددغه نومیالی اتل مفصل ژوند لیك درته وړاندی کړو انشاء الله » •

دیزاین و کمپوز : غازي لیزر کمپوزر

غلام مصطفی« سحر»

بسم الله الرحمن الرحيم

میاشتنی
د ۱۳۷۱ جوزا اوسرطان میاشتی

حریت

داسلامي انقلاب دا هدافو خیروونکی

دلیکوالو دشوری ترنظر لانـدی
سرمحرر: محمد نذیر« بشارت »

لومړي کال -دوولسمه اودیارلسمه-د ۱۳۷۱هـ.ش غبرگولی اوچنگاښ میاشتی

ددي گڼې مطالب

۱- استاذ «رباني» او استاذ «فرید» ..... « ۲ »
۲-دشمنان ازما در هراس اند .... « ۵ »
۳- دکابل ائتلافي جبهې څنگه......... « ۷ »
٤-دقاضی «وقاد» مرکه .... «۱۵»
۵- مذاکرات «حکمتیار» و« مسعود»... « ۲٤ »
٦-دگردیز غونډي.......... « ۳٤ »
۷- د بري پر درشل.............. « ۳۹ »
۸-کارنامه دوماه فرمانروایی........... « ٤۰ »
۹-دانجنیر فیض محمد له خولی......... « ٤۳ »
۱۰- ضرورت اکادیمي هاي علمي.......... « ٤۵ »
۱۱- دوالري پولیکوف لیك............. « ۵۱ »
۱۲- اسلام چگونه نافذ می گردد........... « ۵٤ »
۱۳- دژورنالیبت رسالت............. « ۵۹ »
۱٤- مروره معصومه (لنډه کیسه) ..... « ٦۱ »
۱۵- خانه....(داستان).............. « »
۱٦- توپان(لنډه کیسه)............ « ٦٤ »
۱۷- لویه جرگه ها.............. « ٦۵ »
۱۸- داغیارو جفا (شعر)............ « ٦۷ »

بانکي پته

اکاونټ نومره (۷۰۱٤)

حبیب بانك لمیټد پښاور پاکستان

د گڼون بیه :

کلني په پاکستان کي (۸۵) کلداري

په اوپا اوامریکا کـي (۳۰) ډالره

په عربي هیوادونوکي (۷۵) ریاله

دیوي گڼي بیه په پاکستان کي (۱۰) روپي یادهغه معادل .

مؤ قت پستي آدرس:
میاشتنی حریت ، پست بکس ۷۰٦
یونیورستي ټاون پیښور

بسم الله الرحمن الرحیم

سرمقاله

استاذ «ربانی» او استاذ «فرید» څه کولای شی؟

په پیښور کی د ثور د ٤ می نیټی له تړون سره سم د سرطان په ۸ مه محترم استاذ برهان الدین ربانی د افغانستان ددولت موقتی جمهور رئیس او محترم استاذ عبدالصبور« فرید» د افغانستان دموقتی حکومت صدر اعظم شو- په دی توپیر چی استاذ فرید یوه هفته وروسته یعنی دسرطان په ۱۵ کابل ته ننوت او د صدارت عظمی د عهدی لوړه ئی وکړه.
ددوي دواړو دوره څلور میاشتی ده - څلور میاشتی ډیره کمه موده ده، په څلورو میاشتو کی په هغو هیوادو کی هم چی سیستم ئی فعال وی او امنیت پکی تامین وی د فوق العاده څه کولو توقع نشی کیدای نو په داسی یوه هیواد کی خو لکه زموږ افغانستان چی دی له هغوی نه ډیر څه کولو هیله هیڅ منطقی نه ده .

موږ فعال سیستم نه لرو ، متعدد احزاب لرو ، ګڼ شمیر په مدرنو او درنو نوسلو سنبال حربی قوتونه دی، څوارلس کاله هیبتناکی جګړی مو ټول وطن ویجاړ کړی دی ، په ټول هیواد کی دجنګ منطق واکمن دی، فقر، پریشانی ، ویرونه او محرومیتونه مود خلکو په ژوند لوبی کوی، رنګارنګ بهرنی لاسونه راغځیدلی دی ، دبد نظمی ،چور او چپاو ، څبلو او انتقام میلان مو په ټولنیز ژوند سیوری غورځولی ، اقتصادی بنسټونه مونړیدلی، بی تعلیمی او دفرهنګی او اخلاقی معیارونو بدرنګه پریوتو مو د معنوی رشد په ستونی منګولی ښخی کړی دی،

دابه کوم ساده وی چی په داسی شرایطو کی دی له استاذ ربانی او استاذ فرید څخه د معجزو طمع وکړی؟ موږ مطمئن یو چی دحالاتو په پیچلتوب ، درونډ والی او نازکتوب پوه کسان په دی واقعیت ښه پوهیږی چی ددی دواړو وروږو په اوږو هغه بار پروت دی چی که د همالیی په غره کیښودل شی، تری لاندی به ټوټه ټوټه شی.

محترم استاذ « ربانی» او محترم استاذ« فرید» حتماً دی واقعیت ته ښه متوجه دی، هغوی به داوسنی رایج سیاست په متود دخپل ولس په وړاندی په الفاظو او شعارونو باندی د لویو پر ځای خپل ملت ته واقعیتونه وائی او هغه څه به ورته وائی چی کول یی ممکن او ددوی په وس کی دی.

زموږ ملت په دی ښه پوهیږی چی استاد« ربانی» او استاذ « فرید» څومره ستونزی په مخ کی لری، هغوی په هیڅ توګه له دوی دا توقع نه لری، چی سملاسی دی ورته لاری جوړی کړی، کورونه دی ورته ودان کړی، روغتونونه دی ورته فعال کړی، ښوونځی دي ورته پرانیزی او........

ددی چارو عاجله غوښتنه زموږ ولس نه له دوی څخه کوی او نه دا عملی او ممکنه ده .

زموږ ملت له دوی څخه یو انتظار لری، هغه « اخلاص» او صداقت دی

دجهاد د اهدافو پالل دی، د اسلام، ملت او هیواد ګټو ته درناوی او ددی روحیی عملی مظاهره ده چی دا پاس ارزښتونه د خپلو سیاسی ګټو قربانی نه کړی.

په دی څلورو میاشتو کی دوی د اعظیم نقش لوبولای شی او په حقیقت کی یو سیاسی اصل رواجولای شی - هغه داچی دهر ډول معاملی، سازش، ګروپ پالنی ، په اقتدار کی د پاتی کیدو د هوس، دسیاسی اهدافو لپاره دناولیو کارتونو د استعمال ، او دنورو د حق په تر پښو لاندی کولو کی دځان لپاره دځای لټولو د سیاست روش ورتی- اوددی په ځای

د اصولو ، شرافت، اخلاقی معیارونو ددرناوی ، د خیر په کار کی دړومبی کیدو د روحیی، داعتماد او دنورو حقوقو ته داحترام سیاست رواج کړی،

دوی باید په یوه داسی لوری حرکت آغاز کړی چی ټول هغه قوتونه چی اسلام او افغانستان غواړی، د اسلام په حاکمیت او د وطن په سالمتیا او آبادی کی خپل عزت لټوی، نه داچی مزدور او استخدام شوی او په ماجراوو ، شخړو ، بی امنیتی ، بربادی او در بدری کی ئی منافع خوندی دی، د خپل مستقبل په باب ډاډه شی .

او داسی یو ذهنیت عام شی، روحیه خپره شی او بالاخره یو فرهنگ حاکم شی چی په حقیقی مفهوم دیوه اسلامی حکومت په لوری رجحان ا و عملی سبقت په جامعه کی د پرمختگ ، مقبولیت او عزت معیار شی او د ملت خدمت او د وطن د آبادولو احساس او تمایل په ټولنه کی دموقعیت پیداکولو د اهلیت دپاتی حیثیت غوره کړی.

داهغه څه دی چی دوی ئی شروع کولای شی، او که دا وکړی د افغانستان تاریخ به ئی نومونه په زرینو ټکو لیکی.

لوی پیغور او له حکمتیاره لویه توقع !

په کابل کي د نجیب دحکومت د ختمیدو دري میاشتي په پوره کیدو دي. خو لا په ښار کي دخلکو ترناموسه پوري هرڅه په خطر کي دي ، نه دچا کور په امن دي ، نه سر، نه شتمني او نه ناموس، هره ورځ په سلگونو داسي فاجعي کیږي چي په یادیدوئي دهر مسلمان افغان زړه ریږدي.

ملي شتمني په ډیره بي رحمي لوټیږي ، اسناد تالاکیږي، په کتابتونونو، تاریخي آثارو او علمي مرکزونو چور چپاو گډ دي، یوځل دپلیتو او خرڅ شویو کمونیستانو او روسانو له خوا زموږ په هرڅه اور ولگید، اوڅه چي پاتي وو دادي اوس ئي په یوه او بل نامه دپردیو نور مزدوران په پو پناکولو لگیادي.

که په کابل کي عملاً حکومت دهغو قوتونو وي چي سربیره په دي چي د اسلام او زموږ د غیرتي ملت په ضد د ښهرني سازش الي دي، غله او بي فرهنگه دي ، وحشیان او جانیان دي ،زموږ د مسلمانو ورونو په غیرت او ناموس لوبي کوي، زموږ ملي نوامیس تربښنو لاندي کوي ، بیا خو په کابل کي زموږ د جهادي مشرانو موجودیت زموږ جهاد ته لوي پیغور دي .هغوي ته پکار دي چي د وخت له ضایع کیدو پرته مسئله روښانه کړي یاپه قاطعیت په کابل کي د غلو، کمونیستانو اوبي تهذیبو دواکمني د ختمولو اقدام و کړي اوکه دا نشي کولاي ابرو مندانه دي له کابله ووځي او په صریحو ټکیو کي دي خپل ولس ته واقعیتونه روائي او خپله بي وسي دي اعلان کړي؟

که دا کار و نکړي، یوحه وخت خو به د ریاست ، صدارت او وزارتونو په نومونو خوشحاله وي خو دیر ژر به ولس سخت پري بي باوره شي، او پداسي حالت کي به واقع شي چي یابه دنورو د لاس د الي په نقش کي سیاسي ژوند کوي ، هغه هم که «نور» ماتي ونه خوري او یا به په طبیعي دول له صحني وحي- داخو پریږدي چي تاریخ به یي گتلي نوم په راتلونکي کي حه ور لیکي.

پدي حالت کي دټول ملت لیږ او ډیره طمع« حکمتیار » ته ده ،هغه اوس هم د فکري او اخلاقي معیارونو په لحاظ اوهم د نظامي او ملي قوت له مخي په داسي یوه حالت کي دي چي د ملت سترگي ور اوري .

هغه ته ښایي چي دکمونیستانو او د ملت دناموس او خپلواکي ددښمنانو په وراندي له خپل مضبوط دریځ نه وانه اوړي، او په کابل کي په روان ککړ جریان دورگډېدو تلوار ونه کړي، افغان میړني ملت چي دکومو انگیزو په بنسټ اود کومو ارمانونو لپاره دروسیي لویه امپراتوري او د هغي رنگارنگ ایجنتان ستړي او له پښو وغورځول ، هغه ارمانونه او انگیزي په خپل قوت ژوندي دي دهغو مخي ته چي هر طاقت درېږي سرنوشت به ئي له رسوائي پرته بل حه نه وي.

«حکمتیار» ته پکار ده چي واقعیتونه لاروښانه کړي، له ټولو بادرده مسلمانو افغانانو سره د اړیکو ټینگولو چارې ته جدي توجه وکړي، په ځان باندي د ملت د راټولولو له دي طلائي چانسه اعظمي استفاده وکړي، دولس په ذهنیتونو کي دخپل گتلي اعتبار دتاواني کیدو محرکات او عوامل تشخیص او شنډ کړي او بالاخره له رواني روانسوزي او فاجعو ډکي وضعي نه دخپل مظلوم ملت د ایستو لپاره په اقدام لاس پوري کولو ته ځان چمتو کړي .

هلته چي د جبر او کفر"سومنات"لاولاړ دي !

نن بيا له کابل نه خبره کوو !

دمحکوم کابل نه ! د مظلوموکابليانو دسويو آهونو او زګيرويو نه يوه توده آه او يو ويشتلي زګيروی درته اوروو.

هلته چي د جبر او کفر سومنات « دوستم او ګلم جم » لا ولاړ دي - هلته چي هيبت او وحشت لا دواکمنی په ګدي دده اچولی ده .

هلته چي زما او ستا هيواد وال اسير او يرغمل پراته دي ، د يوه بی رحمه او بی احساسه وحشی ځواك تر بيداد لاندی اسيران دي .

هلته چي اوس هم هره ورځ د شهيدانو ارواوی د آسمانونو په لوری په پرواز دی، دبی وسو تورسريو او معصومو ماشومانو کړيکی د عرش دروازی ټکوی او د وحشت او ستم له دريابه د خلاصون عذرونه کوی.

هو کی ! نن موږ بيا له کابل نه خبره کوو !

له هغه کابل نه چي د آزادی ډنډ وری يې خوري شوی خو اوسيدونکی يی لا د ځور او ستم په ځولنو کی بند دی.

دتکبری چيغی يی په کوڅو کی غبرګی شوی خو د الهی عدالت « لمر » وربانده راڅنه خوت، دعدل او شرف ساتونکی هم ورننوتل خو !! د مظلومو کابليانو له ګريوان نه د ظلم لاس ونه خوت .

هلته چي اوس هم د ستم حکومت دی، د کلاشنکوف، توپ او بم واکمنی ده ، همغه د ملت د شرف غداران او قاتلان دی د استبداد بوت « دوستم ، مجيد » لا پرځای ولاړ دی، هلته چي داعتراض ځواب ګولۍ دی، او دمخالفت سزا سولۍ !

نن موږ بيا له کابل نه خبره کوو، دکابل د مظلومانو د يوی مظلومی« فرياد » در اوروو.

په همدی اميد چي که د« ابن قاسم» غوندی ننګيالی يی واوری، نو غور شی واوری او بيا پخپله قضاورت و کړی : په دی وروستيو شپو کی

دکابل د راديو تلويزيون يوی نطاقی « نبيلی» ته څوك تلفون کوی او ځان ور پيژنی چي زه دکابل د مليشو قوماندان جنرال مجيد يم . له مختصری معرفی وروسته نبيلی ته وايی چي زه دری ښځی لرم او ته به زما څلورمه ښځه وی سبا ته بايد ځان تيار کړی ، حکم دومره قاطع او حتمی ؤ چي رد او نه پکی نه جوړيدل ، « نبيله » که درراديو تلويزيون دماحول اوسيدونکی وه هم آخر ددی حق بايدور سره وای چي د خپل ژوند د راتلونکی په باب پخپله تصميم و نيسی. نبيله له دی کارنه انکار کوی او بيايی مور او پلار دګاونډی په کور کی پټوی. سبا سهار وختی « جنرال مجيد » له خپلو مليشو سره راځی - د نبيلی له پلار نه دهغی پوښتنه کوی ، پلار يی ځواب ور کوی چي نبيله نشته نو مجيد سمدستی تفنګچه پر تندی ور ابږدی او ورته وايی چي يوازی پنځه دقيقی وخت لری که نبيله حاضره شوه ښه ده که نه نو مرمی به دی کوپړی په ځوا کړی.

مجيد د نبيلي پلار ته دوه لاري پيشنهادوی چي يا نبيله « » پيسو په بدل کی ددري ورځو لپاره هغه ته پريږدي، او يا ديوه کور او ينځوس لکه افغانيو په بدل کی له مجيد سره واده ته تياره شی.

د نبيلی مور چي دخپل خاوند حالت وينی په بيړه راځی ورته وايی چي هغه ته څه مه وايی او له لږ ځنډ وروسته « نبيله» دګاونډی له کور نه راوباسی او په زور يی موټر ته کشوی ، تر پنځو شپږو ورځو وروسته نبيله د پخوا په څير سهار خپلی دندی« راديو تلويزيون» ته راځی او ماښام د « مجيد » کورته ستنيزی .

داخو يوه پيښه وه چي اخبارونو ته راووته په هغو کيسو خو يوازی خدای (ج) خبر دی چي هره ورځ به د ملت ددغه حرفوی قاتلانو او وحشيانو له خوا دکابل او هيواد په نورو برخو کی پيښيږی او يوازی ستر خدای(ج) خبر دی چي په تيرو ځوارلسو کلونو کی به څومره خويندی ميندی ددغه بی فرهنګه مليشی د وحشت ښکار شوی وی؟

آيا همدا مو دننګياليو غازيانو غيرت ته سترچلنج نه دی؟

آيا پرکابل به د اسلام تر نامه لاندی هم همدغسی وحشت خوروی ؟

ترکومه وخته پوری به عزت په پيسو ليلاميږي او د زر ، زوور او تزوير منطق به چليږی ؟

آيا د دوستميانو او خادستانو ستمونه به همداسی جاری وی او آيا د عمری نظام دعوه داران به چوپ او بی پروا وی که څنګه ؟!!! داتولي داسی پوښتنی دي چی ځواب يی يوازی راتلونکی ورکولی شی ، هغه شيبی چی ټول يی په انتظار دی.

دشمنان ازما در هراس اند و ما از همدیگر!

نویسنده : ابو جاهد

استاد عبدالصبور (فرید) مردیکه از طرف حزب اسلامی افغانستان بحیث صدراعظم تعین شده است بعد از ظر روز دوشنبه ١٤ سرطان وارد کابل شد ، ورود وی به کابل روزقبل از این تاریخ متوقع بود ولی بعلت درگیری میان ملیشه های گلیم جمع و نیروهای حزب در جنوب کابل که طی آن شهرکابل نیز آماج فیر اسلحه ثقیل قرار گرفت آمدن وی به تعویق افتاد .

چرا در آخرین ساعاتی که قرار است حزب نماینده خویشرا برای احر از پست صدارت به کابل بفرستد خبر از جنگ می رسد و خیابانهای کابل به خون کسانی رنگین میشود که انفجار راکت های بی هدف موجب آنست ؟

درین مورد حزب و جمعیت ادعاهای متفاوت دارند، جمعیت حزب رامتهم می کند که به این علت که نمیتوانست هزاران مجاهد مسلح را همراه با استاد فرید به کابل بفرستد دست به این کار زد یعنی اول بر مواضع فرقه(٣٥) حمله برد وآنانرا به عکس العمل وا دار ساخت، قطب الدین هلال مسئول کمیته ء سیاسی حزب اسلامی افغانستان در رد این ادعا این سوال را مطرح کرد که در شرایطی که استاد فرید عازم کابل است شروع جنگ و درگیری ازجانب حزب چه نفعی برای حزب خواهند داشت؟

اینکه سر انجام استاد فرید همراه با سه هزار مجاهد مسلح به اسلحهء سبك وسنگین وارد کابل شد نشان میدهد که در درگیری میان حزب و ملیشه ها مسئله ورود چند مجاهد بیشتر ویا چند مجاهد کمتر مطرح نبوده است بنابر این برای آغاز این در گیری فقط یك دلیل باقی می ماند و آن اینکه عناصر و نیروهایی از نزدیکی میان حزب و جمعیت در هراس اند، آنها میدانند که تفاهم میان حزب و جمعیت موجب سبکدوش شدن آنان از وظایف شان خواهد شد به همین علت تا آخرین ساعا ت ورود استاد فرید سعی به برهم زدن این توافق کردند .

از این واقعیت مسلم هرگز نمیتوان منکر شد که از اختلاف میان حزب و جمعیت بعد از سقوط رژیم نجیب نیز کمونیست ها و مدافعین مسلح آنان بهرهء فراوان بردند، آنها در گیری های خود با نیروهای جهادی را در گیری میان تنظیم های جهادی جلوه دادند و به این ترتیب به اعتبار مجاهدین لطمه زدند .

در درگیری میان حزب و ملیشه ها قبل از ورود مجددی به کابل و احراز مقام ریاست جمهوری مؤقت توسط وی ، ملیشه ها ملیت را مطرح ساختند و چنین وانمود کردند که آنها در برابر انحصار طلبی پشتون ها به مقابله برخاسته اند و البته درین ماجرا از حمایت نیروهای هم پیمان خویش منصور نادری و حزب وحدت نیز بهره بردند. ، در درگیری میان اتحاد اسلامی و حزب وحدت هزاره ها نیز همین کار را کردند یعنی مدعی شدند که این جنگ بین پشتون و غیر پشتون است تا از این راه ملیشه های شمال را نیز به حمایت از خویش ترغیب نمایند .

حزب اسلا ی با انتخاب استاد فرید یعنی یك قوماندان غیر پشتون خود بحیث صدر اعظم ، این حربه را از دست دشمنان جهاد گرفت، اینکه همراه با استاد فرید هزاران مجاهد مسلح از ملیت های غیر پشتون از شمال وارد کابل می شد کابوس وحشت انگیز برای نیروها و عناصری بود که سعی داشتند با حربه

> در طول سالهای گذشته در مورد قدرت شورای نظار بخصوص در ولایات سمت شمال سخن های بسیار بر سر زبانها بود، احمد شاه مسعود همیشه از نظم در شورای نظار سخن می گفت و در عکس های که از جبهات شورای نظار در مطبوعات به چاپ می رسید این باور تقویت می شد که نیروهای تحت قوماندهٔ احمد شاه مسعود بشکل نیروهای منظم نظامی آموزش دیده اند ولی بعد از ورود شورای نظار به کابل اثری از این نیروها دیده نمیشود، آیا اینها همه جزء از جنگ تبلیغاتی علیه دشمن بود ؟

ملت و دامن زدن به گرایشهای قومی جلو نزدیکی و تفاهم میان حزب و جمعیت را بگیرند .

نیروهای فرصت طلب بخوبی میدانند که اگر با تفاهم میان دو نیروی عمده ء جهادی یعنی حزب اسلامی وجمعیت اسلامی و همکاری عملی سایر تنظیم های خواهان صلح و امنیت، یك نیروی مشترك تحت قومانده وزارت دفاع وداخله بوجود آید دیگر کسی آنانرا به کار نخواهد گرفت و آنها یا باید ساح بر زمین بگذارند و یا اینکه ازکابل خارج شوند .

و رود نیروهای حزب از شمال برای وسیع آن را از میان می برد، اما این مسٔله هرگز به آن معنی نیست که اجازه داده شود تا گروپ هائی مسلح بصورت مستقل در هرجا که بخواهند حضور داشته باشند وموجب نا امنی گردند، جمع آوری این نیروها از خیابان های کابل ضرورت مبرم و حیاتی دارد ولی این کارنیز نباید بشکلی صورت گیرد که به اختلافات جدید میان مجاهدین دامن بزند.

روشی که تاکنون وزارت دفاع در کابل برای جمع آوری و خلع سلاح این نیروها در پیش گرفته است گذشته از اینکه اهانت به جهاد و تحقیر مجاهدین است، به

دیده نمیشود، آیا اینها همه جزء از جنگ تبلیغاتی علیه دشمن بود؟ آیا امروز شورای نظار توان جمع آوری حد اکثر دو هزار نفر را ندارد که بتواند بوسیله آنان مجاهدین پراگنده را از شهرکابل برون ببرد ؟ تاچه وقت میتوان پادر جای پای نحیب نهاد و نیروهای ملیشه را بجان مجاهدین انداخت ؟

اگر شورای نظار خود به تنهایی توانمندی این کار را نداشت میتوانست بوسیله یك نیروی مشترك از تنظیم های جهادی این کاررا انجام دهد، آیا بی توجهی نسبت به مجاهدین دیگر تنظیم ها از طرف شورای نظار به آن معنی نیست که از نظر شورای نظار ملیشه ها قابل اعتماد تر از مجاهدین اند؟

وعدهء ساختن یك قوای مشترك از مجاهدین برای تامین امنیت در کابل بیش از دوماه قبل داده شد ولی تاکنون قدم عملی درین جهت بر داشته نشده است، آیا اهمال درین امر مهم و خطیر عملی عهدی نیست تا نقش ملیشه ها درکابل تضعیف نشود؟

این واقعیت امروز بر همه مبرهن است که تازمانیکه نیروهای ملیشه درکابل حضور دارند تا مین امنیت درکابل غیر ممکن بوده و خطر وقوع جنگ کابل را تهدید می کند و اگر استاد ربانی نیز در موردخروج ملیشه ها ازکابل اقدام عملی ننماید شانس وی در پیروزی و فایق آمدن بر مشکلات از مجددی بیشتر نخواهد بود و متاسفانه تا آنجا که دیده میشود نه تنها ازخروج ملیشه ها خبری نیست بلکه بر عکس این ملیشه ها اند که مجاهدین را ازکابل بیرون می کنند .

سیر جریانات طوری است که استاد ربانی قادر نخواهد بود هم ملیشه ها را از خود راضی نگهدارد و هم مجاهدین را ، این دو نیرو شبیه به دو تربوز است که نمیتوان هردو را به یکدست گرفت .

مجددی یکی از این دو (مجاهدین) را بر زمین نهاد تا دیده شود که استاد چه خواهد کرد .

اینکه سر انجام استاد فرید همراه با سه هزار مجاهد مسلح به اسلحهء سبك وسنگین وارد کابل شد نشان میدهد که در درگیری میان حزب و ملیشه ها مسئله ورود چند مجاهد بیشتر ویا چند مجاهد کمتر مطرح نبوده است بنابر ابن برای آغاز این در گیری فقط یك دلیل باقی می ماند و آن اینکه عناصر و نیروهایی از نزدیکی میان حزب و جمعیت در هراس اند، آنها میدانند که تفاهم میان حزب و جمعیت موجب سبکدوش شدن آنان از وضایف شان خواهد شد به همین علت تا آخرین ساعا ت ورود استاد فرید سعی به برهم زدن این توافق کردند .

حزب و حدت نز موجب نگرانی است این حزب با استفاده از اختلاف حزب و جمعیت وضعف مجددی، امتیازی راکسب کرد قسمتی از این امتیازات به پاداش جنگ با اتحاد به این حزب داده شد ولی اکنون این حزب توان گرد آوری نیروها تحت پرچم ملیت را ندارد و اگر بار دیگر بخواهد برای گرفتن امتیاز به جنگ بپردازد در آن صورت پای مذهب بمیان خواهد آمد و این به هیچ صورت به نفع آنان نیست .

بنابر این ورود استاد فرید به کابل و همکاری عملی حزب اسلامی به حکومت جدید، با ضرر نیروهای جنگ طلب است و روز بروز خطر جنگ خیابانی بشکل حیثیت شورای نظار و شخص وزیر دفاع نیز لطمه می زند .

بکار گیری نیروهای، ملیشه برای خلع سلاح مجاهدین در کابل نمایانگر قدرت حکومت جدید نیست بلکه نشان از ضعف آن دارد، در طول سالهای گذشته در مورد قدرت شورای نظار بخصوص در ولایات سمت شمال سخن های بسیار بر سر زبانها بود، احمد شاه مسعود همیشه از نظم در شورای نظار سخن می گفت و در عکس های که از جبهات شورای نظار در مطبوعات به چاپ می رسید این باور تقویت می شد که نیروهای تحت قومانده احمد شاه مسعود بشکل نیروهای منظم نظامی آموزش دیده اند ولی بعد از ورود شورای نظار به کابل اثری از این نیروها

دکابل ائتلافی جبهی ځنګه درزونه وکړل...؟!

مجددی صاحب ولی خپل دریځ ۱۸۰ درجی واړاوه ؟

په تیرو دوو میاشتو کی تر ټولو لوی تاوان احمدشاه مسعود وکړ..

محمد نذیر « بشارت »

دنجیب تر لری کیدو وروسته احمد شاه « مسعود » صاحب د صحنی « قهرمان » بلل کیده، دټولو پام دهغه خواته و- له حکمتیار صاحب نه پرته دپیښور دنورو مشرانوسترګی هغه ته وی . په ټولو مشرانو کی د مسعود زیاته رابطه له استاذ « سیاف » صاحب او «مجددی» صاحب سره وه .داسی فکر کیده چی مسعود دتصمیم مرجع وی ، هغه به په مخابره کی د پیښور مشران په ډیر ځکمانه انداز مخاطب کول چی « ژر یوی نتیجی ته ورسیږی ، دلته مشکلات زه درته حل کوم ».

کله چی «حکمتیار» داخل ته ولاړ او دکابل په شمال کی د مسعود لار بنده شوه، ده په پیښور کی دتنظیمونو مشرانو ته وویل چی « حکمتیار» په کابل دبرید پروګرام لری، زه څه وکړم .

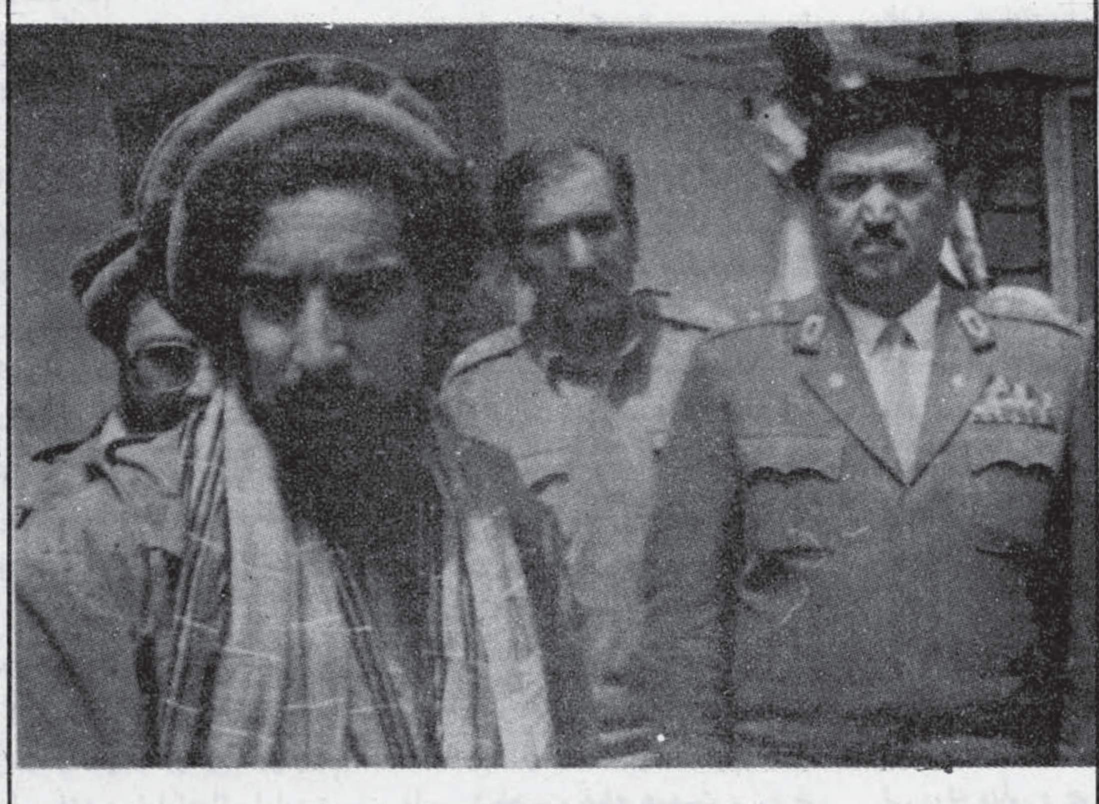

د مسعود [illegible] تقلبي قهرماني او غرورشيبي، هغه وخت چي نوي کابل ته ننوزي،

مسعود ته له پیښوره تقریباً دا اتفاقی ځواب ورکړ شو چی دکابل رژیم دمسلحو طاقتونو دمرستی په ګډون چی په هره لار ممکن وی کابل ته د « حکمتیار» دننوتو مخه و نیسه .

« مسعود » دغرور په اوج کی و ، که څه هم دکمونیستانو نظامی قوت تر ده څوچنده زیات و - خو هغوی دی ته ضرورت درلود چی دخپلو عزایمو د ټولولپاره مسعود را وړاندی کړی و. کابل ته د ثور په پنځمه د حزب اسلامی دځواکونو تر ننوتو دمخه « مسعود » صاحب د پاکستان دجماعت اسلامی دامیر قاضی حسین احمد له لاری وغوښتل چی له «

حکمتیار» سره مخابروی خبری و کړی - بالاخره قاضی حسین احمد دا کار وکړ او یوه ورځ وروسته دری واړه دمخابری په چاینل کی وو ، خبری دوستانه پیل شوی. مسعود په پیل کی په ډیر ادب برخورد کاوه ، « حکمتیار» هغه ته د «برادر مسعود» خطاب کاوه او ژبه یی توصیه آمیزه وه .

د مسعود په خبرو کی لومړی د استدلال رنګ ښه غالب و، د خبرو دتوندیدو پر وخت به قاضی حسین احمد مداخله کوله ، خبری تر یوه ساعته زیاتی اوږدی شوی.

په پای کی « مسعود » له ګواښنه په ډکه لهجه وویل چی « تاسی ته معلومه ده چی زه یو صریح سړی یم، په کابل دی دبرید ضرب الاجل بیرته در واخله او کنه همدا اوس دمخابری ګوشکه ږدم او په اقدام لاس پوری کوم ..... »

تر همدی خبرو وروسته استاذ ربانی غوښتل چی له مسعود سره مخابروی رابطه و نیسی خو تر وار وار هڅی وروسته ناکام شو ، هرځل به د مسعود د مصروفیت خبره ورته کیده - استاد ربانی له مسعود سره د رابطی په نیولو کی تر مایوسیدو وروسته له حضرت مجددی سره په تماس کی شو، هغه ورته وویل چی ما نیم ساعت مخکی له «آمر صاحب» سره خبری وکړی او راته ئی وویل: چی په پیښور کی په دی .... محتوی یوه اعلامیه خپره کړی..... نور له دی څایه مطمئن اوسی».

مجددی صاحب چی کله د اپریل په ۲۸ مه کابل ته ولاړ، پراخ بین المللی ملاتړ ور سره و، کمونستانو او دکابل رژیم نورو بقایاوو هغه د خپلواهدافو لپاره تر ټولو موزون سړی و باله ، په دی وجه دهغوی له تاوده استقبال سره مخامخ شو او دهر راز ملاتړ داد ئی ورکړ .

بهرنیو تبلیغاتو یو داسی روحی حالت راووست چی مجددی صاحب دکابل« فاتح» و ښودل شی- سره له دی چی دا حالت په بشپړه توګه « عارضی» او « تقلبی» و خو ظاهراً ئی اثر لوی و .

کابل ته د مجددی صاحب تر تګ لږ وروسته استاذ « سیاف» ، استاذ ربانی ، مولوی صاحب محمد نبی د تلو عزم څرګند کړ، ویل کیده چی ددی لپاره چی جمعیت په برلاسی موقعیت کی دی نو پکار ده چی « رهبر» یی کابل ته په تګ کی له نورو سره توپیر و لری .په همدی خاطر داتجویز شوی وه چی د استاذ ربانی لپاره به له کابله الوتکه راځی او په هغی کی به کابل ته ځی .

خو استاذ ربانی نه یواځی په الوتکه کی نه ولاړ، بلکی په مځکه ئی د تلو لپاره هم دومره امنیتی تدبیرونه و نیول چی هیڅ رهبر نه و نیولی. په داسی حال کی چی په کابل کی هم، ددوی نفوذ تر ټولو مشرانو زیات او مضبوط و - د استاذ ربانی دی حرکت څینی پوښتنی را ولاړی کړی، څینو باوری سرچینو د استاذ ددی حرکت علت هغه رپوټونه بلل چی ده ته د بعضی اعتمادی چینلونو له لاری رسیدلی وو، رپوټونه داوو چی دځینو خارجی لوریو په اشاره په کابل کی دده د قتل نقشه جوړه شوی ده ، کله چی دی هوائی میدان ته ورسیږی یابه ئی په هوا کی د سپرلی په الو تکه برید کیږی او یابه ترکوزیدو وروسته دتوپونو او ماشیندارو تر اور لاندی نیول کیږی.

ددی تر شا څو هدفونه پراته وو، یو خوا دا چی دمجاهدینو یواځینی تاجك رهبر په(خدای ج مکړه) له منځه تلو به په تاجکو کی د محرومیت او غم د احساس اورژبغراندی کړی. بل به له یوه داسی شخصیت نه جمعیت بی برخی کړی چی اعتقادی او فکری رنګ ئی د شخصیت په څرنګوالی کی بارز دی او په دی توګه به له دی ناحیی دکمزوری قیادت د تبارز لپاره لار اواره کړی.

دریم داچی د استاذ د قتل خبره به په حزب اسلامی وروتپی او په دی وسیله به دحزب دمحکومولو او تجرید یوه ښه پلمه تر لاسه کړای شی، خو لله الحمد دا پلان بریالی نشو .

د استاذ ربانی تګ او هلته د قیادی شوری درئیس په توګه تبارز او دکار آغاز په مجددی صاحب ښه ونه لګید ، هغه دا اقدام دپیښور دمعاهدی مخالفت اود خپل موقعیت او موقعیت چلنج و ګاڼه - لومړی یی داخبره په خصوصی مجلسونو کی کوله ، خو وروسته ئی حوصله تنګه شوه ، خبره ئی علنی کړه او مطبوعاتو ته ئی را و ایستله.

استاذ« سیاف» په داسي روحیه کابل ته ولاړ چی له دي امله چي دپیښور په انکشافاتو ا و تړون کي ئي فعال نقش درلود، په کابل کي به هم په همدی تناسب اغیزه لری، که څه هم هغه دخپل قوماندان شیرعلم له خولی چی پیښور ته راغلی و دکابل په جریاناتو خبر ...و. خو له دی ټولو سره سره هغه داده و ، چی نقش به یی مخکښ وی.

کابل ته په رسیدو له استاذ سره سوړ برخورد وشو ، مجددی صاحب خپله دپیښور «دګورنر هاوز» داخبره هیره کړی وه چی« زه به د استاذ « سیاف» دانیکی (دجهادی شوری د ریاست لپاره دده پیشنهاد) هیڅکله هیره نه کړم ». ویل کیږی چی په کابل کسی ان په لومړیو ورحو کی په تلیفون کی د استاذ اومجددی صاحب د زوی ذبیح الله ترمنځ ترخی خبری تبادله شوی وی.

ذبیح الله خان هم نه یواځی د استاذ سیاف د نیکی په باب دخپل والد وینا هیره کړی وه ، بلکی د اقتدار په هوا کی ئی ورته ویلی و چی« باید و پو هیږی چی دا پیښور نه دی » ، د استاذ نزدی منابع داهم وائی چی یوه ورځ هغه له څو نورو جهادی مسؤلینو سره دکابل د صدارت په ماڼی کی ناست و، یوی ښځی یوه پاڼه د عریضی په ښه ورته وړاندی

کړه ... استاذ« سیاف» چې هغه و کټله له سترګو یې اوښکې و څڅېدې او پاڼه یې کاټ کړه .

خواته ناست کس یې د ورقې دکټو اجازه و غوښته،و پاڼه ئې په نسبتاً لوړ غږ ولوستله – په هغې کې لیکل شوي و چې « زه دوه پیغلې لوڼه لرم – دروسانو پوهیدلې و چې دستونزې حل هم نه و. .استاذ « سیاف» ژر له کابله پغمان ته ووت . هغه له استاذ « ربانی» او مسعوده ډېر ګیلمن و – دهغه یوه نږدې دوست ویل چې استاذ ربانی ته ئې ویلي چې کوم اعتماد چې درژیم په بقایاوو کوي، په سلو کې پنځوس ئې پرماوکړه ، صاحب د تنظیم د نظامي چارو رئیس و لوی درستیز ټاکلی و ، خو مسعود دخپل قبلي پروتوکول له مخې مجبور و چې پرچمیانو ته څه امتیازونه ورکړي، له دې امتیازونو څخه یو داو چې جنرال آصف دلاور د لوی درستیز په چوکۍ پرېږدي.

نواز شریف او شهزاده ترکي الفیصل په مخابره له حکمتیار نه پاکستان ته دراتلو غوښتنه کوي، چې ونه منل شوه

او کمونیستانو په حکومت ئې عفت خوندي پاتې شو – خونن چې دمجاهدینو حکومت دی او دمجاهدینو قایدین کابل ته راغلي، زما د لوڼو عصمت لوټ شو او په حیائي لوبې وشوې – دخدای ج لپاره داکوم اسلام دی او داڅه ډول جهاد دی چې د" ګلم جم د وحشي ملیشي له تجاوز نه دخپلو پیغلو عفت نشي ساتلای».

استاذ نور هم په کابل کې ډېر څه لیدلي و، ددې په روح او زړه ټپې مور سوی غږ او له ویره ډک فریاد پر هغو علاوه شو- اوس نو حتماً هغه پو هیده چې په کابل کې څه پیښ شوي ، څه روان دي او دي باید څه وکړي؟

هغه به په خپله ، خپل دپیتبورو« ابتکار» نه شرعي ګڼه، نه قانوني – یواځې به ئې دستونزې حل باله خو اوس ته زما قاید ئې ، زه به درپسې ولاړیم.

همداراز مسعود هغه ته داډ ورکړی و چې کابل ته راشي زموږ فکري قیادت به ستاوي،څه ډول چې ته پروګرام راکوې، هماغسې اقدام به کوو ، مسعود چې کابل ته راغی ، دائي نشوای زغملای چې مجددي صاحب دې لومړی درجه نقش او موقعیت ولري که څه تودې ناستې او ولاړې ئې سره درلودې ، ولې مرموز رقابت محسوسیده ، مجددي صاحب چې کومه کابینه اعلان کړه او زیاتره ئې د خپلې ډلې او ګیلاني صاحب د ګروپ کسان پکې راوستل ، حتمي ده چې مسعود په هغه خوښ نه و .

خورسمي او علني عکس العل ئې دلوی درستیز په سر وښود.مجددي صاحب چې جنرال رحیم وردګ چې دګیلاني خودا لاهغه وخت و چې مسعود داخبرې کولې چې « د حکمتیار» ځواکونه به د کابله دومره لرې و شړم چې هیڅ توغندی ئې کابل ته راونه رسیږي»

د مسعود په باب له حضرت مجددي سره کم کم شکونه راپیدا کېدل، خوځان به ئې په دې ډاډه کاوه چې مسعود په هر حال د« حکمتیار» له لومړی درجه مخالفینو څخه دی.

مګر په کابل کې دحاضرو ځواکونو داخ و ډب یو نوی پړاو په شروع کېد و و، دا هغه پړاو و چې استاذ رباني په کابل کې دیوه متبارز شخصیت په توګه راښکاریده او مجددي صاحب ئې تر شعاع لاندې راووست.

استاذ رباني تردې څه موده مخکې هغه وخت له نظرونو ګوښه شو چې

مسعود د ملیشی او پرچم ډلی په مرسته
د اقتدار اخیستو پروسه په لارواچوله -
که څه هم استاذ پدی رابطه ناخوښ و خو
څه ئی نه ویل او چوپ و. هغه د مسعود
، ملیشی او مجددی له ائتلافه په
تشویش کی و ، مگر شاید دیوه مناسب
وخت لپاره ئی انتظار ایست.

په کابل کی د طاقت بیلابیل مرکزونه
سره ویشل شوی وو ، هغوی یواځی دی
ویری سره یو ځای کړی وو چی حزب
اسلامی کابل ونه نیسی. نور دهغوی
ترمنځ دعمل کومه ځانگړی هماهنگی نه
وه. دهغوی ترمنځ نه د صلاحیت حدود

دا داسی حالت و چی دحزب اسلامی
دقوت دورځ په ورځ څرگندیدو په وجه
مسعود تر سخت فشار لاندی و خو
مسعود صاحب د حضرت صاحب ټاکل
شوی لوی درستیز جنرال رحیم وردك
رد او په ځای ئی جنرال آصف دلاور
اعلان کړ ، مسعود په دی اقدام له یوی
خوا دمجددی او گیلانی ډلی له ځانه خپه
کړی، له بل لوری ئی خپل جهادی هویت
تر پوښتنولاندی راووست ، له بلی خوائی
دوستم هم له ځانه خوښ نکړای شوای،
ځکه دوستم د خپل ځواك لپاره امتیاز
غوښت، پداسی حال کی چی آصف دلاور

ائتلافی جبهی درزونه نور هم زیات کړل،
دبی گناه خلکو وژنه ، لوټ مار ، نیول،
وهل ټکول ، په عفتونو تجاوز، دجهادی
قوماندانانو ذلت امیزه تلاشی ، هرڅه
تری ورل٠هغه شیان وو چی ورځ په ورځ
ئی د ملیشی پرخلاف کرکه را ایشوله .

مسعود صاحب اومجددی صاحب
شکایت کاوه چی ملیشه له خپلو ځانگړیو
قوماندانانو پرته د بل هیچا خبره نه منی
او ځان د نظم اودسپلین پابند نه گڼی له
شهیدانو نه د ملیشی ، مجددی او مسعود
د ائتلاف د بچیدویواحینی لار پرکابل
دحزب اسلامی برید گڼل کیده خو «
حکمتیار» په ډیره هوښیاری پر هغو دا
لار بنده کړه .

هره لحظه چی تیریده د«حکمتیار»
موقعیت مظبوطیده اومخالفین ئی
کاواکه کیدل.

له کابل نه د ملیشی د ایستو په
دریځ باندی د«حکمتیار» ټینگار او
دکابل له وضعی نه دمجاهدینو او سیاسی
مشرانو نا امیدی او انزجار او په خپله
شاوخوا باندی دراټولولو په لار کی د«
حکمتیار» اهلیت دهغه سیاسی پرستیژ
خورا لوړ کړ، او دیوه مضبوط رهبر په
توگه ئی تبارز وکړ .

داهغه وخت٠چی نور مسعود له
خپلی افسانوی دنیا نه دواقعیتونو نړی
ته په راکوزیدو مجبوریده.

مسعود نور هغه سوچ پریښی و چی
د« حکمتیار» ځپل اوقبول دده او دده
دمتحدینو د وس خبره ده ، هغه کلك
تمایل درلود چی له حکمتیار صاحب سره
کینی او خپلی ستونزی ورسره مخامخ حل
کړی.

خو تر ده دمخه استاذ ربانی له
حکمتیار سره ملاقات وکړ او له هغه ئی
دمرستی غوښتنه وکړه .

استاذ ربانی ته دمجددی دی خبری
چی ددوو کلونو لپاره ئی د ریاست
دمودی په اوږدولو ټینگار کیږی٠تشویش

« مسعود» له گرابښه په ډکه لهجه وویل چی « تاسی ته معلومه ده چی زه بو صریح
سړی یم په کابل دی دبرید ضرب الاجل بیرته در واخله او کنه همدا اوس دمخابری
گوشکه رډم او په اقدام لاس پوری کوم ..... »

مشخص شوی و ، اونه تر حکومت
نیولو ورروسته د چارود سنبالولو کرنلار،
دهغوی دی روش چی دیوبل له خبرتیا
پرته ئی خپل تصمیمونه نیول ددوی
ترمنځ دباور مزی په شلیدو کړل.

دمجددی صاحب دی خبری چی په ده
باندی ددووکلونو لپاره دحکومت کولو په
خاطر ټینگار کیږی ، مسعود او دوستم
دواړه ناخوښ کړل.

لهمسعود صاحب نه٠چی په کوم خاص
مجلس کي دمجددي صاحب ددی خبری په
برخه کی پوښتنه وشو ه ، هغه به ځواب
ورکاوه چی« باید دپیښور تړون ټکی په
ټکی عملی شی، او چی څرنگه دجون په
۲۸ مه دهغه د ریاست دوره پای ته
ورسیږی ،غوږ نیولی به یی له دفتره
باسم».

همداراز ددوستم مرستیال جنرال مجید
یوه بهرنی ژورنالیست ته په مرکه کی
وویل چی « دی کله هم و غواړی ،
دمجددی حکومت ختمولای شی » که څه هم

یوپه قومی لحاظ تاجك دی، ازبك نه دی
بل په پوځ پوری اړه لری نه په ملیشه
پوری او دریم داچی اړیکی ئی ددوستم په
پرتله له مسعود سره نږدی دی.

د مسعود دی اقدام د استاذ سیاف
او مولوی خالص مخالفت راوپاراوه او په
تبلیغاتی لحاظ ئی جمعیت اسلامی په
جدی مشکل کی واچاو، دا دمجددی
صاحب لپاره تر یوه شوك کمه نه وه .

ځکه تردی یوه ورځ دمخه دهغو
ددفاع وزیر د« حکمتیار »
دځواکونودتمبولو دعوه کوله او دمجددی
صاحب حکومت ئی مشروع او « قانونی »
گڼه خو نن٠په غیر قانونی توگه دخپل
جمهور رئیس پریکړی ماتولی .

مجددی صاحب متوجه نه و چی نن په
کابل کی « قانون» زور دی، هغه عمل
چی زور ئی تر شانه وی غیر قانونی دی
او دا هغه عنصر دی چی حضرت مجددی
آن له پیله تری بی برخی دی.

دملیشی چور،چپاول او تشدد دکابل

پیداکړی . و او هم پدی وارخطاو چی احمدشاه مسعود دمجددی دپریکړو ملاتړ کاوه.

استاذ ربانی«حکمتیار» ته ویل چی جمعیت په یوه مشکل حالت کی واقع دی له دی حالت نه په وتو کی ورسره مرسته وکړه.

د استاذ ربانی اومجددی ترمنځ داختلاف یوه مسئله داهم وه چی مجددی صاحب په کابل کی دځینو حلقو دتوجه دجلبولواو ځینو بهرنیو جهتونو ددوستی په پاس دنجیب دښلو طرفدار واو ربانی صاحب د افغان ولس ددښمن په توګه دهغه محاکمه غوښتله . ددی دواړو دریځونو دنږدی کولو لپاره دقیادی شوری منشی ایت الله شیخ آصف محسنی یوه ورځ دقیادی شوری په غونډه کی پیشنهاد وکړ چی راځی نجیب او ببرك دواړه د جانیانو او وطنفروشانو په نامه محاکمه کړو - دابه زموږ دجهاد دواقعی بری یوه ترجمانی هم وی او د ملت د احساساتو ځواب هم.

په دی باب د مجددی صاحب په دریځ نه یو خبر ، خو ربانی صاحب چوپ پاتی شوی و .

په دی وضعه کی دلویدیزو طاقتونو په تیره دانګلستان ددی نقشی د تطبیق هلی ځلی توندی روانی وی چی افغانستان په ځو برخو وویشل شي،دایران دریځ هم خورا ظالمانه و، ایران دنورو اهدافو ترڅنګ داهم غواړی چی په افغانستان کی جګړی او شخړی روانی وی.هغه فکر کوی چی هلته د سولی او امن تامین ددوی اقتصادی ګټوته ضربه ورکوی، هغه پوهیږی چی له بهرنی نړی سره دتجارتی اړیکو لنډه او اسانه لار دسالنګ کابل - جلال آباد په سرك باندی له تورخم نه په تیریدو دکراچی بندر ته رسیدل دی، دا یوه داسی لار ده چی ډیره کمه برخه ئی ترمیم ته اړتیا لری، په دی لارله اموسینده موټر په ٤ ورځو کی کراچی ته رسیږی.

خوپدی رابطه اساسی ضرورت دادی چی په افغانستان کی امنیت ټینګ شی ، ایران دانشی منلای چی نړی دی د افغانستان له لاری دمرکزی اسیا مارکیټونو ته ورسیږی ، ایران غواړی چی د افغانستان په ځای دی په خپله دتجارتی راهداری کار تر سره کړی.

ایران غواړی د ژبنیو او مذهبی اختلافاتو اورته په لمن وهلو سره زموږ په هیواد کی دجګړی اوربل وساتی او افغانستان له دی چانسه محروم کړی چی دمرکزی اسیا دتجارتی لاری حیثیت غوره کړی، پدی صورت کی به ایران د آذربائیجان له لاری ځان مرکزی اسیا سره دنړی په تجارتی کانال بدلوی.

بل داچی په کابل کی د اسلامی حکومت ټینګښت د ایران د انقلاب نړیوال پرستیژ ترشعاع لاندی راولی او اوس چی د ایران واکمن له امریکا سره د اړیکو د نږدی کولو کوم رجحان لری دهغه دمقابلی احتمالی خطر راپور ته کیږی.

همدا ویری او شوم نیت دی چی ایران د ارتزاقی موادو دمرستی په نامه مسعود ته په وسلو اومهماتو بار موټر ولیږل چی دجګړی لمبی اوچتی وساتلای شی .

دایران دانیتونه ورځ په ورځ رونبانه کیدل ، په افغانستان کی له ځو محدودو ګروپونو پرته ، د ایران په خلاف دګرکی احساسات راپورته شول - حکمتیار چی دکابل د سازش په برخه کی د ایران دحکومت په وړاندی کوم دریځ نیولی و هغه یو ملی رنګ ومونډ،

داهغه ورځی وی چی دکابل سازش په تموله معنی نه یواځی افشا شوی و ، بلکی د ائتلافی جبهی حالت علاوه په دی چی انفعالی و ، درزونه ئی ورځ په ورځ پراخیدل.

دمی په ۱۲ مه رشید دوستم «حکمتیار» ته پیغام ورولیږه چی که ددوی بندیان خوشی شی او په راتلونکی کي څه نقش ورته ومنی.دی په کابل کی خپلی مورچی دحزب ځواکونو ته پریږدی او دحزب اسلامی شرائطو ته غاړه ږدی.

همداراز د می په ۱۵ مه د سید کیان زوی منصور نادری هم حکمتیار ته په همدی عنوان پیغام واستاوه .

خو حزب اسلامی داپیغامونه پدی شك رد کړل چی دا دسازش یوه کړی ده،، او غواړی چی دحزب ددریځ مشرعیت ناپاك کړی.

له بلی خوا مسعود نوری داخبری هیری کړی وی چی «حکمتیار» به دومره او هومره تمبوم ، له حکمتیار سره بی دخبرو اترو په پروسه کار پیل کړ چی بالاخره د جوزا په ٤ مه وشوی.

پاکستان لاهغه صدمه نه وه جبران کړی چی دامریکا د فشار او غوښتنی له مخی دمجددی دحکومت په ملاتړ کی ورته رسیدلی وه چی ځینی نورو پیښنو د پاکستان دحکومت او حکمتیار ترمنځ داړیکو واتن په لوئیدوکړ.

د می په ۱۵ مه حزب اسلامی اطلاع تر لاسه کړه چی د پاکستان له خوا کابل ته په لیږل کیدونکو غنمو کی سټنګر میزایل پټ کړای شوی دی، داچی دا اطلاع چا ورته ورسوله دحزب اسلامی مسئولین ئی نومونه نه اخلی خو دومره وائی چی پاکستانی مامورین دی ، خو داخبره ثابته نه شوه چی رښتیاوه کنه ! که رښتیا وه نو هدف ئی څه و ؟ آیا غوښتل ئی په دی وسیله دشینډنډ له هوایی ډګر نه دحزب اسلامی دالوتکو احتمالی برید دفعه کړی او یائی دکوم مهم افغان « رهبر» دالوتکی درانسکورولو لپاره استعمال کړی؛ ددی احتمال داهم اټکل کیږی چی که دوستم له کابله په وتو مجبوریږی نو ددی وسلو په درلودو سره په شمال کی دمرکز په خلاف خپل ځواك لامضبوط کړی.

ځینی نوری حلقی په دی موضوع بل ډول هم فکر کوی - هغه داچی د میزایلو

دلیږلو په صورت کی ددی احتمال نسبتاً زیات دی چی له دی حرکت نه لوړ رتبه پاکستانی واکمن په تیره صدراعظم بی خبره وی .

ځکه کله چی پاکستانی واکمن د مجددی صاحب دحکومت له تلواری ملاتړ نه راولاړوشویو مشکلاتو او په کابل کی د ملیشی د قوم پالنی له روشه خبر شول ورته ګرانه وه چی نوره بی احتیاطی وکړای شی. که داکار کوی بیا دقومی احساساتو دهتجاوز او محرومیت مسئله راولاړیږی او ددی یوه نتیجه به دلوی پښتونستان دعنوانیدو هغه ستونزه وی چی پاکستان ته ئی زغمل ګران دی.

پدی رابطه دپاکستان صدر اعظم نواز شریف د می په ۱٤ مه په اسلام اباد کی دیوه ملاقات په ترځ کی دداعیه اتحاد اسلامی مشر قاضی « وقاد » ته خپل تشویش څرګند کړی و.

داحلقی وایی چی دمیزایلو د رالیږلو کار دامریکایانو د غوښتنی سره سم، دپاکستانی لوړو پالیسی سازو حلقو په بی خبری کی شوی ، او بیایی ددی لپاره حزب اسلامی ته خبر ورکړی چی لهپاکستان سره یی اختلاف په دښمنی واوړی، ددی ترڅنګ دا احتمال هم بیخی نشی ردیدای چی داکار هیڅ شوی نه وی ، او هسی یوه ډرامه وی.

اوبر عکس نه یوازی افغانستان ته میزایل نه لیږل کیږی، بلکه د امریکایانو هحه داده چی له افغانستان څخه ستنګر میزایل راټول کړی.

په هرحال که دغه میزایل لیږل شوی اوکه نه، پدی کی هیڅ شك نشته چی دامریکایانو دغوښتنی باوجود په افغانستان کی رامنځ ته شوی انکشافاتو هغوی ډیر پریشانه کړی دی.

دډیرو باوری منابعو په قول په پاکستان کی دامریکی دیپلوماتانو خصوصاً اودلویدیزو سفارت کارانو عموماً دپاکستان دحکومت له مشرانو سره پدی خبره ټینګار کوی چی دحکمتیار خبره ورختمه کړی ځکه چی هغه دستونزو سبب دی !!

همدغه منابع وایی چی په پاکستان کی د امریکا پخوانی سفیر رابرت اوکلی چی اوس په امریکاکی دهند دنیمی وچی اومرکزی آسیا دچارو د نظارت کوونکی یوی تحقیقاتی اداری مشردی دمارچ او اپریل په میاشتو کی دری ځله په امریکاکی دپاکستان دسفیری عابده حسین په وسیله نواز شریف ته دا پیغام استولی چی رسماً دحکمتیار مخالفت اعلان کړی.

امریکایانو یواځی په دی اکتفانه وه کړی، تردی ډیر وړاندی تللی وو، هغوی دری میاشتی دمخه خپلو دوستانو ته اطمینان ورکړی و چی دیوی نیمی میاشتی په منځ منځ کی به « حکمتیار» وژنی .

داخبر په ډیر وثوق«حکمتیار» ته ورسید خو هغه بی ځنډه خپل عکس العمل په موسکا سره په ډیر متانت او تمکن ددی جملی په ویلو وښود چی « زما د مرګ او ژوند فیصله په اسمان کی کیږی ، دمځکی په مخ نه کیږی، زما روح او ژوند د الله (ج) امانت دی، چی کله دهغه خوښه وی ورته سپارم به ئی.....» .

که څه هم د «حکمتیار» دوژلو په باب دامریکا شوم عزایم نوی خبره نه وه ، خو داځل ډیره په جدیت مطرح شوی وه ، نور په پاکستان کی دهغه اوسیدل په هیڅ توګه مصئون نه و ، داخل ته که په تلو کی دهغه اساسی هدف د خپلو قوتونو سوق او اداره اوله نږدی دوضعی د کنترول هڅه وه ، مګر دامنیتی مصلحتونو اهمیت هم پکی له پامه نشی غورځیدای

ځینو باوری سرچینو د استاذ ددی حرکت علت هغه رپوټونه بلل چی د ځینو بعضی اعتمادی چینلونو له لاری رسیدلی وو رپوټونه داوو چی دځینو خارجی لوریو په اشاره په کابل کی دده د قتل نقشه جوړه شوی ده ، کله چی دی هوائی میدان ته ورسیږی بایه ئی په هوا کی د سپرلی په الو تکه برید کیږی او یابه ترکوزیدو وروسته دتوپونو او ماشیندارو تر اور لاندی نیول کیږی.

دحمل په وروستیو کی چی کله هغه دپیښور په مجلسونو کی دغیر مخلصانه اوبی سنجشه برخوردونو له تکرار او تسلسل څخه ستړی شو او پدی جمله له غونډی پاڅید چی « بس زه درنه ولاړم تاسی ئی څه وړ چی جوړوی هغسی ئی جوړه کړی... » او په هماغه شپه کی په څاڅیو کی خپل مرکز ته روان شو ، نو دوه ورځی وروسته د پاکستان صدراعظم نواز شریف پاړه چنار ته دهغه د راتلو لپاره ځانګړی الوتکه ور ولیږله -«حکمتیار» ورته وویل چی زه نشم در تلای ، په پیښور کی زما نماینده له پوره صلاحیت سره موجود دی.

هغه وروسته خپلو ملګرو ته دا جمله هم زیاته کړه چی« .... که په داسی الوتکو کی ضیاء الحق شهید یدای شی ، زه هم کیدای شم».

بیرته به راشو دکابل وضعی ته .

مسعود صاحب د حکمتیار صاحب له نماینده ګانو سره په تودو خبرو بوخت و ، داد مجددی صاحب لپاره ډیره ګرانه تامیده - ځکه هغه د « حکمتیار» په مخالفت کی ددښمني تر حده وړاندی تللی

وُ، اوله دی څخه یی دنورو دخوشحاله کولو ترڅنګ دمسعود خوشحاله کول هم هدف و- اوس جریان بل ور روان و ، حکمتیار او مسعود دتوافق په لوری نږدی کیدل - په دی علاوه مسعود د مجددی د صلاحیتونو دقبضه کولو هڅه هم کوله او پدی کی عملاً بریالی و ، همداراز د مجددی صاحب داتوقع هم خاوری کیده چی دده او استاذ ربانی په اخ وډب کی به مسعود دده پلوی کوی .

مجددی صاحب کرار کرار د سختی تنهائی احساس کاوه . دی احساس او نورو کمزوریو هغه یوه انتحار ته ورته عمل ته و هڅاوه - داعمل داوچی په « مزار » کی یی دوستم ته دستر جنرالی ترفیع ورکړه، لوی مجاهد او د اسلام ستر قاید ئی وګانه او ور سره ملګرو ځینی علمای کرامو د حضرت خالد لقب ورکړ(استغفر الله) .

ماچی دهغی ورځی په مابنام د دوستم په باب له بی ، بی، سی راډیو څخه دمجددی صاحب خبری واوریدی ، اول می تصور وکړ چی شاید خوب وینم - وره خبره نه وه مجددی صاحب په « نره » د خپلو شهیدانو د وینو او ارمان او خپل شل میلونی ملت د احساساتو بی رحمانه خون ته ملاتړلی وه.

مجددی صاحب سوچ کاوه چی ددوستم مضبوط پوځی قوت چی دده تر شا ودریږی ، نور به د هیڅا پروانه کوی، دی به وی او دکابل تخت ! هغه تردی اقدام وروسته د جوزا په ۵مه پاکستان ته رسمی سفر وکړ ، د اسلام آباد په هوایی ډګر کی دهغه هیواد دجمهور رئیس او صدراعظم له خوا تود استقبال شو.

داسفر بی وخته ګڼل کیده - ځکه په افغانستان کی د امنیت ستونزی ورځ په ورځ زیاتیدی، دمجددی صاحب موقعیت ورځ په ورځ متنازعه فیه کیده، په کابل کی د غلا ، بدامنی او لوټ مار حکومت وُ، هغه په هیڅ توګه د افغانستان نمایندګی نشوای کولای او اصلاً یی دیوه هیواد د مشر په توګه مقابل لوری ته د ویلو څه نلرل .

مجددی صاحب د خپلو سلاکارانو له نظرئی سره سم غوښتل چی دوستم ته د ترفیع په ورکولو خپل داخلی موقف قوی وښیی او پاکستان ته د سفر له لاری خپل نړیوال پرستیږ لوړکړی- پاکستانی واکمن په ټولو خبرو ښه پوهیدل.

خو ویل کیږی چی پاکستان له دی کاره دنورو ترڅنګ دوه بارز هدفونه درلودل - یو داچی دکومو ملحوظاتو پر بنسټ یی چی دمجددی صاحب را وړاندی کیدو او بیا تقویه کولو اقدام کړی وُ د هغو ملحوظاتو پالل ئی غوښتل او بل داچی له هغه څخه دډیورنډ کرښی په برخه کی سند واخلی ، چي په دوهم هدف کی ناکام شول .

مجددی صاحب په اسلام آباد کی و چی یو « بدشامته » خبرئی واورید - دا خبر د حکمتیار او مسعود ترمنځ دمعاهدی لاس لیك ؤ.

واضح ده چی هغه په دی ډیر ناخوښ وُ او پدی پرده کی یی خپل خپګان دنغښتو کوښښ وکړ چی« .... موږ دا معاهده تائیدوو خو«حکمتیار» او « مسعود» ددی صلاحیت نلری چی دانتخاباتو پریکړه وکړی».

ډیره حیرانوونکی دا وه چی مجددی صاحب داخبره په هغه مطبوعاتی کنفرانس کی وکړه چی نواز شریف هم پکی ناست و.

داسی فکر کیده چی نواز شریف لا دمجددی صاحب دپریښودو تصمیم نه وُ نیولی او هغه ئی تشویقاوه ، ځکه که له یوی خوا د امریکا خوښی دا ایجابوله ، بلی خواته هغه د خپل تصمیم پاللو ته ضرورت درلود . که دا کارئی نه کولای دخپلو سیاسی رقیبانو په تیره د قاضی حسین احمد ددریغ پر حقانیت ئی د تصدیق ټاپه لګوله .

داهم نشی ردیدای چی دټولو بین المللی او اخلاقی نورمونو په خلاف چی مجددی صاحب د خپل سفر په وخت په پیښور کی د افغان جهاد په نامه په قاضی حسین احمد د اختلاس کوم تورونه ولګول ، دهغی تر شادی دنواز شریف اشاره نه وی .

مجددی صاحب له پاکستان څخه له ډیرو سوچونو سره ولاړ. یو پکی دا هم وُ چی د سلیمان « لایق» په منځګړیتوب د« نشنل پارټی» د کسانو له خوا ورته ایجاد شو. هغه داچی دځینو باوری منابعو له خولی هغوی حضرت صاحب ته ویلی وُ چی ته له ګلم جم ، پرچمیانو او مسعود سره نه شی جوړیدای . ستا ارادتمندان او مریدان زیاتره پښتانه دی ، په افغانستان کی د پښتنو او پښتونستان داعیه راپورته کړه ، دلته به موږ مسئله را ژوندی کړو او په دی توګه به ته د باچاخان نقش و لوبوی.

په هر حال حضرت صاحب دجوزا په ۸ مه له پیښوره دکابل په لوری روان شو . دکابل په هوایی ډګر کی یی په الوتکه د توغندیو ډزی وشوی. دطیاری پوزه ئی دتوغندی خوراك شوه ، دی او ملګری یی په نصیبونو بچ شول- په الوتی رنګ او لړزانده بدن له الوتکی راکوز شو، د خبروکولو وس ئی بایللی و -

په لومړی ورځ خو خبره په کنایو کی وه، خو په سبا د مجددی صاحب زوی په صراحت ددی حادثی مسئول حکمتیار و ګاڼه.

په داسی حال کی چی هم سیاسی اوضاع او فکتورونو او هم د حادثی تخنیکی کیفیت دابنه ثابتوله چی پیښنه په کابل کی دمجددی صاحب موجودو دوستانو ایجاد کړی . په ژوند چی له مجددی صاحب نه کومه استفاده کیده هغه ئی په اعظمی حد تری وکړه، اوس ئی وار دمړی وُ ، غوښتل ئی د هغه له «

لاش» نه هم د خپلو اهدافو لپاره ممکنه گټه پورته کړي.

داهغه خبره وه چې ښا لاخره مجددي صاحب د جولای په ٤ مه نیټه یوې مشهورې پاکستانی ورځپانی « نوائی وقت» ته په مرکه کې وکړه،، هغه وویل «.... زما په الوتکه برید د« حکمتیار» کار نه ، بلکې زما د خپلو « دوستانو» وُ.....!

مجددي صاحب په کابل کې حالات د بدلون په حالت کې لیدل،ملیشی « حکمتیار» ته پیغامونه لیږل ، د مسعود او حزب اړیکی په بنی کیدو وی.

مجددي صاحب علنی په مسعود او استاذ ربانی انتقادونه شروع کړل ، هغوی ئی ډیرو مشکلاتو عاملین بلل، نور « حکمتیار» دهغه هیر شوی و. شاید هغه پښیمانه و، هغه د اقتدار په هیله او د یوه اوبل د ملاتړ د جلب په اسره ډیر وراندی تللی و ، ډیری پولی یی نړولی وی ، ډیر هغه څه ئی کړي و چې په هیڅ توگه یی کول نه وُ پکار، خو هوښیارو مغزونو او ماهرو لاسونو خپله ښه پری وکړه نور ئی پریښود . او په ډیر بد حالت کې ئی پریښود. دهغه حالت په دی نه وُ خراب چې « اقتدار » تری اخیستل کیده ، بلکې په دی وران وُ چې ډیر بد قمار ئی وهلی وُ ، ډیر زیات څه یی بایللی وُ– موږ مطمئن نه یو چې مجددي صاحب به ورته متوجه وی کنه، ورځې کمې تیرې شوې وی خو دمجددي صاحب لپاره حالات ډیر اوښتی وو ، دکابل په سند کی ډیری او به بهیدلی وی – دومره چې مجددي صاحب ته نورهغه «حکمتیار» چی ده ورته له تور مخه په کنځاوو خوله وازه کړی وه آن تر کابله ، مزاره ، اسلام آباده ، پیښوره او بیرته تر کابله، بدل شوی وُ ، هغه اوس دده « اصولی وررور» وُ – هغه په وروستیو ورځو کی په کابل کی دخلکو یوی ډلی ته په ژړغونی آوازوویل چی« ماد مسعود په خوله خپل « اصولی وررور» « حکمتیار» خپه کړ، خونن ....»

دمجددي صاحب دا وروستی خبره نه وه – یوه باوری منبع وائی چی پیښور ته تر رارسیدو وروسته ئی یوه لوړ رتبه پاکستانی مامور ته ویلی چی « په افغانستان کی د قیادت مستحق سړی یواځې « حکمتیار» دی چی « هو» ئی هو ده او نه ئی نه....»

مجددي صاحب له کابله تر را تلو وروسته په پیښور کی د«حکمتیار» له یوه نږدی ملگری سره په تلیفونی خبرو کی وویل چی «.... زه له حکمتیار صاحب څخه ډیر خوشحاله یم ، ماد سیاتیك تکلیف در لود او که نه غوښتل می چی چهار آسیاب ته ولاړ شم او له حکمتیار صاحب سره ووینم. په ننگرهار کی د حزب اسلامی قوماندانانو «مجاهد» او انجنیر غفار زما ډیر عزت وکړ – زما سلامونه وررور حکمتیار ته ورسوی انشاء الله تر تداوی وروسته به ور سره گورم........»

په مجددي صاحب بر سیره د مسعود صاحب وضعه هم ډیره خرابه‌ده . دی کابل ته د « قهرمانی» په ږیست کی ننوت ، هغه وخت چی مسعود په چاریکارو کی وُ او کابل ته ئی د راتلو لپاره ځان جوړاوه ، یوی مشهوری بهرنی خپرونی لیکلی وُ چی «.... دشمال زمری د جنوب په لوری دټوپ په حال کی دی...» بیا چی کله کابل ته راغی یوی بهلی نامتو نشرئی ولیکل چی «... زمری غزیږی.....» خو نن دهغه ډیر نږدی دوستان هم هغه ته د افغانستان او شمال خو پریږدی دپنجشیر د زمری ویلو حق هم ځانته نه ورکوی.

اوس معلومه شوه چی دهغه د ځواك په باب چې په کوم آب و تاب خبری کیدی هغه تر افسانوکمی نه وی .

اوس هغه په کابل کی هیڅ هم نشی کولای، که څه کوی نو دومن ، مجید دوستم او سید کیان د قوتونو په وسیله یی کوی.

مسعود صاحب ته دکابل د امنیتی وضعی په باب په یوه مجلس کی د سید کیان دزوی یوه قوماندان ویلی وُ چی «.... دا ډیره عجیبه وی چی بادار یو سیر وی او نوکر دوه» مسعود تری وضاحت غوښتی وُ چی څوك بادار دی او څوك نوکر، هغه ورته ویلی وُ چی « ته بادارئی موږ نوکران، ته په ټول کابل کی څلور زره مسلح افراد نه لری خو موږ پنځلس ، شل زره افراد لرو .....په داسی حالت کی به ستا د قوماندانی معنی څه وی؟»

په هر حال موږ په دی نه خوشحاله کیږو چی مسعود کمزوری وی خو دا یو واقعیت دی ، او باید مسعود صاحب و پو هیږی چی د ملتونو او انقلابونو دسرنوشت له خمه و پیچه وتل په « تظاهر» ځان بنودنی، او تقلب ممکن نه دی- یواځې د حقیقت ملاتړ او له واقعیتونو سره د واقعیتونو په توگه برخورد دا لار اسانولای شی ،

داخبره زموږ ټولو جهادی سیاسی قوتونو ته دا پیغام ورکوی چی زموږ قضیه څومره پیچلی ده او له دی ازموینته وتل څومره گران کار دی – یواځې د ایمان ، اخلاص ، صداقت ، قربانی، تدبر، زړه سوی او شرافت په کربنه پل ایښودل دی چی دادکړلیچونو او پیچومو لار اسانولای شی.

زمونږ تجزیي د افغانستان د تجزیي مسئله را مطرح کړي، که د جهاد رهبران یو شی د تجزیي سوال هیڅ نشی مطرح کیدای

دپیښور په جلسوکی دحکمتیار پیشنهادونه زیاتره دا وو چی ښه داده چی مونږ په گډه یو نظام جوړ کړو خو هغه دفیصلو نه مأیوس شو او داخل ته ولاړ

****

حتماً کوم لاس را اوږد شو چی یو ناڅاپه یی دثور په څلورم سهار دشیږو میاشتو تعقیب شوی ټول جریان له یامه وغورځاوه

قاضی محمد امین «وقاد»

د«داعیه اتحاد اسلامی افغانستان» مشر محترم قاضی محمد امین «وقاد»د جوزا په ۱۷مه نیټه له ما سره د خپل کار په دفتر کی یوه مفصله مرکه وکړه ، د مرکی ترپیل دمخه می قاضی صاحب ته وویل چی امید د ی زمونږ مصاحبه د جهادی مطبوعاتو د زیاترو مرکو په څیر نه وی چی کلیشه ئی او موښل شوی پوښتنی وی او مطلقاً تبلیغاتی او یا یومخ دیپلوماتیک ځوابونه .

قاضی صاحب ډیر ژر زما مطلب درک کړ او په تبسم ئی وویل چی انشاءالله په جریاناتو به مفصل او صریح غږیږو - دادی د مرکی متن خپلو درنو لوستونکو ته تقدیموو:

محمد نذیر «بشارت»

بسم الله الرحمن الرحیم

پوښتنه:قاضی صاحب دثور په څلورمه چی د پیښور په «گورنر هاوز» کی کوم تړون اعلان شو ، تر هغه د مخه د «غیر متنازعه فیه» کسانو د اداری د جوړیدو طرحه ډیره پر مخ وړله شوی وه ، په افرادو توافق شوی و، آن تر دی چی کابل ته د هغوی د لیږدولو تیاری نیول کیده ، خو یو ناڅاپه هغه طرحه پریښودله شوه او په نویو سیاسی تحریکاتو لاس پوری شو ، تاسی د پیښو په جریان کی واست ، که پدی برخه کی معلومات راکړی ؟

ځواب : بسم الله الرحمن الرحیم :

د ملگرو ملتو نماینده چی دافغانستان د قضیی دحل لپاره کومی هلی ځلی کولی د مجاهدینو له رهبرانو او دکابل رژیم سره ئی ملاقاتونه کول ، گاونډیو هیوادو ته ئی سفرونه کول ، بالاخره هغه

دی نتیجی ته ورسیدی چی د غیر متنازعه شخصیتونو چی مسلمان وی او مجاهدینو ته د منلو وړ وی یو فهرست تیار شی توافق وشی هغوی کابل ته انتقال شی ، نجیب استعفی وکړی او قدرت دوی په لاس کی واخلی -دا یواځنی طرحه و ، چی ټولو تنظیمونو پری توافق وکړ ، ټولو تنظیمونو لیستونه ورکړل ، بیا زموږ پیشنهاد دا و چی دالیستونه دی ټول توحید شی - دا پیشنهاد ومنل شو ، او د څو جلسو په ترڅ کی د غیر متنازعه فیه هیأت یو ۳۵ کسیز فهرست جوړ کړای شو.

خو دا طرحه تر هغه موثره وه چی د شمال انکشافات نه وشوی کله چی د مزار نقشه را منځ ته شوه ، بیا دی طرحی عملی اړخ له لاسه ورکړ کومو تنظیمونو چی د شمال په پیښو کی برخه درلوده هغوی ویل چی اوس کابل ته د بی طرفه کسانو دلیږلو فرصت نه دی ، اوس مجاهدین په یوه داسی موقعیت کی دی چی د کابل رژیم ختمولای شی - پدی توگه دا طرحه له منځه ولاړه بیا دا خبره پیل شوه چی مجاهدین دی د خپلی خوښی منتخبو کسانو لیست جوړ کړی -په دی کار پیل شو - غونډی وشوی ، ځه تنظیمونو نومونه وړاندی کړل - ځه تنظیمونو نومونه وړاندی نکړل - بالاخره د ثور په ۴/۳ مانبام چی د مجددی صاحب په دفتر کی مجلس و - په هغه کی د ټولو تنظیمونو ځینی مشران خپله موجود وو - د ځینو نمایندگان موجود وو - په هغه کی په څو شیانو اتفاق وشو -یو داچی د ټولو جهادی تنظیمونو په منځ کی دی رهبری شوری جوړه شی ، رهبران به یو اځی ددی شوری په غړیتوب قناعت کوی او په حکومت کی به د ځه عهدی د اخستلو هڅه نه کوی بلله داچی له هر تنظیم نه دی دری ، دری تنه چی قوماندان ، یو سیاسی شخصیت او یو عالم معرفی شیَ - او هغه دی د اقتدار د انتقال د هیأت په توگه کابل ته ولیږل شی

دا داسی مرحله وه چی نجیب استعفی کړی وه او قدرت عبدالرحیم «هاتف» او د رژیم له نورو بقایاوو سره ؤ. دریم پدی توافق وشو چی دلته به یو سل یا یو نیم سل کسیزه داسی شوری جوړوو چی غړی به ئی تنظیمونه معرفی کوی -داسی چی هر تنظیم به لس ، لس کسه یا په تفاوت سره معرفی کوی -بیا به له دی شوری نه قیادی شوری یو کس د صدارت عظمی لپاره معرفی کوی ، بیا به صدراعظم د همدی شوری له منحه کابینه معرفی کوی او مشورتی شوری به هغوی ته رایه ورکوی - پدی توگه به موږ کابل ته د رهبرانو له یوی مشخصی موضع او نظام سره تلو او د اقتدار د انتقال لپاره به مو یو تنفیذی قوت جوړکړی و - مشورتی شوری به په انتقالی دوره کی د حکومت تر شا وه - د قیادی او مشورتی شوراگانو او حکومت لوایح او کرنلاری به روښانه وی دا غونډه د شپی تر ۱۲ بجو پوری روانه وه -۱۲ بجی په دی توافق وشو چی سبا د جمعی په ورځ به دجمعی تر لمانځه وروسته په دری بجی جلسه دایریږی تر هغه وروسته به دا پریکړی مطبوعاتو ته ورکوو.

تر دی وروسته د جمعی په سهار د ثور په ٤ مه هر تغیر چی راغلی و ددی په ځای چی ماسپښین مجلس وشی استاد سیاف د څمکنیو په دارالایتام کی ناست و ، نور رهبران ئی په نوبت راغوښتی وو ، داسی ویل کیږی چی ځینی بهرنی میلمانه هم ورسره وو - په څلورو مادو کی ئی یو ، طرحه لیکلی وه ، هر مشر ته ئی هغه واوروله او ورته ویلی ئی و چی نورو رهبرانو پری توافق کړی یواځی ته پاتی ئی ، پدی ترتیب ئی له شپږو مشرانو نه بالفعل امضاگانی واخیستی او دحزب نماینده ویل چی دا خو نوی خبره شوه ، زه به له حکمتیار او اجرائی سره غږیږم - دحزب نماینده چی څو مجلس او مشوره کوله پدی کی څو ساعته ووتل - بالاخره نوی پریکړه مطبوعاتو ته ورکړل شوه -تر دی وروسته د دوشنبی په شپه د پیښور په «گورنر هاوز»کی مجلس وشو ، په هغه کی نواز شریف او امیر ترکی هم حاضر وو - په همدی شپه د حزب او جمعیت تر منځ یوه موافقتنامه هم امضا شوه - دحزب نماینده هم پدی نوی پریکړه لاسلیك وکړ او داپریکړه د وروستی فیصلی په توگه تر عمل لاندی ونیول شوه پدی ترتیب هغه فیصله چی موږ به له قیادی او مشورتی شوراگانو مشخصو لوایحو او یوه نظام سره کابل ته ځو ، شا ته وغورځیده او دا تصمیم رامخی ته شو چی نن ئی دادی موږ گورو.

پوښتنه: آیا دد لومړنی شوری په باب د حزب اسلامی توافق و ؟

ځواب : په هغه توافق کی د حزب نماینده «قطب الدین» هم ناست و -پدی کی تقریباً ټول جهتونه موافق وو- دا تقریباً یو منځنی حد و - فقط د غیر متنازعه فیه کسانو خبره پکی له منځه ولاړه - قیادی شوری د حزب پیشنهاد و ، دا ومنل شو - د مشورتی شوری په باب هم حزب موافق و ، صرف دومره ئی ویل چی پراخه دی نه وی ، نور ئی هغه هم منلی وه ، داچی صدراعظم به قیادی شوری نامزدوی له دی سره هم موافق و - د کابینی د ټاکلو له طریقی سره هم موافق و - پدی ټول متفق و - یواځی د مجددی صاحب پیشنهاد داو چی د اقتدار د انتقال لپاره چی کوم هیأت کابل ته لیږل کیږی ددی مشر باید زه وم -هلته ئی له برخوالو پدی پوښتنی کولی چی څوك له هغه سره موافق دی او څوك نه

دی . خو دا د فیصلې جز نه و.

پوښتنه : د لومړی طرحې له مخې به صدراعظم د مشورتی او کابینې غړی څه وخت تشبیتېدل - له دې پریکړې سره جوخت او که د اقتدار تر انتقال وروسته؟

ځواب: اصل مشکل دطرحې دا و - کله چې د شپې په ۱۲ بجو په طرحه موافقه وشوه - پروګرام دا و چې د ثور په ٤ مه د جمعې په ماسپښین به بیا غونډه کېږي - که دا کار شوی وای په دوه ، دری ساعته کې موږ کولای شوای چې داقتدار د انتقال هیأت او دمشورتی شوری غړی وټاکو - خو دابله پریکړه پری را مخې ته شو ه او لومړی فیصله ئی ختمه کړه.

پوښتنه : قاضی صاحب! ستاسی د تحلیل او تشخیص له مخې د لومړی پریکړې دبدلیدوتر شا کوم عوامل وو ؟

ځواب : پدی کی موږ صریح نه پوهېږو چې دا کوم قوت و چې دلته داخل شو - پداسی حال کی چې د شپې په جلسه کی د استاد سیاف نماینده یاسر هم و - استاد «ربانی» خپله و ، مجددی خپله و -ګیلانی او محمد نبی صاحب خپله و د حزب او محسنی نمایندګان وو ، زه خپله وم ، مولوی صاحب سمیع الله و ، مولوی صاحب منصور و -حتماً دلته کوم لاس رااوږد شوی چې د شپې له ۱۲بجو څخه د سهار تر شپږو بجو پوری داسی یو لوی بدلون راغی چې د شپږو میاشتو تعقیب شوی ټول جریان له نظره وغورځېده ، او په څو دقیقو کی په څلورو مادو کی یو ه طرحه ولیکله شوه او په عمل کی پلی شوه ، دا دیو ه شخص په اراده نده شوی بلکی دا دیوه قوت له خوا شوی او یو سیاسی کردار ادا شوی دی .

پوښتنه: د پنجشنبې په شپه په غونډه کی د مجددی صاحب دا خبره چې داقتدار د انتقال د هیأت مشر باید دی وی ، تر کومه ځایه ورسیده ؟

ځواب : ما مخکی وویل چې پدی فیصله ونشوه - پدی کی زیات تاکید پدی و چې ددی هیأت لپاره چې کوم قوماندانان ټاکل کېږي هغوی باید د کابل‌دولایت وی - اوسیاسی او نظامی شخصیتونه احزاب د خپلو پوځې او سیاسی چارو مسؤلین معرفی کړی .پدی بنه به نزاع کمه وی -- بیا به په خپله هیأت له منځ نه خپل مشر ټاکی .

پوښتنه : ویل کېږي چې د پېښور په مجلسو کی دا استدلال کاوه چې باید ریاست جمهوری استاد ربانی او دفاع وزارت احمدشاه مسعود ته ورکړو ، له هغوی سره د شورای نظار تر څنګ د پوځ او ملیشې جنرالان او قوتونه هم یو ځای شوی دی .او که موږهغوی ته دا امتیاز ورنکړو ، کیدای شی هغوی له همدی قوت سره چې ورسره یو ځای شوی د ی زموږ له فیصلې پرته کابل ته راشی - نو اصلاً یوه تنظیم ته دوه امتیازه ورکړل شول هغه هم ډېر حساس - پدې وروستي

«وقاد» د حریت له سر محرر محمد نذیر «بشارت» سره دمرکی په حال کی

غونډه کی داستاد ربانی موضع د زیات امتیاز په غوښتلو ولاړوه ، هغه خپل موقعیت غښتلی ګاڼه -او دا حالت د توافقاتو په رامنځ ته کیدو کی یوه ستونزه وه ؟

ځواب : جریان خو ټول په همدی شکل راغی -کله چې شورای نظار د مزار په تحرکاتو کی دخیل‌شوه او د ملیشی او کابل د پوځ ځینی جنرالان ورسره په معاهده کی راغلل ، بیا د استاد ربانی موضع همدا وه چې جمعیت اقتدار لاس ته راوړی دی او باید د دوی نظریات جدی ومنل شی - استاد سیاف په زیاتره طرحه کي هر تنظیم ته یو ، یو امتیاز ورکړل شوي دي ، مثلاً حزب ته صدارت ، مولوي صاحب خالص ته د معارف وزارت ، محاذ ته خارجه وزارت ، خپله استاد سیاف ته داخله وزارت ، د محمد ي حرکت ته ستره محکمه او مجددي ته د قدرت د انتقال د کمیسون مشرتوب . او دنورو تنظیمو نو لکه حزب وحدت ، د محسني حرکت ، د منصورصاحب حرکت او داعیه اتحاد یواځې یادونه شوي ده ، وزارتونه ئی ندي تعین کړي - په همد ي پریکړه کي چي استاد سیاف لیکلي ده د قیادي شوري مشرتوب ، ددولت ممثل او

دفاع وزارت جمعیت ته ورکړل شوي ، او دا پردي بنیاد چي له جمعیت سره په مجاهدینو برسیره د پوځ او ملیشي جنرالان یو ځاي شوي د ي .

پوښتنه : آیا د ثورد څلورمي څلور فقرئی طرحه د ټولو ااحزابو په ګډه غونډه کي بحث ته وړاندي شوه ؟

ځواب : دوي خو دا بحث د اووتنظیمونو په منځ کي محدود کړ ، موږ نه د سهار په جریان کي وو او نه بلي غونډي ته وربلل شوي یو - زه هغه وخت خبر شوم چي کله د جلسي لپاره په تیره شپه کي ټاکل شوي وخت باندي مي د جلسي د دایریدو پوښتنه وکړه - موږ ته وویل شول چي پریکړي وشوي مجلس ته څه ضرورت دي - ما پوښتنه وکړه چي چا فیصلي وکړي وئی ویل چي اوه مشرانو په خپلو کي کیناستل هغوي فیصلي وکړي داپریکړه اوو تنظیمو وکړه - هغوي د پاکستان حکومت ته وویل چي تاسي او نورل همیشه په موږ انتقاد کوي چي نه متحد کیږي کله چي موږ په یوه اتفاق فیصله وکړو باید تاسي ئی هم ومني او نور هم - داو چي دوي په څلورو مادو کي پریکړه راویستله - پداسي حال کي چي دا پریکړه پداسي عبارتونو لیکله شوي وه چي په قانوني او تخنیکي لحاظ د ډیرو ملاحظو وړ دي- مثلاً لیکلی شوی دی چی ٥١ کسیز کمیسیون وټاکل شو او دا فقط دقدرت د انتقال کمیسیون دی، ددی مفهوم دادی چی په دی دوو میاشتو کی به د قدرت د انتقال عملیه بشپړیږی او پدی موده کی به مجاهدین حکومت نه لری او په هیواد کی به دقدرت او آزادی مطلقه خلاوی ، په تعلیق کی دیوه تباه شوی ملك اچول بله تباهی ده دادقدرت د انتقال موده باید دوه میاشتی نه وای ، ځکه ددی معنی داده چی دوه میاشتی باید دهیواد چاری بیخی دتعلیق په حالت کی وی .

بل داچی حکومت اوو تنظیمونو دیوه شرکت په ځیر په خپل منځ کی ترکه کړی دی، په ځای ددی چی دوطن او ملت د خدمت لپاره اداری جوړی شی حکومت یی دخپل ملکیت په شان سره ویشلی دی، ددی پریکړی الفاظ هم همداسی دی مثلاً لیکل شوی چی دصدارت مقام حزب اسلامی ته ور کړل شو، داسی یی نه دی لیکلی چی د افغانستان د اسلامی دولت صدر اعظم به له حزب اسلامی څخه غوره کیږی، همدارنګه لیکل شوی چی داخله وزارت داتحاد اسلامی تنظیم ته ور کړل شو ، معارف وزارت دیونس خالص اسلامی حزب ته ور کړل شو، ددفاع وزارت جمعیت اسلامی ته ور کړل شو خارجه وزارت محاذ ته ورکړل شو ، نو ددی معنی داده چی حزب اسلامی به صدارت لری، افغانستان یی نه لری، د یونس خالص حزب به معارف وزارت لری خو افغانستان یی نه لری، همداسی نوری ډیری تخنیکی نیمګړتیاوی لری او زه پدی خوښ یم چی په دی کی حاضر نه وم او له مسؤلیت نه ئی خلاص یم.

پوښتنه: ځینی مطبوعاتو دا راپوروونه هم خپاره کړل چی دکابل تر تحرکاتو وروسته د پیښور او اسلام آباد په غونډو کی « حکمتیار» د پاکستانیانو تر ډیر فشار لاندی و ، خبره ئی نه اوریدل کیده، پدی وجه هغه مذاکرات بی ګټی و ګڼل او داخل ته ولاړ، تاسی دا رپوټونه څومره تائیدوی ؟

ځواب: په هغو ورځو کی چی نجیب استعفی ته نږدی شوی و د مشرانو تر منځ غونډی ډیری تودی وی بیا په تیره په هغو شپو ورځو کی چی دهغه استعفی اعلان شوه د حکمتیار پیشنهادونه زیاتره داوو چی بنه داده چی موږ په ګډه یو نظام جوړ کړو او که داسی ونشی بیا به هر څوك بیل ، بیل تلاش کوی او د پرومبی کیدو هڅه به کوی ، داچی په ده باندی د پاکستان دحکومت فشار و ، زه خاص څه نشم ویلای ځکه دا داسی موضوع ده چی هغه څوك چی فشار ور باندی وی هغوی یی محسوسولای شی، خو دده موضع داوه چی که اتفاقی تصمیم ونه نیول شی بیا به هر څوك مستقل تلاش کوی او په تلاش کی به سبقت کوی، همدا وجه وه چی د دی خلکو فیصله په اتم د ثور وشوه او « حکمتیار» په پنځم د ثور اقدام وکړ،« حکمتیار» له فیصلونه مایوس شو ، هغه فیصلی چی باید مخکی شوی وای په خپل وخت کی و نشوی .

پوښتنه : قاضی صاحب! ستاسی په نظر د کابل وروستی انکشافات دسیوان له پروسی سره څومره ، رابطه لری، اوس چی دا خبره معلومه شوی ده چی سیوان یهودی دی او د اسرائیلو د صدر اعظم "بیګن"سلاکار وُ،داذهنیت قوي کوی چی په دی فتنو کی حتماً دهغه یو نقش و بلی خوا ته د هغی جلسی چی کابل ته د غیر متنازعه فیه کسانو د انتقال په باب جوړه شوی وه د یوه برخوال روایت دی چی کله استاد « ربانی» کابل ته د خپلو قوتونو دننوتو د خبر په تر لاسه کولو د طرحی مخالفت وکړ او هغه بی عبث و ګڼله سیوان ډیر متاثر شو، په سترګو کی بی اوښکی راغلی او په ډیر التماس بی له استاد ربانی نه دمخالفت نه کولو غوښتنه و کړه او هغه بی په افغانستان باندی زږه سوی ته را وباله ستاسی نظر پدی برخه کی څه وړ دی؟

ځواب : ستاسی دپوښتنی دوروستی برخی په باب باید ووایم چی دا هغه شپه وه چی سیوان کابل ته تللو او باید نجیب هلته استعفی ور کړی وای دا د اپریل ۱۷ که ۱۸ مه نیټه وه ، دا هغه وخت ؤ چی موږ د چهار شنبی په ورځ د بی طرفه

کسانو په کمیسیون توافق کړی او دپنجشنبی په شپه په اسلام آباد کی جلسه وشوه ، پدی ترڅ کی دا خبر راغی چی په شمال کی د ملیشی اوپوځ جنرالان له شورای نظار سره یو ځای شوی دی ، بیا د استاد ربانی موضع داوه چی اوس دبی طرفه کسانو د طرحی وخت تیر دی

مورږ به دهغو په ځای د خپلی خوښی هیأت ټاکو ، بیښ سیوان تلاش وکړ چی دبی طرفه‌کسانو په هیئات موچی توافق کړی دهغوی حاضر غړی ماته راکړی ، زه هغوی له ځان سره کابل ته بیایم او سبا تاسی ته دنجیب استعفی راوړم ، په راډیو کی به ستاسی کمیسیون ته د اقتدار انتقال خبر خپریږی ، بیا تاسی خپل تحرکات چی څه ورږ تنظیموی هغسی یی تنظیم کړی.

په هر صورت کله چی نجیب استعفی وکړه بیا دبی طرفانو طرحه خپله نفی کیده او د نظام د متلاشی کیدو په حالت کی ددی طرحی گنجایش نه ؤ بیا به دمجاهدینو دخوښی کمیسیون ټاکل کیده .

داچی بیښ سوان یهودی دی او څه کار ئی کری دی، اصلی مسئله دا نده اصلی مسئله داده چی هغه د ملگرو ملتونمایندہ دی او هغه کار به کوی چی ملگری ملتونه یی ورته سپاری ، شاید دهغه شخصی احساس او کر دار په دی کی کم تاثیر ولری .

پوښتنه : قاضی صاحب! تاسی ذدی ټولو خلاوو او جدی ستونزو سره چی درک کړی مو دی دروانی وضعی په وړاندی خپل مسئولیت څه گڼی د وضعی دمکنی بهبودی لپاره څه فکر کوی؟

ځواب: زما د خپلی تجربی له مخی زمورږ د رهبرانو یو خاصیت (نیمگړتیابه نه وایم) داده چی کومه فیصله وکړی دهغی حقوق نه مراعت کوی.اوس مورږ پدی فیصله کی مشکلات گورو خو پیشنهاد مو دادی چی همدغه فیصله باید له نیمگړتیاوو سره سره محترمه و شمیرله شی ، که حالت دنوی پیشنهاد لپاره مساعد وی ، پیشنهاد دی وشی خو که محیط برابر نه وی په همدی پریکړه دی اکتفا وشی- دا دوه او څلور میاشتی دی په همدی مجوزه بهٔه تیری شی خو پدی موده کی دی دراتلونکی په برخه کی دقیق سوچ وشی. زه فکر کوم اوس هر نوی پیشنهاد نوی ستونزی را ایجادوی.

بل اوس دپیشنهاد دوړاندی کولو مرجع نشته، اوس حالت داسی دی چی څوک په قصرونو کی بند دی ، څوك په غرونو کی بند دی، د تفاهم چاپیریال مساعد نه دی، که مورږ اوس نوی پیشنهاد کوو دا به سمه نه وی

مور صرف دا پیشنهاد کوو چی دخپلی کړی پریکړی درناوی دی وکړی او دقیادی شوری غونډی ته دی لا ادامه ور کړی.

پوښتنه : قاضی صاحب تاسی له کومی خبری سره موافق یاست ، آیا په کابل کی اقتدار منتقل شوی او که شریك شوی دی؟

ځواب: په سیاسی حساب خو قدرت مجاهدینو ته سپارل شوی دپرنسپ او رسمیت له مخی قدرت مجاهدینو ته منتقل شوی دی ، البته دا بیله مسئله ده چی مجاهدین د اقتدار په سنبالولو ، داوضاع په کنترول او د ولس دهیلو اوجهاد د اهدافو په پاللو کی له ستونزو سره لاس گریوان دی او یا داچی محیط او حالات داسی مختل شوی چی مطلوب کسان او قوتونه وروسته پاتی کیږی او نا مطلوب عناصر را وړاندی کیږی او یا داچی داشخاصو غلطی او اشتباهات داسی وضع را پیدا کوی چی دمجاهدینو په منځ کی دی بل څوك هم را مخی ته شی دا ځانته بحث دی.

پوښتنه : په کابل کی متاسفانه وضعه ورځ په ورځ په خرابیدو ده، دوستم د یوه قوی وسلوال قوت په توگه موقعیت او موجودیت لری ، دببرك ډله دهغه متفکر مغزده ، دمرکزی اسیا ځینی جمهوریتونه هم په یو ډول دهغه تر شا ولاړ دی، د افغانستان د ویش شوم غرږ هم یوه او بله خوا را پورته کیږی، د ایران

عزایم په څرګنده دتشویش وړ دی د مشرانو ترمنځ افتراق هم په خپل ځای پروت دی ، پرون په پاکستانیو ورځپاڼو کی دحکمتیار داسی یو بیان راغلی و چی قیادی شوری خپل افادیت له لاسه ور کړی دی په دغسی یوه وضعه کی تاسی مستقبل ته څومره امید وار یاست ؟

ځواب: دا وضعه دهیجا په ګټه نه ده نه د افغان ولس ، نه دمجاهدینو او نه دهغو کسانو چی اوس په کابل کی د اقتدار سنبالولو په حال کی دی . څوك هم چی د اسلام ، وطن او حتی خپل ځان په باب د خیر طمع لری باید په دی وضعه قانع نشی، باید اصلاحات راشی اووضعه بدله شی، که وضعه په همدی بڼه ادامه وکړی اوس خو ددی مجال او فرصت شته چی د اصلاح تصمیم و نیول شی، بیا به داوخت هم تیروی .

دمسایلو د حل لومړنی توری دادی چی باید افهام او تفهیم وشی او بایدد تصمیم نیولو او فیصلی یوه مرجع ولرو ، زما خو امید دادی چی هیڅوك نه دتنظیم په سطحه اونه د قوم او منطقی په سطحه ددی فکر و کړی چی اوسنی د تضاداتو، کش مکش او نامطلوب حضور وضعه ئی په ګټه‌ده باید دبی ځایه انحصار هڅه ونشی او دټولو هغه قوتونو چی په جهاد کی ئی ونډه اخیستی په حق قایل شو، دوهم داچی که درهبرانو دمجالسو افادیت نفی شی نوبدیل به یی څه وی- که موږدګډو فیصلو استعداد له لاسه ورکړو معنی ئی دا ده چی ببیل ، ببیل تلاش وشی او دی خو هغه وخت مفهوم در لود چی افغانستان نه و آزاد شوی او موږ ته نه و سپارل شوی که موږ اوس دا کار کوو معنی یی داده چی موږ تصادمونه کوو .

دا قیادی شوری چی دوی په اوو رهبرانو کی منحصره کړی داددوی په ګټه نه ده باید داپراخه شی . حتی نوم یی بدل شی، دقیادی شوری پرځای عالی شوری و بلله شی او په هغی کی په رهبرانو بر سیره نور جهادی ، علمی او سیاسی شخصیتونه ور ګډ شی ، حتی که موږ و کړای شو داسی یوه عالی شوری چی له هرو لایت نه یو کس را ولو او نور شخصیتونه هم پکی ور علاوه کړو - او دهغی په مرسته خپله راتلونکی لار وټاکو موږ یوی داسی اداری ته ضرورت لرو چی جامعیت ولری .

پوښتنه: په شمال کی د پخوانی رژیم د وسلوالی ملیشی یوه لویه برخه په خپل حال پاتی ده پداسی حال کی چی څرګند بهرنی ملاتړ هم ور سره دی آیا هغه د مجاهدینو تفاهم او تصمیم ته او پدی برسیره د افغانستان د مځکنی تمامیت او ملی وحدت لپاره ګواښ نه دی؟

ځواب: اساسی خطر له هغوی څخه نه دی، هغوی به څه اخلال کوی،او دمجاهدینو د خپلمنځی مخالفتونو او اخ و ډبونو په تشدید کی به برخه اخلی، مګر فیصله کوونکی ځواك ور سره نشته ، اساسی مسئله زموږ د خپل منځ‌ده ، که زموږ قیادت تجزیه وی دښمن ته ښه زمینه مساعدیږی ، خو که زمور قیادت توحید شی نه افغانستان تجزیه کیږی او نه دښمن ته د بل پرمختګ چانس برابریږی، ددښمن د قوتونو فعلی نقش زموږ دتجزیی په وجه دی - زموږ تجزیی د افغانستان د تجزیی مسئله مطرح کړی ده ، که د جهاد رهبران یو شی د افغانستان د تجزیی سوال هیڅ نشی مطرح کیدای او دا به یو غیر عملی تصور وی اوکه دجهاد قیادت تجزیه ؤ ، افغانستان به تجزیه نشی اما ډیر مشکلات به وی ، تر کومه چی د ملیشی خبره مطرح ده زه فکر کوم هغه داوږدی مودی لپاره اوسنی حالت نشی ساتلای شاید دیر ژر متلاشی شی.

پوښتنه : قاضی صاحب ! که ډیره خوشباوری و نکړو ، ګورو چی متاسفانه ځینی داخلی او بهرنی قوتونه عملا د ژبی او سمت تعصباتو ته لمن و هی ، په شمال کی ددوستم منظم قوتونه دی، هغوی تقریباً داخبره علنی کړی ده ، له هغوی سره دیر مهرن جنګی وسایل دی. دمرکزی اسیا د ځینو جمهوریتونو له لوری هم لمسیږی هم اکمالیږی د ایران عزایم هم نور په هیڅ راز دپټیدو او پټولو نه دی، تاسی څه ور دویش خطری ته په دومره عادی نظر ګوری؟

ددی ترڅنګ مجددی صاحب ! و ځینی نوری حلقی پریکړی ترپښو لاندی کوی د خصومت په لاردرومی ، ددوستم د ځواکونو داسی تائید کوی چی یواحی له یوه یاځو جهادی تنظیمونو سره ډیر شدید مخالفت اعلان نه بلکی دټول قوم د شهیدانو تو هین او دژوند یو تذلیل دی- پدغسی یوه حالت کی دقیادت له توحید نه ستاسی افاده څه ده؟

ځواب : بشارت صاحب! زه دانه نفی کوم چی داسی عوامل ، موجبات او حلقی نشته چی دی تعصب او افتراق ته لمن ووهی دا اغراض احساسات او جهتونه به وی خو دا په دی سطحه نه دی چی کنترول نشی ، بل داچی تاسی چی دتاجکستان او ازبکستان نوم اخلی هغوی لاتر اوسه خپل ثبات او استقرار نه دی پیدا کړی ، فعلا دهغوی ټول سیستم روسی دی د هغوی فرهنګ او ټول فرهنګی وسایل روسی دی که هغوی غواړی چی یواځی دا خپلی ژبی دروسی ژبی په ځای ترویج کړی، هم دیر زیات کار او بدلونونو ته ضرورت لری، دهغوی بهرنی سیاست اوس هم دروسانو تر غیر مستقیم اشراف لاندی دی.

زه دامنم چی هغوی دمجاهدینو له یوه واقعی اسلامی حکومت نه جداً ویره

لری او ځومره اخلال چې کولای شي کوی ئي ، خو ددوی خپل مشکلات شاید هغوی ته ډیر فرصت ور نکړی، داچې زموږ ګاونډیان زموږ د هیواد د ویش هڅه وکړی دا دوی ټولو ته جدی مشکلات جوړوی که خدای (ج) مکړه دا پیښنه په افغانستان کې وشوه بیا دتاجکستان او ازبکستان په څیر دمنطقی په ډیرو هیوادو کی تکراریدای شي - دابه مستقیماً په هغوی تاثیر کوی، قومونه به را ولاړیږی اودبیلتون غوښتنی حرکتونه به په شدت سر را اوچتوی او پراخیږی به - زموږ شمالی لویدیز او ختیز ګاونډیان به له نویو چلنجونو او جنجالونو سره لاس ګریوان کیږی - دوی چې اوس په مشکلاتو کی دی او دخپلو حالاتو په کنترول کی له ستونزو سره لاس ګریوان دی نو په هغه صورت کی خو به ډیره ورته ګرانه شي.

بل داچې د افغانستان داجغرافیایی او تاریخی جوړښت اوموقعیت داسی دی چې ویشل کیدای نه شي.

زه د تجزیې خطر جدی نه ګڼم. افغانستان د افغانانو په منځ کی دویش وړندی- دا دیوه یا څو ګروپونو له وسه بهر ده چې دتجزیې اقدام دی وکړی.

زه خو پدی نظر یم چې زموږ دګاونډیو هیوادونو ګټی او مو قعیت دانه ایجابوی چې زموږ د تجزئې هاند دی وکړی. داموضوع یواځې ددی لپاره خولوته لویدلی ده چې موږنې ځایه مصروف کړی او دګاونډیو په وړاندی مو بدګمانه کړی- موږ باید په هر صورت له ګاونډیو هیوادونو سره نیکی اړیکی و لرو- پکار ده چې زموږ له لوری داسی حرکت ونشی چې دوی په شك کی واچول شي- موږ باید ددنیا په لوری خپل څلور واړه طرفونه پرانیستی ولرو .

که موږ داسی سیاست مخی ته واچوو چې له ګاونډیو هیوادو سره ځان مصروف کړو، بیابه هر څه را څخه پاتی وی، اوددی ډیراحتمال شته چې پخوانی کمونیستان له موقع استفاده وکړی.

پوښتنه : قاضی صاحب: موږ داوږدی جګړی له دورانه را تیریږو ، ددی طبیعی اغیزه داده چې نن زموږ په ټولنه د«جنګ»، «مقابلی» او مقاومت روحیه او منطق واکمن دی - ددی ترخنګ ځینی مخالفتونه هم متاسفانه دیرړاندی تللی دی، او د بدګمانی فضا له هیچا پټه نه ده -. په داسی یوه حالت کی چې تر څو د اطمینان یو قانون او عملی تضمین رامنځ ته نشی آیا ګرانه نه ده چې لوی جهادی قوتونه د خپلو مخاربوی قوتونو انحلال او دموثرو وسلو تسلیمولو ته زړه ښه کړی - څه فکر کوی چې آیا انتخابات دیوه قانونی اصل په توګه منل او دهغه عملی کیدل دا تضمین نشی فراهم کولای ؟

چېدا، بیلابیل قوتونه په دی ډاډه کړی چې ملت د صحنې ناظر دی او ددوی لپاره دشریفانه سیاسی ژوند نسبی اطمینان شته.

ځواب : انتخابات خو یوه ډیره خوږه کلمه ده او اوریدل ئې په خلکو ښه لګیږی خو پدی پوهیږو چې دانتخاباتو په نتیجه کی قانون او تشکیلات په ځای پاتی کیږی یواځې واکمن بدلیږی اوس چې موږ په افغانستان کی قانون او نظام نه لرو د انتخاباتودااجراء تضمین به څوك كوی اول ددی توپ ، ټانك او راکټ په موجودیت کی انتخابات څنګه کولای شو ، انتخابات باید وشی خو زمینه سازی ورته پکار ده په ټوله دنیا کی په انتخاباتو کی پوځ ته برخه نه ور کوله کیږی او پوځ له سیاسته لری ساتل کیږی په ټولو قوی او کمزورو هیوادونو کی دسیاسی ګوندونو تعدد منل کیږی خو هیچ هیواد له خپلو تولو خصوصیاتو سره سره په نظامی قوت کی تعدد نشی منلای، اوس چې موږنه افغانستان کی کوم تنظیمونه لرو دا خو یواځې سیاسی اړخ نه لری بلکې هر یو په خپل ځان کی وسلوال یو لښکر دی ، نو تر څو چې موږ یو نظام او قانون جوړ نکړو او دتنظیمونو نظامی بُعد ختم نشی او محیط سیاسی نکړو انتخابات مشکل دی، که احزاب په حکومت اعتماد نشی کولای درنده وسله دی دټولو تنظیمونو دګډو هیأتونو تر نظارت لاندی په ډیپو ګانوکی وساتی.

زه پدی نظر یم چې له انتخاباتو پرته زموږ د قضایاوو دحل بله معقوله لار نشته او باید نور د اقتدار انتقال وسیله انتخابات وی خو دا مناسبه زمینه غواړی

ددی لپاره دا لازمه ده چې لومړی د تنازل او قربانی په منلو یو نظام جوړ شي ، بیا په دوهم پړاو کی دانتخاباتوپر قاعده توافق وشی.

پوښتنه : قاضی صاحب یونظر داسی دی چې «حکمتیار» صاحب غلطی وکړه چې دپیښور مذاکرات یی پریښودل او افغانستان ته ولاړ ، ځکه هغه چې په خپل قوت او اثرو رسوخ ددی مذاکراتو د فیصلی په څرنګوالی کی کوم نقش لوبولای شوای ، دهغه نماینده دا په هیڅ توګه نشوای کولای او وئې نشوای کړای ، بل نظر داسی دی چې د« حکمتیار» په خلاف په پیښور او کابل دواړو کی یو هماهنګ سازش روان و ، هغه موضوع درك کړه او داخل ته یی د تلو اقدام وکړ او په دی هوښیاری ئې دخپلو پوځې تحرکاتو په وسیله له یوی خوا نوردی ته مجبور کړل چې ده ته دکم نظر کولو سوچ پریږدی او بل ئې دګلم جم ملیشی په وړاندی په خپل دریځ سره پراخ ولسی محبوبیت تر لاسه کړ ، ستاسی نظر په

دی کی څه وړ دی؟

ځواب: پدی کی خو مشخص څه ویل مشکل دی -دلته جریان داسی راغی چی داوو تنظیمونو ترمنځ یو حکومت جوړ شو - بیا حکمتیار تری ووت خو دهغه نوم استعمالیده که څه هم عملاً حکومت نه وو دا وروستی فیصله په داسی وخت کی وشوه چی په خپله دی (حکمتیار)حاضر نه ؤ خو دده نماینده او نور رهبران حاضر وومگر په ده باندی شرایط داسی راغلل چی دفیصلی له هغوحقوقو څخه یی چی ده ته ورکړل شوی ؤ استفاده و نشوای کړای. داچی داد نورو تنظیمونو او یاتنظیمونو او ځینو نورو قوتونو ترمنځ سازش و متاسفانه په افغانستان کی دا معاملی تکرار شوی دی.

خوزه عمیقاً پدی معتقد وم او یم چی دسازش له لاری زموږستونزی نشی حل کیدای - که دا دیوه یاڅو تنظیمونو پر خلاف په خپلو منځو کی وی او یا ددښمن له قوتونو سره ، ځکه په افغانستان کی اوس داسی یواداری جوړښت نشته چی څو کسان سره جوړ شی او دحالاتو کنترول په لاس کی واخلی ،. په همدی وجه ده چی د نظام دجوړولو لپاره توافق پکار دی او له سازشونو څخه جدی دده کول لازم دی.

نوپدی مسئله کی خو ظاهر داسی دی چی نماینده ئی حضور درلود، دقیادی شوری غړیتوب لری، صدارت عظمی ورکړل شوی، جهادی شوری چی کابل ته تللی هغی ته ئی پنځه تنه معرفی کړی دی - خو دا چی دوی ته له دی حقو قونه په استفادی کولو کی مشکلات پیدا شول دا بیادوهم چال چلن دی.

ما« حکمتیار» ته هم دا مشوره ور کړی ده،دانور می لیدلی نه دی خو غیر مستقیم می دا خبره ورته رسولی ده چی روانه وضعه دهیچا په گټه نه ده سنه داده چی ټول له دی حالت نه ځان وباسی، دقیادی شوری غونډو ته ادامه ورکړی او هلته د مسایلو دحل کوښښ وکړی.

دفشار او تهدید دحل هڅه هیچاته هم گټه نشی رسولای.

اوس چی داخبره کیږی چی داد«حکمتیار» په خلاف یو سازش دی، زه وایم چی باید درهبرانو شخصیتونه تردی اوچت وی ، دوی که سازش کوی د ملیشی پر خلاف دی وکړی، دکمونیستانو پرخلاف دی وکړی، دبهرنیو بی ځایه لاس وهنو پر خلاف دی وکړی، دخپل ملت داولادونو او خپلو مجاهدینو پرخلاف دی نه کوی ، حزب اسلامی د افغانستان دولس یوه برخه ده ، جمعیت اسلامی ددی ملت یوه برخه ده ، همداسی هر تنظیم ددی ملت او لادونه دی، هغوی قربانی ور کړی دی اوس که یو څوك له یوه فرد سره حساسیت لری باید دټولنی له یوی برخی سره دهغه حساسیت په بنسټ برخورد ونکړی. که دیوه سړی په روش زموږ ملاحظه وی نو لازمه ده له هغه سره کینو او ور سره خبری وکړو.

ماپه ډیرو مجلسونو کی دا کار کړی دی - یو ځل می د مجددی صاحب په برخه کی له « حکمتیار» صاحب سره جدی برخورد و کړ- ما ورته وویل چی مجددی دی د عبوری حکومت رئیس پاتی شی، په انتخاباتو کی به برخه نه اخلی او ته په دی حکومت کی شامل شه - یا همدا امتیاز ته واخله- ته دانتقالی حکومت رئیس شه ، مجددی صاحب به استعفی وکړی، خوددی معنی دانه وه چی زه له حکمتیار صاحب سره لاس یو کړم . دمجددی صاحب په خلاف سازش وکړم او یا له مجددی صاحب سره لاس یو کړم د «حکمتیار» په ضد سازش وکړم ، زموږ هڅه داده چی دارهبران په خپلو کی سره جوړشی او د ملت خدمت وکړی- دابه هم اسلامی انقلاب بر یالی کړی او هم به دوی ته نوی تاریخی افتخار ور په برخه کړی.

ترکومه چی د ځینی سازشونو او جبهه گیریو خبره ده ماچی کله محسوس کړی حکمتیار ته می ویلی دی ، خو دهغه مزاج داسی دی چی په سختی قانع کیږی، ماپه خپله داسی مسایل محسوسول چی یوڅه را روان دی، او دامی حکمتیار ته وویل خو تکلیف داو چی مخنیوی ونشو .

زه بیا هم پدی ټینگار کوم چی رهبران دی یوبل ته د مشکلاتو له جوړولو لاس واخلی او یوبل ته دی د مرستی لاس ورکړی.

پوښتنه : قاضی صاحب: په افغانستان کی بنیاد گرائی« او میانه روئی » د اصطلاحاتو د مفهوم په باب څه وایاست - او هم آیا موافق یاست چی زه تاسی « بنیاد گرا » و بولم؟

ځواب : د اسلام دین چی الله (ج) داسی تعریف کړی « ان دین عند الله الاسلام من یبتغ غیر الاسلام دینا فلن یقبل منهُ و هو فی الاخره من الخاسرین»

دا مشخص اصول او اهداف لری، اسلام مځکی ته دپنځو هدفونو لپاره راغلی دی - یو هدف دادی چی انسان ته سالمه عقیده ور کوی او دهغه تحفظ کوی- دوهم داچی د انسان د نسل ساتنه کوی- دریم داچی د انسان عقل ساتی، څلورم داچی دهغه د مال او شتمنی ساتنه کوی او پنځم دا چی دهغه عزت حفاظت کوی.

زهٔ په دی اصولو کی سل په سلو کی بنیاد گرا یم -او داهغه اهداف دی چی که دښمن ور باندی و پوهیږی اسلام ته به راځی متاسفانه چی موږ اسلام په صحیح معنی کی خلکو ته نه دی وړاندی کړی ،

یو خو ځینې خلك بنیادګرائي پدې مفهوم تعبیروي چې له ماسره دې د تل لپاره هر څه وي او دبل لپاره دې هیڅ وخت لپاره هیڅ هم نه وي ، زه هغسې بنیاد ګرا نه یم - په افغانستان کې مسلمانان ژوند کولای شي، هرڅوك له خپلو حقوقو څخه استفاده کولای شي او قدرت باید دقانون وي ، حساب په تقوی او استعدادوي - موږ به داسې یوسیستم جوړوو چې دناپوهو لپاره د مدرسې او دبدمعاشو لپاره د تربیت خانې حیثیت ولري او وړي ، تږزي پکې خپل مشکلات حل ووېني د ویرې او دهشت حالت باید نه وي ، او د بېځایه او اضافي قیوداتو مخالف یم .

پوښتنه: قاضي صاحب: غرب چې په کوم شدت د اسلامي « بنیاد ګرائي» په ضددښمني اعلان کړې او په حرکتونو ئې لاس پورې کړی تاسې څه فکر کوي چې ایا مسلمان انقلابیون په خپل روش کې په انعطاف دغرب د خصومت څوبن را ښکته کړي او که د مقابلې لار و نیسي؟

ځواب : موږ نه په شخصي او نه اجتماعي ژوند کې په اصولو معامله کولای شو- خوترکومه چې خبره په سیاسي کړنلاراو سلوك پورې اړه لري، موږ باید هڅه وکړو چې هغه داسې عیار کړو چې غرب مو مصروف نکړي - ځکه غربیان چې موږ مصروف کړي نو هغوی خپل هدف لاس ته وروړي.

دا اوس موږ په ځان خبر هم نه یو ، هغوی په ډېرو جهتونو کې فعالیت کوي په تعلیم او تربیه او فني کارونو کې تر موږ دهغوی فعالیت پراخ دی او د افغانستان د بیا ودانولو په ټولو چارو د هغوی قبضه ده .

او موږ په دې کې مصروف یو چې څوك یو ځای ته ورسید، څوك بل ته ورسید، دا خطر دی او هغه خطر دی.

موږ اصلاً خپل تدبیر له لاسه ور کړی، نه پوهیږو څه وکړو پکار ده چې موږ په اصلي مسایلو او اساسي اهدافو فکر و کړو او د حالاتو د قابو کیدو «قابلیت » په ځان کې را پیدا کړو کله چې غرب زموږ دا «قابلیت» ولید هغه به له موږ سره نرمښت ته غاړه ږدي.

پوښتنه: پدې وروستیو کې دپېښور په ځینو حلقو کې دا خبر زمزمه کیده چې تاسې بیرته له حزب اسلامي سره یو ځای کیږی ، دا خبره رښتیاده ؟

ځواب: زموږ دا آرزو ده چې اسلامي انقلاب په یوه اسلامي حکومت منتج شي او په دې کې خو اوس تر ډېره حده پرمختګ شوی دی زموږ تلاش دادی چې هغه کسان چې په اسلامي تحریك او جهاد کې ئې برخه اخیستې ، اخلاص لري، واحده مفکوره لري او دګډارمان د تحقق لپاره کار کوي ، په همدې اسلامي حکومت کې سره راغونډ شي - پدې برخه کې ما « حکمتیار » صاحب لیدلی او هغه ته مې ویلي دي چې زموږ په ارمان پاندې ددې جهاد دمنتج کیدو لپاره زه له تا سره هر ډول همکارۍ ته چمتو یم- د حزب نورو ورونو ته مو ویلي دي نورو رهبرانو ته هم وایم .

ما دحزب ورونو ته ویلي چې موږ ستاسې په خلاف سازشونو دفع کولو کې نقش لوبولی ، دا کار بیاهم کوو، مشوره هم در کوو او داټول د اسلامي حکومت دجوړېدو لپاره کوو او ددې لپاره چې دروانو تضادونو ځای سوله و نیسي ، د تشویش په ځای اطمینان راشي،او زموږ دا عظیم افتخارات له پامالیدو بچ شي.

اوس خوددې وخت دی چې ټول تنظیمونه په اسلامي نظام کې منحل کړو، نوکه زه اوس و غواړم چې حزب ته ورشم، یاکوم بل تنظیم ته ، زما په فکر دا به له وخته وروسته کار وي خو زه چې کله محسوسه کړم چې زما یو نوی تصمیم د اسلام او ملت په خیردی، زه بیا هغه تصمیم نیسم.

پوښتنه : زما په نظر تاسې د خپل دې هدف لپاره هغه وخت موثر نقش لوبولای شي چې له خپلې تجربې ، وزن او رسوخ سره د حزب اسلامي په څیر له یوه مو ثر تنظیم سره یو ځای شي؟

ځواب: موږ خو هر چیرې چې وو ، د جهاد په ګټه مو کار کړی دی، مزاحم نه یو واقع شوی، ټول امکانات ، تشکیلات او جبهات حزب ته پاتې وو، موږ ترې استفاده نه ده کړې ، او هیڅ ډول مزاحمت او مداخله مو هم نده کړې- ځکه زما مسئله له کوم خاص تنظیم یاکوم خاص رهبر سره رقابت او مخالفت نه و - زما ټول تکلیف داو چې ددې ننۍ ورځې پیشبیني مې کوله او زما دا پیشبیني دې خلکو نه تحمل کوله - په دې وجه دا رهبران له خپلو ټولو مخالفتونو ، کش مکشونو او د «بنیاد ګرا او ملي ګرا» دنومونو له تفاوتونو سره سره زما په مقابل کې همیشه یو شوي دي- او هر وخت چې موږ ته کوم فرصت په لاس را غلی دوی اتفاقاً ویلي چې موږ به نه یو - اوس پدې وروستي فیصله کې هم همداسې وشول دوی وویل چې زه به په دې کې نه یم زه اوس په دې خوښ یم چې پداسې یوه نیمګړې پریکړه کې نه وم - زه اوس دهغوی پریکړې ته احترام لرم خو التزام نه .

زه په حالاتو غور کوم چې کوم داسې نوی تصمیم چې د ملت پکې خیر وي شاید زه هغه تصمیم و نیسم - که څوك د تنظیم په روحیه نه بلکې د ملت ، مملکت او انقلاب په باب اسلاماً فکر و کړي او د خصومت او مخالفت په ځای دووروی او مرستې سیاست مخې ته واچول شي زه بیا عسکري هم منم.

******

مذاکرات «حکمتیار» و «مسعود» چگونه آغاز و چگونه انجام یافت ؟

داستان دلچسب از جریان مذاکرات هفت ساعته بین حکمتیار و مسعود

وقایع ، نتائج و عکس العمل ها

با استفاده از منابع خارجی

ترجمه و ترتیب : احمدنور« نفیر»

روزچهار شنبه (۲۰ می) بلا خره طیاره ایکه استاد برهان الدین ربانی رئیس شورای قیادی آنرا برای سفر اعجاز الحق فرزند ضیاء الحق شهید به کابل ارسال نموده بود بعد از ۳ روز انتظار در میدان هوایی پشاور، جنرال حمید گل ، پسرش و یك خبرنگار پاکستانی را باخود گرفته دوباره بصوب کابل پرواز کرد.

تأخیر در سفراعجاز الحق به سبب پیامی وارد آمد که از جانب حضرت صاحب مجددی به این شرح مواصلت نموده بود که وی برای دو روز به مزار شریف می رود چون نمی خواهد از مراسم استقبال فرزند ضیاء الحق شهید در کابل محروم بماند لهذا امیدوار است ، اعجاز الحق سفرش را برای دو روز به تأخیر بیاندازد» ازجانب دیگر پیام استاد ربانی هم مواصلت نموده بود که اگر اعجاز الحق تا ساعات ۹ صبح روزجمعه(۲۲ می) به کابل برسد ، وی می تواند مدتی با او باشد ، ولی بعد ازآن وی (استاد ربانی) در یك سلسله ملاقات ها و مشوره های ضرووی اشتراك می نماید.

ازجانب دیگر وقتی اعجاز الحق پیام دعوت ازجانب برهان الدین ربانی و خواهش خود مبنی به دیدار از کابل را با نواز شریف صدر اعظم پاکستان تذکر داد، نواز شریف پیشنهاد کرد که باید وی (اعجاز الحق) به عوض سفر در طیاره، افغانستان ، در طیاره، پاکستان و به حیث نماینده، خصوصی نواز شریف، و همراه با پیام خصوصی وی به کابل برود ، که اعجاز الحق این پیشنهاد نواز شریف را پذیرفت به هرصورت بعد از وصول پیام معذرت مجددی توسط شهریار خان منشی منشی عمومی وزارت خارجه پاکستان ، اعجاز الحق پروگرام سفر خودرا دوروز به تأخیر انداخت و تصمیم گرفته شد تا روز شنبه (۲۳) می سفر خودرا آغاز نماید ، ولی روز جمعه (۲۲می) پیام دوم حضرت صاحب مجددی مواصلت نمود، که گفته بود چون خودش جهت دیدار و گفتگو بانواز شریف صدر اعظم پاکستان ، به اسلام آباد می آید، لهذا اعجاز الحق سفر خود به کابل را دو روز دیگر یعنی تا دوشنبه(۲۵ می) موخر نماید.

اینکه چرا مجددی صاحب نمی خواست اعجاز الحق از کابل دیدن نماید، قرار اظهار یك منبع مؤثق مجددی در جلسه شورای جهادی که در نیمه دوم ماه (می) در کابل دایر گردید، باانتساب نام مسجد پل خشتی به مسجد ضیاء الحق در کابل اظهار مخالفت نمود، که نماینده، حزب اسلامی افغانستان در این شورا « استاد علی انصاری» و چند تن از قوماندانان و نمایندگان اتحاد اسلامی و حزب اسلامی مولوی خالص ، با این موقف مجددی صاحب مخالفت شدید خودرا اظهار نمودند، و اخطار دادند که اگر حرکت مخالفانه در این مورد صورت بگیرد نتایج خوبی ببار نخواهد اورد، گرچه مجددی صاحب در اثر فشار دیگران مجبور شد تا از موقف خود دست بردارد، و توافق بعمل آمد که هنگام آمدن اعجاز الحق به کابل مراسم تبدیلی نام مسجدمذکور صورت خواهد گرفت ولی مجددی صاحب در این رابطه تنها نبود، دست های مرئی و نامرئی دیگری هم در این زمینه با او همکاری داشتند پروگرام آنها این بود که آمدن اعجاز الحق به کابل را تا هنگامی به تعویق بیاندازند که معاهدهد صحی بین تنظیم های جهادی در کابل اعلان نگردیده باشد ، به نظر آنها موجودیت فرزند ضیاء الحق شهید در کابل قبل از اعلان معاهده، بین تنظیم های جهادی و اعلان تفاهم بین مجاهدین

درموجودیت اعجاز الحق باعث بلند رفتن موقف سیاسی وی ، و ربط دادن فتح جهاد افغانستان با فعالیت های ضیاء الحق شهید می گردید که این امر برای بعضی از حلقه ها خیلی ناپسندیده و باعث تشویش بود.

همچنان عدهء دیگری از صاحب نظران به این عقیده اند ، که به مجددی صاحب فهمانده شده بود که آمدن اعجاز الحق به کابل، باعث استحکام موقف سیاسی به اصطلاح بنیاد گرایان می گردد، که خواهان تطبیق معاهدهء پشاور بودند و از برسمیت شناختن صدارت مجددی صاحب انکار نموده بودند،

این گروه از مذاکرات مخابروی اعجاز الحق با حکمتیار، و عدهء از رهبران دیگر، همچنان دعوت های مسلسل این رهبران از اعجاز الحق نمی توانستند چشم بپوشند، و این در حالی بود که « حکمتیار» از دیدار با هیات پاکستانی که در اوایل دهه دوم ماه می تحت رهبری جنرال جاوید ناصر رئیس اداره استخباراتی ارتش پاکستان(I.S.I) انکار نمود و این انکار بذات خود احتجاج منطقی و مذهبی بود بر علیه روش حکومت پاکستان.

ازجانب دیگر طی مذاکراتی که بین جنرال جاوید ناصر و احمدشاه مسعودانجام گرفت ، احمد شاه مسعود خواستار کمك مادی و تخنیکی برای ارتش و قوای هوایی خود گردید، و بر ضرورت عاجل دو میلیون بیرل تیل تأکید نمود. به اساس خبر منابع مؤثق جنرال جاوید ناصر به احمد شاه مسعود وعده داد که ضروریات وی را تأمین خواهد کرد ولی این نکته روشن نشد که جنرال ناصر در عوض آن مسعود را به مفاهمت با حزب اسلامی بجای ملیشه ها تشویق نمود یاخیر!

البته احمد شاه مسعود در این ارتباط تضمینی می خواست، موصوف ادعا داشت که اگر حکمتیار تضمینی بدهد که بر شهر کابل حمله نخواهد کرد ، وی (مسعود) در ظرف یك هفته ملیشه ها را ازکابل خارج نموده می تواند، در حالیکه این کار از توان‌او ﷺ مطلقاً خارج است.

حکمتیار در اوایل ماه « می» این تضمین را به اعجاز الحق داده بود . در طی گفتگوی مخابروی بین حکمتیار و اعجاز الحق ،حکمتیار با صراحت اعلان کرد که اعجاز الحق از جانب وی به همه رهبران اطمینان داده می تواند که در صورت خروج ملیشه ها ازکابل مجاهدین حزب اسلامی داخل کابل نخواهند گردید.

و قرار راپور یك منبع باخبر جاوید ناصر بعد از بازگشت ازکابل ضمن راپوریکه به صدر اعظم تقدیم کرد برعلاوهء ذکری از قاطعیت حکمتیار این نکته را هم نشاندهی نموده بود که اعجاز الحق بعد از گفتگو و ملاقات با حکمتیار در بعضی موارد آنها را مطئن ساخته می توانند .

سفر مجددی به مزار شریف:

روزجمعه (۲۲) می مجددی صاحب جهت ملاقات بارشید دوستم قوماندان ملیشه های بدنام رژیم کمونیست قبلی کابل به شهرمزار شریف رفت. در طی قیام دو روزهء مجددی صاحب درمزار شریف بر معاهده بارشید دوستم توافق صورت گرفت که بر اساس آن « دوستم » ازحکومت مجددی حمایت خود را اعلان کرد و مجددی صاحب وعده داد که نظام سیاسی آیندهء افغانستان به شکل نظام فدرالی خواهد بود، که سرحدات بین ولایات در این نظام نه به اساس حدود اداری ، بلکه به اساس حدود قومی و لسانی تعین خواهد گردید.

ازجانب دیگر ملیشه ها در کابل به دست درازی خود ادامه داده بودند که عدهء زیادی از مسؤلین و رهبران تنظیم ها هم از این دست درازی ها مصئون نبودند.

پیر سید احمد گیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان که از دوستان نزدیك مجددی نیز بشمار می رود ازکابل دوباره به پشاور آمد، گرچه ظاهراً هدف از سفرش این نبود ولی خود گیلانی در یك محفل خصوصی اظهار داشته است که هدف اصلی سفر وی عدم موجودگی امنیت درکابل بود ، چنانچه قرار اظهار یك تن از همسفران گیلانی صاحب، موصوف از این موضوع هم ناخوش به نظر می رسید که اعضای تنظیم وی، یاخودش چرا برضد حکمتیار بیانات تندی ایراد کردند ،در حالیکه موقف حکمتیار درمورد ملیشه ها کاملاً درست بوده .

قبل از گیلانی ، استاد سیاف رهبر اتحاد اسلامی شهرکابل را ترك گفته به منطقه آبایی خویش(پغمان) رفته بود ، عده از قوماندانان مهم تنظیم وی، کابل را ترك گفته به پشار آمده بودند، در حالیکه معاون تنظیم انجنیر احمد شاه که درکابینه اعلان شده از طرف مجددی سمت وزارت داخله را به عهده دارد، همراه با قوماندان و محافظین خود ازجانب ملیشه ها به حراست گرفته شده بود و بعد از ۳ ساعت قوماندانان اعلی ملیشه خطی فرستادند و امر آزادی آنها را صادر نمودند.

همچنان معاون امیر حرکت انقلاب اسلامی مولوی محمد شاه (فضلی) مولوی محمد میر عضو جبهه نجات ملی اسلامی، رهبران تنظیم اهل حدیث مولوی سمیع الله ، و مولوی غلام الله و عدهء دیگری از علما و قوماندانان به رسم احتجاج برخلاف دست درازی های ملیشه های گلم جم شهرکابل را ترك گفته اند، عبدالحق قوماندان عمومی پولیس، از اشغال وظیفه خود در حالت زار فعلی کابل، اظهار معذرت نمود.

احمد شاه مسعود طی ملاقات باهیاتی از رهبران قبایل و اعضای پارلمان پاکستان که به اساس هدایت حکومت پاکستان مصروف دیدار ازکابل بودند راجع به ملیشه های گلم جم موقف خودرا تکرار نموده گفت: ملیشه ها جزء ازحکومت اسلامی اند.

آنها تحت کنترول وزارت دفاع قرار دارند، و در موقع مناسب هنگامیکه از حفظ امنیت در شهرکابل اطمینان حاصل شود ، از کابل خارج خواهند شد، ولی تا آن هنگام این ملیشه ها در شهرکابل باقی خواهند ماند .

بعد از این ملاقات موتر بیش بهای از نوع لندکروزر ضد مرمی مربوط به حاجی ایوب افریدی عضو اسامبله ملی پاکستان و رئیس هیاءت قبایلی مذکور از جانب ملیشه های گلم جم ربوده شد، حاجی ایوب افریدی در این مورد با مسعود و مسئولین حکومتی تماس گرفت، ولی به اساس خبر های منابع مؤثق مسؤلین حکومتی در این مورد نتوانستند هیچ گونه اقدامی نمایند، که بعداً به اساس تلاش های یك تن از قوماندانان محلی جمعیت اسلامی موتر مذکور از ملیشه ها بدست آمد ولی از جمله (٤٠) لك افغانی موجود در موتر تنها (١٥) لك افغانی آن باقی مانده بود !

رشید دوستم بحیث « سترجنرال »!

مجدددی طی بازدید خود از شهر مزار شریف و ملاقات بارشید دوستم اعلان کرد که وی بحیث رئیس جمهور، جمهوری اسلامی افغانستان به رشید دوستم بخاطر خدمات صادقانه اش « رتبه » سترجنرالی» را اعطا می کند ، مزید بر آن حضرت صاحب دوستم را به لقب « مجاهد بزرگ و قاید بزرگ » نیز نوازید که به « عقیده وی » از مدت شش سال به اینسو بخاطر هدفش مبارزه نموده است.

همچنان مجددی صاحب ارتقای رتبه های نظامی به جنرال «مومن» معاون دوستم، جنرال منصور«نادری» (پسر سید کیان) راهم اعلان نمود.

این عمل مجددی با عکس العمل شدید در میان حلقات مجاهدین و عوام رو بروشد، یك ترجمان حزب اسلامی افغانستان در کابل این عمل مجددی را توهین شدید به مجاهدین و ملت افغانستان خواند.

ترجمان مذکور اظهار داشت ته نه تنها این افراد به هیچ شکلی مستحق ترفیع و ترقی نبودند، بلکه مجددی بحیث رئیس دوره موقت صلاحیت آنرا نداشت که این افراد را ترقی بدهد.

همچنان استاد سیاف این اقدام « مجددی» را به الفاظ شدید محکوم نموده از مجددی خواءت تا «پایش» را از «گلیم » خود فراتر نه نهد .

استاد سیاف طی مصاحبهء مخابروی با آژانس البنیان مجددی را متهم کرد که از معاهده پشاور خلاف ورزی می نماید.

پیر سید احمد گیلانی که در آن هنگام از کابل به پشاور باز گشته بود از تبصره روی این موضوع انکار نمود، ولی باوجود آن هم اظهار داشت که گرچه این اقدام شخصی حضرت صاحب است ، ولی مجددی بحیث رئیس دولت حق چنین فیصله را دارد !!

یکتن از محافظین دفتر محاذ ملی در مورد این اقدام وی گفت که گرچه آدم غریبی است و هیچ گاهی در بحث و مباحثات سیاسی اشتراك نه نموده ، ولی با وجود آن به نظر وی خطاب کلمه مجاهد به یك شخص (مرتد) ظلم است اگر حضرت مجددی دوستم را جنرال میساخت ، آنقدر مهم نبود ، ولی لقب «مجاهد عظیم » را نباید برایش می داد .

همچنان قوماندانان اطراف کابل تحت رهبری مولوی جلال الدین حقانی جلسه شورای قوماندانان را تشکیل دادند، و این اقدام مجددی را بشدت محکوم نموده آنرا فیصله شخصی جضرت صاحب قرار دادند، همچنان احمد شاه مسعود که ادعا داشت ملیشه های مذکور بخشی از حکومت اسلامی را تشکیل می دهند، از این اقدام مجددی چندان خوشحال به نظر نمی رسید ، و این عمل مجددی صاحب در هنگامی صورت گرفت که در ولایت جوزجان جنگ شدیدی بین قوماندانان شورای نظار تحت فرماندهی احمد شاه مسعود و نیروی اتحادی آنها ملیشه های گلم جم ، در گرفته بود.

به همین ترتیب به اساس خبر منتشره وسایل ارتباط جمعی غرب داکتر صمد حامد معاون صدر اعظم دوران ظاهر شاه هم این اقدام مجددی صاحب را رد نموده ، و آنرا غلط خوانده است .

مولوی ذاکری رئیس شورای علمای افغانستان « مقیم کویته» نیز طی مصاحبه بایك نشریه غربی این اقدام مجددی را مردود و خلاف شریعت خوانده است ، مولوی ذاکری گفته است که دوستم ظالم و قاتل است و این اقدام مجددی قطعاً ناجایز است .

دومین معاهده ء اور بند :

روز(۲۲) می یعنی روزیکه مجددی عازم مزار شریف بود مولوی جلال الدین حقانی رئیس کمیسیون صلح بین نیروهای حزب و جمعیت معاهده (٥) ماده ء اوربند بین نیروهای در گیر را در قصر چهلستون اعلان نمود.

دونکته مهم این معاهده عبارت بودند از خروج نیروهای مسلح ملیشه و مجاهدین شورای نظار از کابل در ظرف یك هفته ، و سپردن مسئولیت حفظ امنیت شهرکابل به قوماندانان و مجاهدین اطراف کابل.

٣ ماده دیگر این معاهده استقرار صلح و اور بند دایمی در شهرکابل ، اجازهء حمل تنها اسلحه خفیفه به ملیشه ها و عدم تقرر افراد کمونیست خلقی و پرچمی در پست های مهم دولتی چه در ساحه نظامی و چه در ساحه ملکی ،

قرار اظهارات مولوی جلال الدین حقانی معاهدهء مذکور قابل قبول هردو جانب «حزب اسلامی و جمعیت اسلامی» بود، و هر دو جانب وعده عملی نمودن ان را داده اند .

به عقیده مبصرین سیاسی معاهدهء مذکور ترجمانی خوبی از مواقف اصولی حزب اسلامی می نمود، خروج ملیشه ها ازکابل، تحویل دادن اسلحه ثقیله حین خروج ازکابل سپردن مسئولیت حفظ امنیت کابل به قوماندانان و مجاهدین اطراف کابل عدم شمولیت افراد کمونیست در ادارات دولتی ، همه و همه نکاتی بودند که حزب اسلامی بخاطر عملی نمودن آنها تلاش می نمود.

عکسی العمل سریع ملیشه ها بعد از اعلان این معاهدهد چنین بروز کرد ، که جنرال مجید برادر دوستم و سید نادر کیانی به مجرد شنیدن خبر معاهده ء

اعلان نمودند که « ما با معاهده، مذکور هیچگونه سروکاری نداریم ، و احمد شاه مسعود هرگز حق نمایندگی از مارا ندارد »

و این اعلان ملیشه ها در شام همان روز به نشر رسید .

همچنان در شام همان رز ملیشه ها بخاطر نشان دادن زور بازوی خود بر سنگرهای مجاهدین حزب اسلامی در اطراف شهرکابل حمله ورشدند، برای دو نیم ساعت آتش توپ ، ماشیندار ، راکت بین هردوجانب تبادله شد، که در نتیجه (۱٦) تن از افراد ملیشه هلاك شدند و تنها (۲) تن از مجاهدین حزب اسلامی

بعداً مولانا حقانی جهت غور روی اقدام مناسب جلسه کمیسوین (۳۱) نفری نافذ صلح را دایر نمود .

کابل در استقبال فرزند ضیاء الحق شهید:

مولوی محمد یونس خالص رهبر حزب اسلامی فغانستان (گروپ خالص) بتاریخ (۱۹) می باتعدادی زیادی از اعضاء و مسئولین تنظیم خود از پشاور سوی کابل حرکت نمود ، این قافله (۱۲۰۰) نفری شامل تقریباً (۳۰۰) عراده موتر بود ، قبل از حرکت به جانب کابل موصوف طی یك کنفراس مطبوعاتی گفته بود که اگر وی به کابل

کابل گردید، در میدان هوایی خواجه رواش(کابل) وزیرکار و بهبود اجتماعی حکومت موقت افغانستان مولوی عبد المنان « عابد » به نمایندگی از حکومت موقت، و تنظیم های مختلفه به اعجاز الحق خوش آمدید گفت، همچنان دسته از مسئولین تنظیم های مختلف نیز در میدان هوایی حضور داشتند، یك دسته، منظمی از مجاهدین گارد تشریفات را جهت معاینه مهمان معزز تقدیم نمودند، که اعجاز الحق آنرا پذیرفت .

قرار اظهار یك ژور نالست پاکستانی هنگام فرود آمدن طیاره، اعجاز الحق افرادی از ملیشه « دوستم» در میدان

از راست به چپ انجنیر حکمتیار ، جنرال حمید گل شهزاده نایف ، اعجاز الحق و احمد شاه مسعود .

مجروح گردیدند صبح آن روز (روزجمعه) حوالی ساعات (۱۰) صبح صدای فایرهای در منطقه کارته نو، و قلاچه شنید شد ، که مردم از خوشی معاهده، اوربند فیر می نمودند، اما بدبختانه وسایل ارتباطجمعی غرب آنرا جنگ خطرناك راپور دادند .

بعد از حمله متجاوزانه ملیشه ها نمایندگان حزب اسلامی مقیم در کابل مولوی جانباز سرفراز، و داکتر غیرت بهیر، بامولوی جلال الدین حقانی ملاقات نمودند، توجه وی را به خلاف ورزی ملیشه ها مبذول نمود ، و خواهان اقدام مشترك علیه فریق متجاوز گردیدند، که

برود ، در تلاش های صلح بین حکمتیار و مسعود سهم خواهد گرفت، و جهت اتحاد و اتفاق مجاهدین و فعال نمودن و مستحکم نمودن حکومت اسلامی بشدت کارخواهد کرد .

بتاریخ (۲۰) می مولوی خالص در منطقه سروبی با انجنیر حکمتیار ملاقات نمود، که بعد از آن عازم کابل گردید، درکابل مولوی خالص با مجددی، استاد ربانی و احمدشاه مسعود و تعدادی دیگری از رهبران و مسئولین تنظیم ها ملاقات نمود.

بتاریخ(۲۳) می اعجاز الحق با عده از خبرنگران و مسئولین پاکستانی عازم

هوایی به شکل غیر متعلقه ایستاده بودند کاروان طویل موترهای اعجاز الحق و همراهانش از میدان هوایی کابل به جانب هوتل حرکت نمود ، هوتل در محلی تعمیر شده بود که کابل جدید و کابل کهنه از آن بخوبی دیده می شد، در هوتل استاد سعید مسئول آژانس خبری افغان ، جهت استقبال از مهمانان موجود بود، در تالار هوتل اعجاز الحق چند لحظه با مولوی عبدالمنان عابد و معاون وزارت خارجه « حامد کرزی» گفتگو می کند، در همه تالار نعره های پر شور تکبیر و شعار های ضاء الحق زنده باد می گنجد.

مولوی عبدالمنان عابد می گوید:

کامیابی جهاد و شکست روسیه با کمك پاکستان و ضیاء الحق ممکن گردید، اکنون افغانستان مرکز جهان اسلام خواهد بود......»

اعجاز الحق در جواب می گوید« این احساس در همه پاکستان و همه جهان اسلام موجود است ،........روزیکه صبغت الله مجددی به حیث رئیس شورای جهادی عازم کابل می گردید، والده ام تحت عملیات جراحی قرار داشت، بعد از به هوش آمدن اولین سوالش این بود که افغانستان چگونه شد؟.....»

در پروگرامی که وزارت خارجهبرای اعجاز الحق ترتیب داده بود تنها ملاقات با پنج رهبر گنجانیده شده بود ، زیرا استاد ربانی درکابل موجود نبود، ووزارت خارجه فکر می کرد چون حکمتیار هم در کابل وجود ندارد، لهذا اهتمام ملاقات با او مشکل است ، ولی اعجاز الحق بر معین مذکور واضح ساخت که ا بعد از ملاقات با احمد شاه مسعود با حکمتیار ملاقات خواهد کرد، وی (اعجاز الحق) پروگرام آنرا ترتیب داده و می داند که در کجا می تواند باحکمتیار ملاقات کند.

و موجودگی استاد سعید در هوتل کابل گواه صداقت بود بر گفته های اعجازالحق .

مصروفیات اعجاز الحق درکابل از ملاقات با مولوی محمد نبی آغاز گردید، مولوی صاحب محمدی محافظین مسلح خود را جهت بردن مهمان به هوتل فرستاده بود.

مولوی صاحب محمدی دفتر مرکزی حزب وطن (حزب کمونیست سابقه) را تحت کنترول خویش داشت، که در دروازه ء ان یك تانك روسی ایستاده بود، قصر ریاست جمهوری در نزدیکی آن قرار داشت جائیکه صبغت الله مجددی سکونت داشت

مولوی محمدی دریك تالار وسیعی از اعجاز الحق پذیرایی نمود، او با اظهار معذرت گفت که می خواست جهت استقبال فرزند ضیاء الحق شهید در میدان هوایی حاضر شود یابه هوتل بیاید ، ولی بنابر مصروفیات نتوانست این خواهش خودرا عملی نماید .

اعجاز الحق خطاب به محمدی صاحب می گوید: «من احساس می کنم که درمنزل خویش قرار دارم از مدتی آرزو داشتم تا شخصاً نزد شما حاضر شوم و دعا های والده ام را به شما برسانم .»

در جواب مولوی صاحب می گوید: « این وطن شماست ، منزل شماست تشریف آوری شما برای ما به اندازه تشریف آوری ضیاء الحق شهید مسرت آر است .

ماروح ضیاء الحق شهید، خوشبوی احساسات وی ، و کامیابی اراده های وی را به چشم خویش مشاهده می کنیم»

اعجاز الحق می گوید: « من با رئیس جمهور جناب غلام اسحق خان ملاقات داشتم رئیس جمهور و صدراعظم پاکستان برای شما پیام محبت فرستاده اند، آنها هر دو خیلی آرزو دارند که در افغانستان حکومت واقعا اسلامی بوجود بیاید ، تا جهان اسلام از آن نیرو و قوت بگیرد، و این کار از طریق یك جهتی و اتحاد رهبران محترم افغانستان ممکن است.»

در اخیر مذاکرات خبرنگاری پرسید،« آیا بر معاهده پشاور عمل خواهد شد؟ مولوی محمدی جواب داد «بلی ! صد فیصد » سوال دیگری این بود که « داکتر نجیب کجاست » مولوی صاحب جواب داد:« شما خبرنگاران هرآواز شنیدگی را رنگ الفاظ می دهید ! ما عفو عمومی را اعلان نموده ایم ، داکتر نجیب نیز شامل این عفو شده می تواند منزل وی در تصرف ماست، اینکه او کجاست نه من می دانم و نه می خواهم بدانم»

هنگامیکه اعجاز الحق به قصد ادائی نماز شکرانه به مسجد جامع پل خشتی رسید مسجدیکه ضیاء الحق شهید آرزو نموده بود تا بعد از آزادی افغانستان نماز شکرانه در آن ادا نماید، هجوم بی پایان شهریان کابل در داخل و اطراف مسجد به مشاهده می رسید، مولوی عبد المنان عابد در تمام دوران سفر بحیث وزیر مهماندار همرکاب اعجاز الحق بود ، در داخل مسجد ازدهام مردم آنقدر زیات بود که مرتب نمودن صف ها مشکل به نظر می رسید.

مولوی عبدالمنان راجع به سفر اعجاز الحق به مردم صحبت می کرد، خدمات ضیاء الحق شهید را بر می شمارد، داستان عزم و حوصله او را در دوران جد و جهد بیان می کرد، وقتی صحبت او به پایان رسید، مردم مطالبه داشتند تا از زبان اعجاز الحق چیزی بشنوند . هنگامیکه اعجاز الحق بر منبر بلند شد، چشمانش پر از اشك و آوازش گرفته به گوش می رسید، این اشك در خوشی از فتح عظیمی جهاد بود، و در جدایی از پدر بزرگوارش ! با بلند شدن به منبر چند لحظه نتوانست صحبت کند، به مشکل تمام احساسات خودرا کنترول نموده گفت !

«ضیاء الحق شهید آرزو داشت که در مسجد پل خشتی نماز شکرانه ادا نماید، مگر امروز روح وی ، همراه با ماست، روح یك و نیم میلیون شهید ملت افغانستان همراه با ماست ، ما و شما امروز خوشبویی آنرا احساس می کنیم ، ضیاء الحق شهید می گفت: من در چشمان افغانها می بینم و گفته می توانم که این قوم از هیچ ابر قدرتی شکست خورده نمی توانند این جنگ جهت آزادی انسانهای یك منطقه نبود، این جنگ جهت سربلندی اسلام بود و جهادی مطابق فرمان خداوندی بود ، احساسات من اجازه نمی دهند تا صحبت را طولانی سازم مگر من گویم ، نظر جهان اسلام بوی شما دوخته شده ، اینها کسانی اند که تا حال هم بخاطر آزادی خود بانیروهای طاغوتی در جد و جهد اند ، اگر شما متحد نباشید یقیناً دل آنها خواهد شکست.....»

بعد از ختم نماز و ختم محفل همه انتظامات در هم شکست ، هزاران تن چه در داخل مسجد و چه بیرون از مسجد برای دیدن ، بغلگیر شدن و دست دادن با اعجاز الحق بیتاب به نظر می رسیدند بعد از خروج از مسجد تارسیدن به موتر(٤٥) دقیقه صرف شد، بعد از خروج از مسجد پل خشتی (مسجد

ضیاء الحق شهید) اعجاز الحق و همراهانش جهت ملاقات با پروفیسر مجددی به طرف قصر ریاست جمهوری در حرکت شدند، در تالار قصر ریاست جمهوری در یك طرف میز طویلی هیأت پاکستانی جابجا گردیده ، در همین حین مجددی نمو دارمی شود. بعد از احوال پرسی و خوش آمدید، اعجاز الحق ، پیام

۱۷تا۱۸ فیصد ، محمد نبی محمدی ۱۳ تا۱٤ فیصد ، از گیلانی ۸ تا ۱۰ فیصد و از مجددی مسکین » تنها ٤ فیصد بود »

او می گوید: « در طول جهاد این روش (حکومت پاکستان) بود با مجددی «مسکین» در حالیکه من (مجددی) هنگامیکه جهاد را آغاز کردم ،

وقتی مسعود موقف خودرا واضح ساخت حکمتیار با شوخی طنز آمیز گفت: « خوب می نویسیم که : مجاهد عظیم دوستم را بخاطر کاری که به کابل زحمت داده بودیم ، اکنون تکمیل گردید، لهذا اکنون برایش مشوره می دهیم تا از شهر کابل خارج گردد »

دو صفحه ای نواز شریف صدر اعظم پاکستانی را به مجددی می سپارد ، آغاز گفتگو از جانب مجددی صورت می گیرد، ازکمك ها و احسانات حکومت و ملت پاکستان در طول دوران جهاد اظهار قدر دانی می کند، و می گوید آرزو دارد که در آینده هم هردو کشور روابط مستحکمی داشته باشند .

اعجاز الحق این خواهش صدراعظم پاکستان را که پاکستان آرزو دارد در اعمار مجدد افغانستان سهم فعالی داشته باشد به گوش مجددی هم می رساند .

مجددی در ضمن ملاقات لب به شکوه و شکایت می گشاید می گوید « او از دوماه بیشتر برای یك لحظه هم نمی خواهد باقی بماند، گرچه عدهء زیادی از علماء مشایخ و عوام از او خواهش دارند که او ا دوسال براین عهده خود باقی بماند . »

مجددی حواله های از بعضی کتب پاکستانی نرا نیز در گفتار خود ذکر کرد و نارضایتی خودرا از نشر بعضی مطالب در این کتب اظهار کرد او در مرد سهمیه های تقسیم اسلحه بین تنظیم های جهادی در طول جهاد معلومات می دهد می گوید« تقسیم طوری جبود که سهمیه حکمتیار ۲۰ تا ۱۲ فیصد، از استاد ربانی ۱۹ یا ۲۰ فیصد از مولوی خالص

این همه مجاهدین طفل بودند !!!، در روزهای آخر جنرال ضیاء الحق مرا به منزل خویش دعوت کرد، من ننزد او از سهمیه خود شکایت کردم، ولی بد بختانه چند ماه بعد اورا به شهادت رسانیدند، البته جنرال حمید گل آهسته آهسته سهمیه مرا به ۸ تا ۱۰ فیصد بالا برد، این همه حقایقی است که باید همه دنیا آنرا بداند».

پروفیسر مجددی ادامه داد ! عرب های افراطی و متشدد نزد من آمدند و گفتند که مجددی ، در مورد تلاش ها و جدوجهد شما از بسیار دیر به اینسو اطلاع داریم ، اگر خودت از سیاست ما پیروی نمایی ، ما همه آنچه را آرزو داری برایت فراهم ساخته می توانیم ، ولی من گفتم که من این کار را نخواهم کرد، زیرا این سیاست به نفع افغانها نیست ، درجواب عرب ها گفتند « ما همه دروازه های امداد را برویت بند خواهیم کرد، مگر من جواب دادم که: « شما دروازه های خداوندی را نمی توانید مسدود بسازید. »

در این ضمن یکتن از اعضای هیأت از مجددی پرسید :

جناب محترم رئیس جمهورا آیا شما همه آنچه راکه فرمودید برای مطبوعات هم است!»

(باید واضح گردد که در هیأت پاکستانی چندین تن ژورنالستان هم شرکت داشتند ،(مترجم))

مجددی به همان لهجه جواب می دهد !

« چرانه ! جناب این همه حقایق است، باید همه دنیا آنرا بدانند، آنچه صورت گرفته همه باید رسماً بیان گردد. »

مجددی به گفتارش ادامه می دهد که «حکمتیار طی نامه عنوانی رشید دوستم آنقدر از او (دوستم) توصیف نموده، که نمی توان آنرا بیان کرد، اکنون اعضای دیگر هیات نیز در این مذاکره شرکت می کنند ، آنها می خواهند راجع به مطالبی که در مطبوعات پاکستان خوانده » اند یا شنیده اند مستقیما بارئیس جمهور صحبت کنند:

یکتن از این اعضای هیأت می پرسد!

« آیا این فیصله ء شما بود که باید رتبهء رشید دوستم به « سترجنرال» ارتقا داده شود ؟ »

مجددی جواب می دهد! « بلی ! این فیصله از من بود، زیرا « دوستم» به این کشور خدمت کرده ، شما می دانید که حکومت نجیب توسط همین ملیشه های رشید دوستم سرنگون شد، آنها کابل را ازکنترول خلق و پچم آزاد ساختند، ازیك سو این خدمات آنها بود، از جانب دیگر تعدادی از علماء و رهبران دیگر مراگفتند تا این کار صورت بگیرد.

به این خاطر ضروری بود که باید این اقدام صورت می گرفت »

پرسیده شد « عکس العمل شورای قیادی در مورد ارتقای رتبه دوستم چگونه بود ؟» مجددی به این سوال هم جواب می دهد !

« من در این مورد با شورای قیادی صحبت نکرده ام ، دو ماه بعد من با این مسایل سروکاری نخواهم داشت ، در آن هنگام شورای قیادی هرچه دلش خواست انجام دهد، قبل از پوره شدن دوماه من این صلاحیت را دارم که هرچه بخواهم انجام دهم!!! هنگامیکه من اقتدار را به شورای قیادی بسپارم خواهیم دید که آنها چگونه کار ها را به پیش می برند، »

سوال دیگری این بود که :« عده ء می گویند که در کابل اقتدار انتقال نیافته بلکه بر عکس حکومت ائتلافی با ملیشه ها تشکیل گردیده ؟!»

مجددی باز هم به لهجه خود جواب می دهد:

« شما به مزار شریف بروید و نیروی آنها را (ملیشه هارا) ملاحظه کنید، نزد آنها چه اندازه اسلحه وجود دارد، تانك و اسلحه ثقیله است ، ولی آنها در آنجا با صلح و امنیت زندگی می کنند، و آنها با حکومت ما همکاری دارند آنها از اوامر ما اطاعت می کنند!! انشاء الله همه مسایل وغلط فهمی ها بزودی رفع خواهند شد.»

در طول ملاقات ۵ ساعته در قصر ریاست جمهوری از هر دو طرف صحبت شد ، همه سخن دل خودرا گفتند.

درشب همان رز اعجاز الحق مهمان احمد شاه مسعود احمد شاه مسعود در منزل نجیب مقیم است، نزدیك دروازه چند فرد دارایی یونیفارم مخصوص مسئولیت حفظ امنیت را بدوش دارند آنها از مجاهدین احمد شاه مسعود اند، مهمان ها را در اطاق نشیمن در منزل دوم می نشانند، چند لحظه بعد احمد شاه مسعود داخل اطاق می گردد یك شخص دیگری نیز اورا همراهی می کند، در گفتگو ا و هم شرکت می کند کسی از او اسمش را می پرسد ، بدون تأمل جواب می دهد« عبد الله» بعد با تبسم اضافه می کند که عبد الله اسمش نیست، بلکه او عبدالله (بنده خدا) است، رفیق افغان (ژورنالست پاکستانی) می گوید :« من اسم اصلی شما را می دانم !» جواب می دهد« یقینا ، عده ء زیادی اسم مرا می دانند، ولی من بنده « الله» نیز هستم. و بخاطر خوشنودی الله (ج) جهت مصالحت بین مجاهدین به اینجا آمده ام و تاهنگامیکه حکمتیار و مسعود باهم یکجا نه نشینند ، از اینجا نخواهم رفت. »

این شخص شهزاده نایف بن شفلان است که از اعضای خانواده آل سعود بشمار می رود ، در امریکا تحصیل نموده در جهاد سهم داشته نزد همه رهبران مجاهدین محترم بشمار می رود .

احمد شاه مسعود همانند همه افغانها به شهید ضیاء الحق اظهار ارادت و محبت می کند از خدمات او ستایش بعمل می آورد و از اهمیت فیصله های او در قسمت کامیالی جهاد ذکر بعمل می آورد بعد از مذاکرات با هیأت پاکستانی احمد شاه مسعود نیم ساعت مذاکرات تنهایی با اعجاز الحق انجا می دهد، که داکتر نایف نیز در آن شرکت دارد، هنگامیکه هرسه ایشان بیرون می شوند، روشنی امید در چهره هایشان به مشاهده می رسد.

یکتن از اعضای هیأت پاکستانی از احمد شاه مسعود می پرسد:

« در قسمت ارتقاط رتبه نظامی رشید دوستم ، جناب رئیس جمهور با شما مشوره نموده بودند؟ «مسعود جواب می دهد: « در این مورد بامن هیچ مشوره ء صورت نگرفته است» باز هم می پرسند:« آیا شما این فیصله مجددی صاحب را تأیید می کنید ؟« مسعود جواب می دهد :« من چگونه می توانم این فیصله را تأیید کنم ، به نظر من در وضع موجود چنین ارتقای رتبه مناسب نیست، زیرا این کار ها همه مربوط به حکومت منتخب افغانستان است، من شدیداً مخالف چنین اقدامات هستم .

بعد از ملاقات با احمد شاه مسعود اعجاز الحق با استاد سیاف و مولوی جلال الدین حقانی هم ملاقات های داشت بعد از آن روز ۲۵ می در مذاکرات بین احمد شاه مسعود و انجنیر حکمتیار سهم گرفت .

ملاقات بین احمد شاه مسعود و انجنیر حکمتیار:

اولین رابطه رسمی بین مقامات حزب اسلامی و جمعیت اسلامی بتاریخ(۹) می صورت گرفت، عبدالقدیر کریاب و مولوی جانباز سرفراز ازجانب حزب اسلامی ، سید نور الله عماد و احمدشاه مسعود ازجانب جمعیت اسلامی در این مذاکرات اشتراك داشتند ، یکی از موضوعات مهم مذاکرات مذکور معاهده ء تاریخی(۲۵) می بین حزب اسلامی وجمعیت اسلامی بود، که روز (۶) می مولوی جانباز سرفراز و استاد ربانی آنرا امضاء نموده بودند .

موضوع دوم این مذاکرات پیشنهادات انجنیر حکمتیار بود ، که نمایندگان حزب(کریاب و مولوی سرفراز) بشکل تحریری آنرا به مسعود سپردند مسعود درمورد پیشنهادات مذکور عکس العملی مثبت از خود نشان داده آنرا پیشنهادات مثبت خواند، مسعود گفت که او هم بجای جنگ خواهان صلح است .

مسعود بخاطر غور روی پیشنهادات یك روز وقت خواست، و قرار شد که فردای آنرز(۱۰) می به پیشنهادات جواب بدهد، ولی روز (۱۰) می این جوابات ارائه نشد، البته روز(۱۳) می نمایندگان حزب اسلامی مقیم کابل داکتر غیرت بهیر ، عبدالقدیر کریاب ، داکتر حلیم کریم و مولوی سرفراز توسط شهزاده نایف بن شولان مکتوبی از استاد ربانی را بدست آوردند که در آن بجای جواب پیشنهادات ، بر عملی نمودن معاهده ء پشاور زیادترکیز صورت گرفته بود ، و خواهش شده بود که مذاکرات بین حزب اسلامی و جمعیت اسلامی ادامه بیابد این نامه که به زبان مبهم سفارتی تحریر شده بود ، نامه ء بود که در وضع هر لحظه تغییر پذیر فعلی نه تنها ناکافی بلکه ناموزون نیز بود ،

این نامه را به انجنیر حکمتیار در جلال آباد رسانیدند،

روز (۱۴ می) یك تن از نمایندگان حزب اسلامی با مسعود ملاقات کرد مسعود طی این ملاقات گفت: نامه ء راکه استاد ربانی به حکمتیار صاحب فرستاده از نقطه نظرحالات حاضره ، ناکافی است ، من با آن توافق ندارم ، به نظر من اکنون باید موضوع به پیش برده شود،»

طی این مذاکرات مسعود آرزویش را مبنی بر ملاقات باحکمتیار نیز ظاهر کرد

اولین پروگرام ملاقات بین این دو

رهبر در روز(۱٤) می ساعت ۳ بعد از ظهر طی گردید، مقام ملاقات یك میدان وسیع واقع در ساحه پل چرخی ، از محبس اندکی پیشتر تعین شد، ولی مشکل این بود نامه استاد ربانی را که برای اجندای مذاکرات تعین نموده بودند در آن چیزی وجود نداشت که روی آن گفتگوی مفصل صورت می گرفت .

یکتن از نمایندگان حزب اسلامی که با مسعود در ارتباط بود این پیغام را آورد که مسعود خواهشمند مذاکرات مفصل است ، به همین دلیل بعد از آمادگی های ضروری ملاقات الی تاریخ (۲۳ می) به تعویق افتاد، بتاریخ(۲۳) در مقام معین شده خیمه ها نصب شد ، و تدابیر امنیتی اتخاذ گردید، بعد از ظهر همان رز یك فرستاده ء شهزاده نایف احوال آورد که مسعود جهت مذاکرات حرکت نموده است ولی چند لحظه بعد شهزاده نایف شخصا به مقام متذکره رسید و اطلاع داد که قوماندان حرکت انقلاب اسلامی در منطقه پل چرخی (مولوی صدیق الله) در نزدیکی محبس پل چرخی احمدشاه مسعود را متوقف ساخته و برایش اطلاع داده که چون ی از پروگرام خبر نداشته لهذا نمی تواند تدابیر ضروری و مناسب امنیتی را فراهم نماید، اگر احمدشاه مسعود به مسئولیت خود ازمنطقه می گذرد ، آنها اعتراضی ندارند .

در این عرصه وقتی زیادی سپری شد ، لهذا احمد شاه مسعود از طریق استاد سیاف، به حکمتیار پیام التوای مذاکرات را دادو از معذرت مولوی صدیق الله در مورد عدم اطمینان از حفظ امنیت ذکر کرد، همچنان شهزاده نایف شخصاً باحکمتیار ملاقات نموده به وی اطلاع داد که چنین مشکلی رخ داده است .

روز ۲٤ می شهزاده نایف با ۳ تن از نمایندگان کمیسیون ۷ نفری صلح حزب اسلامی ، عبدالقدیر کریاب، مولوی جانباز سرفراز ، داکتر غیرت بهیر ملاقات نمود، و به آنها پیغام مسعود مبنی بر خواهش ملاقات با حکمتیار را رسانید.

شهزاده نایف گفت «چون احمد شاه مسعود به این ملاقات خیلی دلچسپی نشان می دهد، لهذا باید اهتمام آن صورت بگیرد.»

مولوی سرفراز درجواب گفت: «بهتر

اعجاز الحق می گوید:« این دو (حکمتیار و مسعود) نه تنها اهلیت رهبری کشوری را دارند ، بلکه رهبری آنها باعث خوش بختی مردم آن کشور خواهد بود»

این خواهد بودکه ما روی بعضی مسایل متنازع فیه با احمد شاه مسعود صحبت کنیم روی موضوعاتی که به توافق رسیدیم آنرا اعلان نمائیم .»

شهزاده نایف این اعضای کمیسیون صلح حزب اسلامی را نزد مسعود برد ، وموقف آنها را بیان کرد، در جواب احمد شاه مسعود گفت: «شورای مرکزی جمعیت اسلامی مراتنها اختیار مذاکرات مستقیم با انجنیر حکمتیار داده است و من می خواهم با او مذاکرات تفصیلی وفیصله کن انجام دهم نه باکسی دیگری.»

احمد شاه مسعود واضح کرد که عده ء از اعضای جمعیت پیشنهاد نمودند که برای این مذاکرات باید هیأت ۳ نفری مشتمل بر سیدنور الله عماد ، داکتر موسی توانا و شخصی و ی(مسعود) تشکیل گردد، ولی مسعود پیشنهاد مذکور را رد نموده و واضح ساخت که او شخصاً با حکمتیار ملاقات می کند .

مسعود همچنان به نمایندگان حزب پیشنهاد کرد که گرچه این ملاقات در قصر چهلستون ،(شنه تپه) یاهم در پلچرخی درمرکز مولوی صدیق الله صورت گرفته می تواند ولی بهتر است که این ملاقات در (لوای راکت) عقب حربی پوهنتون در (شنه تپه) صورت بگیرد، که تحت کنترول مجاهدین حزب اسلامی قرار دارد، مسعود گفت که او از سرك مقابل حربی پوهنتون تامحل مذاکرات پای پیاده آمده می تواند و به این ترتیب ازرحسان دیگران بی غم خواهد بود.

مبصرین سیاسی به این عقیده اند که مسعود برای این ملاقات به این خاطر آماده شد که به این ترتیب می خواست خودرا از اتحاد ملیشه و مجددی خارج سازد، از جانب دیگر مسعود در یك سلسله مسایل دچار تشویش بود ومی خواست در آن اطمینان حاصل کند .

چنانچه بتاریخ(۲٤ می) که شب آن اعجاز الحق مهمان احمد شاه مسعود بود قبل از عشایه احمدشاه مسعود و اعجاز الحق تقریباً نیم ساعت گفتگوی جداگانه انجام دادند ، اعجاز الحق خطاب به مسعود گفت:« می دانم که شما قبل از ملاقات با حکمتیار این تضمین را می خواهید که بعد از اخراج ملیشه ها حکمتیار بر کابل حمله ور نشود ، من با حکمتیار روابط خیلی نزدیك و خصوصی دارم ، حکمتیار بر وعده، خود قایم است ، او به من اطمینان داده که در صورت خروج ملیشه ها ، بر کابل حمله ور نخواهد شد .

من به شما اطمینان می دهم که چنین خواهد بود، اگر در این مورد اندیشه دارید من در دوران اخراج ملیشه ها در کابل موجود می باشم و اگر حکمتیار حمله نمود، از همه اولتر من مقابل آن خواهم ایستاد، و من یقین دارم که حکمتیار بر من فیر نخواهد کرد، این اطمینان را من به شما می دهم ورنه من یقین دارم که حکمتیار بعد از تعهد هیچ گاه آن را نمی شکناند».

همچنان مسعود از اعجاز الحق خواست تا حکمتیار از این مسئله نیزاطمینان بدهد که او معاهده، پشاور را رعایت خواهد کرد ، اعجاز الحق در جواب اطمینان داد که چنین خواهد شد، اعجاز الحق همچنان گفت: « من از این فاصله دور تنها به این منظور آمده ام تا شما دو برادر باهم اتحاد کنید، اگر به نظر شما

آمدن من به این جا از اهمیتی برخوردار است لطفاً شما و حکمتیار باهم بنشینید و فیصله نمائید .»

او همچنان تأکید نمود که تاهنگامیکه شما (مسعود و حکمتیار) بین خود به توافقی نرسیده اید من از کابل نخواهم رفت .

بلاخره روز(۳۵ می) آخرین وقت برای مذاکرات بین حکمتیار و مسعود تعیین گردید.

وقت ملاقات ساعت ۸ صبح تعین گردیده بود، در محل ملاقات واقع در بین حربی پوهنتون و پل چرخی در (شنه تپه) پنج خیمه طوری ایستاده بودند ، که یك خیمه در میان و دو دو خیمه در مقابل و عقب خیمه مذکور ایستاده شده بودند ، خیمه های عقبی برای مهمانان و همراهان حکمتیار و مسعود و خیمه های پیش روی برای کار مندان مطبوعات و خبرنگاران مختص شده بود، بر خیمه ها هیچ گونه بیرقی مربوط هیچ تنظیمی بر افراشته نبود، به فاصله ۱۰۰ متر دور تر از خیمه ها بر قله کوه مجاهدین متعهد حزب اسلامی کنترول داشتند که در تحت قله لوای راکت قرار داشت .

انتظامات امنیت از جانب هردو طرف گرفته شده بود، از جانب حزب اسلامی قوماندان گارد امنیتی شخصی حکمتیار « اسلام الدین» و ازجانب احمد شاه مسعود یکتن از قوماندانان مستعد وی (قوماندان مومن) این وظیفه را بدوش داشتند که این هردو قوماندانان از ساکنین پنجشیر می باشند ، قوماندان مومن به مجرد داخل شدن به منطقه بر مقام تعین شده برای مذاکرات اعتراض کرد، ا گفت که اگر به عوض نصب خیمه ها در دشت مذاکرات در اطاق های پخته پوسته امنیتی که تحت تصرف مجاهدین حزب قرار دارد صورت می گرفت ازنگاه تأمین امنیت بهتر بود، ولی جانب حزب اسلامی واضح ساخت که این کار به پیشنهاد مسعود صورت گرفته ، اگر می خواهید آنرا تبدیل نماید.اول باید با مسعود مشوره نماید، قوماندانان امنیتی

هردوگروپ منطقه را مشاهده نمودند، و در چهار اطراف مجاهدین حزب و جمعیت را بصورت مشترك جابجا نمودند، ساعت ۱۱ و ۲۰ دقیقه قبل از ظهر به وقت افغانستان احمد شاه مسعود به منطقه رسید و درست (۱۰) دقیقه بعد یعنی ساعت ۱۱ و نیم حکمتیار وارد خیمه شد

شهزاده نایف که بحیث میزبان محفل در آنجا وجود داشت از هردوی آنها استقبال به عمل آورد ، .

بعد از احوالپرسی مختصر، شهزاده نایف آیاتی از قرآن مجید را تلاوت کرد

روز(۲۷) می یك مجاهدیکه همراه با مجددی به اسلام آباد آمده بود، گفت که مجددی قصد دارد شورای قیادی رامنحل نموده و همه اختیارات را تحت کنترول خود بیاورد .

که طی آن بر اتحاد و اتفاق بین مسلمانان تأکید شده بود ، بعد از تلاوت طی چند جمله مختصر بر نتایج و اهمیت این ملاقات روشنی انداخت .

بعداً حکمتیار طی سخنان مختصری اولاً به احمد شاه مسعود خوش آمدید گفت و به مسایلی که در مقابل آنها قرار داشت اشاره نمود .

در این ملاقات که ۷ ساعت طول داشت ، یادهای گذشته تازه شد، گله ها شکوه ها صورت گرفت، روی مسایل جدید و حل آن هم صحبت شد ، به هر اندازه که مذاکرات طول می کشید ، چهره های افغانان موجود در بیرون از خیمه تازه تر می شد، مولوی جانباز سرفراز می گفت بین افغانها مذاکرات هر قدر طولانی باشد به همان اندازه فیصله کن می باشد، اعجاز الحق گفت:

« من در همراهی باپدر شهیدم باسر آن و سفیران بی شماری از کشورهای جهان ملاقات های داشته ام، مذاکرات زیادی را دیده ام ، ولی مردمی به این اندازه ذهین ، حاضر دماغ و بامعلومات ندیده ام »

اعجاز الحق می گوید:« این دو (حکمتیار و مسعود) نه تنها اهلیت رهبری کشوری را دارند ، بلکه رهبری آنها باعث خوش بختی مردم آن کشور خواهد بود»

اعجاز الحق می گفت که در طول مذاکرات از هر دو جانب بر یك یك کلمه ساعت ها بحث صورت می گرفت ، یکی چیزی می نوشت ، آنرا می خواند، دومی بادقت به آن گوش می داد، بعد همان تحریر رامی گرفت می خواند، در الفاظ یا جملات اندك تبدیل می آورد دوباره آنرا می خواند و روی کاغذ دیگری می نوشت و آنرا به جانب مقابل می داد.

به این ترتیب از یك جمله و کلمه چند معنی اخذ می شد و آنها تلاش داشتند جمله ویا الفاظ طوری باشند که همان معنی را افاده کند که هر دو جانب می خواست .

اعجاز الحق که تقریبا ساعت یك و نیم بعد از ظهر شامل این مذاکرات گردید می گوید که او در تمام زندگی خود در مذاکرات به این اندازه ورزش ذهنی ندیده بود به اندازه ایکه این دو انجام دادند .

بجز از وقفه مختصر برای نماز ظهر مذاکرات بطور مسلسل جریان داشت .

یکتن از افغانها می گوید که عادت افغانها چنین است که در دوران مذاکرات وقفه برای طعام نمی دهند زیرا بعد از صرف طعام نیرو وانرژی هردوجانب دوباره اعاده می شود و مذاکرات را دوباره از سر می گیرند،

موصوف می گوید که این مذاکرات اصلا جنگ عصبی می باشد وقتی هردو جانب ۵-۶ ساعت مسلسل صحبت

کنند، خسته می شوند وقوت مزاحمت آنها ختم می شود، و به این ترتیب حل مسئله پیدا می شود.

مشکل در این بود که این فرضیه تا حدود افغانها درست بود ، ولی خبرنگاران و فلمبرداران خارجی رانیز شامل این فرضیه ساخته بودند که از گرسنگی روی شان دیده نمی شد ، ساعت ٤ عصر جنرال حمید گل وارد خیه شد، اورا توسط مخابره اطلاع داده بودند که باید هرچه زود تر حاضر شود زیرا حکمتیار و مسعود روی بند آخر موافقت نامه باهم به توافق نمی رسیدند، حمید گل موقف هردو جانب را شنید، و درجواب پیشنهاد خودرا عرضه کرد، هر دو جانب پیشنهاد حمید گل را پذیرفتند.

وقتی جنرال حمید گل هم داخل خیمه شد و هر پنج تن در داخل خیمه « قید» شدند یك خبرنگار غربی با لهجه پر تشویش گفت « همه مردم خطرناك در اینجا جمع شده اند دیده شود چه فیصله ، را باخود بیرون می آورند. »

در مذاکرات طویل ۷ ساعته روی موضوعات ذیل گفتگو صورت گرفت :

۱- ذکر خلاف ورزی های جنگی بریکدیگر در معاملات و اوقات مختلف.

۲- چگونگی موقعیت نظامی مجاهدین حزب ، جمعیت ، و ملیشه ها درکابل در اطراف آن که در دوران گفتگو مسعود نقشه، را توسط قلم ترسیم کرد، موقعیت همه مجاهدین را توضیح کرد وراجع به اثرات نقل و حرکت ممکنه آن صحبت کرد.

۳- درصورت عدم خروج ملیشه ها ازکابل در مدت معینه ای که کمیسیون (۳۱) نفری صلح به رهبری مولوی جلال الدین حقانی برای آنها تعین نموده چه وضعی به وجود خواهد آمد ، این مدت روز(۲٤) می خاتمه یافت ، حکمتیار اصرار داشت که باید ضرب الاجل مذکور جداً مراعات شود. ولی مسعود ادعا داشت که برای خروج صلح آمیز وبدون خون ریزی ملیشه ها و رسانیدن آنها تا میدان هوایی بگرام باید وقت زیاد داده شود که بعداً موقف مسعود پذیرفته شد، ولی تأکید بعمل آمد ، ملیشه ها هرچه زود تر خارج شوند، مسعود همچنان اصرار داشت تا در معاهده لفظ ملیشه استعمال نگردد، زیرا از آن مشکلاتی به وجود آمده می تواند چنانچه در معاهده به عوض لفظ ملیشه «نیروهای مسلح شمال» ذکر گردید.

> وقتی جنرال حمید گل هم داخل خیمه شد و هر پنج تن در داخل خیمه « قید» شدند یك خبرنگار غربی با لهجه پر تشویش گفت « همه مردم خطرناك در اینجا جمع شده اند دیده شود چه فیصله ، را باخود بیرون می آورند. »

وقتی مسعود این موقف خودرا واضح ساخت حکمتیار با شوخی طنز آمیز گفت:

« خوب می نویسیم که : مجاهد عظیم دوستم را بخاطر کاری که به کابل زحمت داده بودیم ، اکنون تکمیل گردید، لهذا اکنون برایش مشوره می دهیم تا از شهر کابل خارج گردد »

٤-مسعود در این مورد با حکمتیار توافق داشت که در افغانستان باید انتخابات صورت بگرد انتخابات هم باید هرچه زود تر صورتبگیرد، گرچه در اعلامیه مشترکه مدت انتخابات تعین نشده ولی طبق اطلاع منابع نزدیك به هر دو جانب مدت انتخابات (٦) ماه تعین شده .

٥- بنابر اصرار جنرال حمید گل بعوض جنگ بندی یا آتش بس میان حزب و جمعیت ، کلمه « ختم جنگ» نوشته شد، جنرال حمید گل نظر داشت که در آتش بس هر لحظه خطر شکستن آن و جود می داشته باشد، و از این کلمه چنین مفهوم اخذ می گردد که برای مدت کوتاهی آتش بس صورت گرفته ، بعد از چنین مذاکرات مفصل و قاطع این چنین تأثیر نقصان دهنده تلقی می گردد، لهذا به الفاظ واضح و قطعی اعلان شود که جنگ ختم گردیده .

٦- موقف مشترك هر دو جانب درمورد حکومت مجددی این بود که بیشتر از دو ماه نباید برایش وخت داد وبعد از این مدت استاد ربانی عهده ، ریاست جمهوری و استاد فرید عهده صدر اعظمی را هایز شوند.

بعد از این مذاکرات موفقانه عکس العمل مجددی و ملیشه ها خیلی ها تند و جارحانه بود، شام روز (۲٦) می مجددی طی بیانیه رادیو تلویزیونی خویش حکمتیار و مسعود را مورد طعن و لعن شدید قرار دادو ادعا کرد که نه حکمتیار و مسعود ، هیچ کدام آنها از ملت افغانستان نمایندگی کرده نمی توانند !! مجددی کاغذاتی را در مقابل کمره تلویزیون در دست گرفته بود و ادعا داشت که این خطوطی است که حکمتیار به دوستم تحریر نموده و از او تقدیر و تمجید نموده !

روز(۲۷) می یك مجاهدیکه همراه با مجددی به اسلام آباد آمده بود، گفت که مجددی قصد دارد شورای قیادی رامنحل نموده و همه اختیارات را تحت کنترول خود بیاورد .

همچنان ملیشه ها هم از این معاهده چندان خوش به نظر نمی رسیدند قوماندانان ملیشه ها در میدان هوایی کابل در جواب این سوال یك خبرنگار پاکستانی که آنها معاهده حکمتیار مسعود راقبول دارند و آیا از شهر خارج می شوند گفت نه خیر ، ما از شهر بیرون نمی شویم ، زیرا ما مسئولیت امنیت شهر کابل را به گردن گرفته ایم و این وظیفه خودرا انجام می دهیم!! ».

دگردیز غونډی د افغانستان دنویو واقعیتونو ترجمانی کوله !

دجوزا په ۲۹ ام مازدیگر د گردیز ښار په شنو بیرغونو پوښل شوی وُ، ځای ، ځای د « حکمتیار» عکسونه نصب وو ، په گوښه گوښه کی په شنوتوتو شعارونه ځړیدلی وو، په دی خو پدی ورځ گردیز عملاً دهغوی په کنترول کی وُ، دحزب مجاهدین په ډیر نشاط او جدیت د غونډی په تر تیبولو لگیاوو، چابیرغونه نصبول ، چا عکسونه ، څوك د لارو په جوړولو ، وروستی بنه ورکوله .

په ښار او شاوخوا کی یو جیپ موټر چی لوډسپیکرونه پری لگیدلی وو، گرځیده او دا اعلان یی کاوه چی « سبا دجهاد شجاع قاید ورور«

حکمتیار او فیض محمد دگردیز تاریخی جلسي ته د وینا په حال کی

شعارونو کی دجهاد له اهدافو څخه ددفاع هوډ ، د اسلام دښمنه قوتونو د مقابلی عزم ، دجهادی مخلصو طاقتونود وحدت هیله ، دشهیدانو د ارمانونو په لاره کی د الهی نصرت دعا،او په یوه واحد اسلامی افغانستان کی د افغان ولس د انتخاب په اساس دیوه اسلامی حکومت دجوړولو د جدوجهد ادامه عنوان شوی وه.د حزب اسلامی قوتونه په کابل کی د مصروفیت له امله په نورو ورځو کی په ښار کی دومره ډیر نه لیدل کیده ، اخته وو څوك د جلسی دځای، سټیج په سمولو او څوك دسبا ورځی ۱۵ زره کسو میلمنو لپاره دډوډی په انتظام بوخت وو. دجهادوال فرقی رئیس ارکان محمدحکیم« مکرم» چی د چارو ناظم وُ له خپلو نورو ملگرو حاجی شیرینډل ، قوماندان میرزا رحیم، قوماندان احمد جان «حنیف» ،ډاکتر ابراهیم ، مامور فضل ، قوماندان مجاهدیار ، قوماندان فلك ناز ، حاجی عبد الله او نورو سره په ډیره سرگرمی دسبا لپاره تیاری ته

حکمتیار» د پکتیا خلکو ته یوه مهمه او تاریخی ویناکوی.....» دمازدیگر د پنځو بجو په شاوخوا کی « حکمتیار» دیوه لوی کاروان په بدرگه چی څو محاربوی ټانکونه هم پکی وو د گردیز ښار شمالی برخی ته راورسید، هلته یوشمیر قوماندانانو او سپین ږیرو ورته تود ښه راغلاست ووایه او له هغه ځایه د پنځلسمی لوا قوماندانی ته ولاړ چی دحزب اسلامی قوماندان دوست محمد له حقانی صاحب سره په گډه نیولی دی.

په همدی ورځ گردیز فوق العاده نوی

بنه درلوده ، په ښار کی زیاته گڼه
گوڼه وه ، د« حکمتیار» راتگ اود
سباورځی غونډ* دهر چا د خبرو
موضوع وه ،

دماښام په وخت له ځینو لری
سیمو دپکتیاوالو او له پاکستانه د
ځینو پاکستانی میلمنو را رسیدل
پیل شول اودشپی تر ۱۲ بجو پوری ئی
ادامه در لوده .

که څه هم دغونډی ناظمینو د
میلمنو لپاره مثالی آمادگی نیولی
ئی خلك راوستل ، دکراهت ، بد
اخلاقی ، بی پیغامی او بی نوښتی
انتهائی خلك پوزی ته را وستلی وو-
خو د به هم داسی وو، هغوی کفارو ،
وطنفروش وو د ملت او هیواد دسمنان
وو او د پردیو د غلامی سندری یی
په غوروکی وی ، هغوی له تشدد،
اختناق ، بد اخلاقی ، کفر او اسارت نه
پرته بل پیغام نه درلود. خونن د اسلام
ماحول و، دمجاهدینو او شهیدانو د
ارمانونو غونډه وه هره خوا وقار و ،
له وسلو سره دغونډی احاطی ته‌ننوځی
په ستیج د عظیم الشان قرآن د تلاوت
کیسټ په ډیر لوړ او جذاب اواز غږول
کیده ، دقرآن د مبارکو آیتونو مبارکو
انگازو چاپیریال ته خورا زړه وړونکی
کشش ورکاوه.

د اته نیمو بجو په شاوخوا کی ښه
زیات شمیر خلك راټول شول، ښه لویه
غونډه جوړه شوه چی د نظم او لویوالی
دواړو له مخی دپکتیا په تاریخ کی
بی ساری وه. سره له دی چی دپکتیا

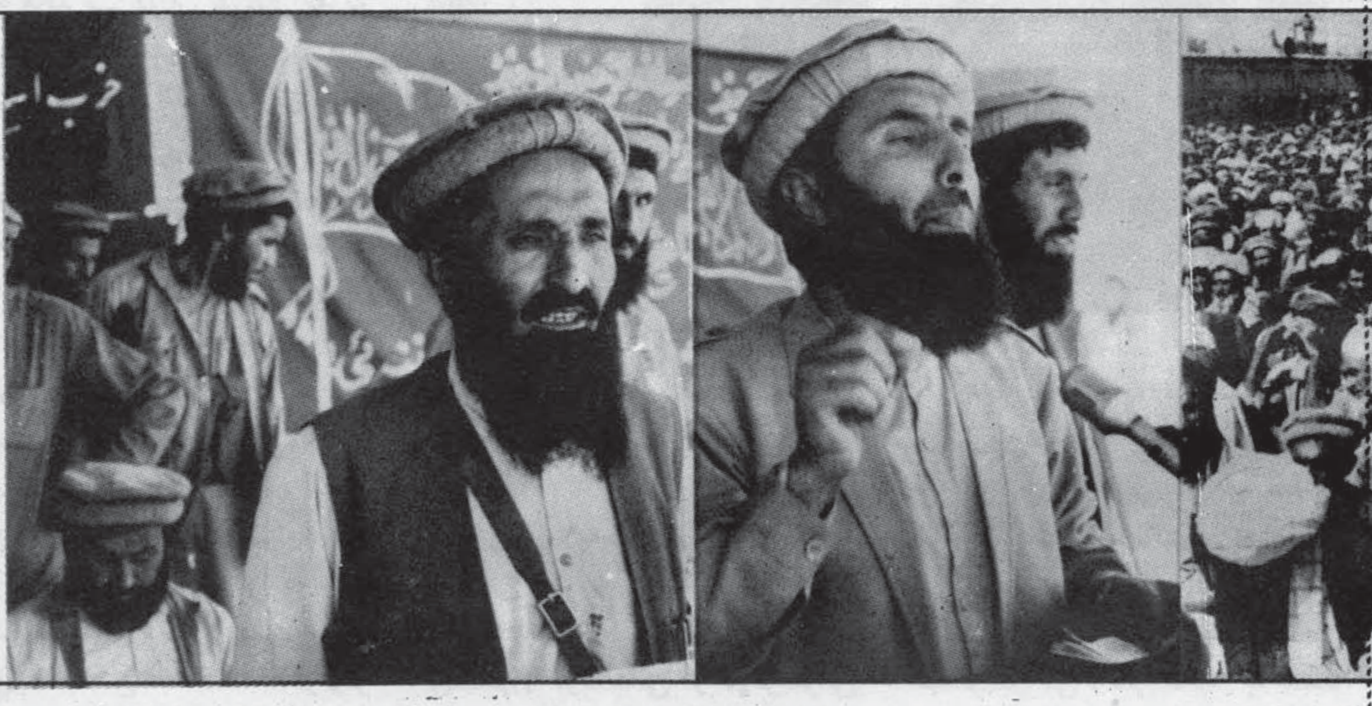

وه ، مگر د گردیز خلکو خپله لوړه
میلمه پالنه و ښوده او د افغانانو هغه
رسم ئی و پاله چی په عامه اصطلاح«
مړی او ژوندی» کی ئی کوی ، میلمانه
یې په لوی لوی شمیر سره وویشل او
خپلو کورونو ته ئی بوتلل.

سبا سهار دگردیز ښاراو د عبدالحی
گردیزی لیسی انگړ (دغونډی ځای)
خورا په زړه پوری رونق درلود، گردیز
ښار او د عبدالحی دلیسی انگړ له
غونډو سره نا اشنا نه وو - هغو تردی
دمخه ډیری غونډی لیدلی وی ،
کمونیستانو به د اقتدار په لومړیو
میاشتو او کلو کی هره ورځ ډولونه او
مار شونه تاوده کړی وو - په جبر به
اسلامی ادب او اخلاق ؤ مومنانه
څیری وی ، خلك دهغه چاد خبری او
پیغام ، اوریدوته راتلل چی د هیواد د
استقلال لپاره ئی دا څوارلس کاله په
سنگرونو کی پروت دی ، ایمان،
خپلواکتوب ، او د اسلام او د ملت په
ننگ او ننگه د سر او وینو په بیه
دریدل ئی بارز مشخصات دی .

جوپی ،جوپی خلك د غونډی ځای
ته را روان وو، په دی کی د بیلا
بیلوتنظیمونو غړی وو ، دبیلا بیلو
احزابو قوماندانان او مجاهدین وو،
مجاهدین او قوماندانان ټول په
ماشینگنو او راکت لینچرونو وسلوال
وو ، ټولو ته اجازه وه چی بی تلاشی
اکثریت خلك مهاجر دی او د فاصلی

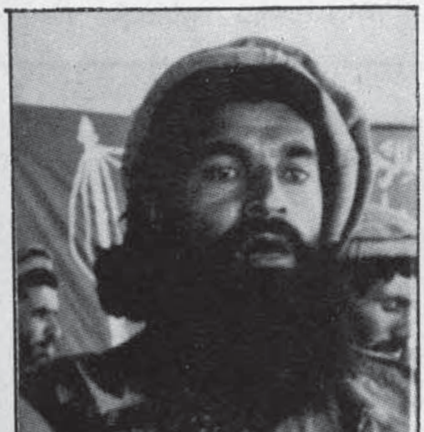

قوماندان داؤد

دډیر اوږدوالی په وجه هغوی ته ګډون ممکن نه ؤ - بل د پکتیا غرنی جوړښت او دګردیز موقعیت دپکتیا د زیاتو سیمو د خلکو ګډون ډیر ګران کړی ؤ .

پاوکم نهه بجی د « حکمتیار » د راتلو خبره له سټیجه اعلان شوه ، هغه د یوه لوی کاروان په منځ کی د عبدالحی ګردیزی لیسی انګړ ته راروان و ، خلك په ډیر انتظار او تلو سه سره وخوځیدل او د « حکمتیار » دلیدو هڅه یی کوله غونډی ته په رارسیدو « حکمتیار » ډیر تود استقبال شو ، د الله اکبر او نورو جهادی شعارونو لوړو انګازو په غونډه کی یو موج جوړ کړ، باهمته پکتیاوالو په خپل حضور ، وقار او تودو احساساتو د « حکمتیار » دغیرت او همت ځواب ورکاوه چی ددوی له جهاد او هیواد سره یی کړی ؤ .

په لس نیمو بجو د سید کرم د قاری ثمرګل له خوا د قرآن عظیم الشان دآیتونو په تلاوت غونډه پیل شوه - لومړی ویناکوونکی د حزب اسلامی دپکتیا ولایت د جهاد آمر او دکابل دجنوبی محاذ دقوتونو عمومی قوماندان انجنیر فیض محمد ؤ - هغه حکمتیار صاحب او نورو

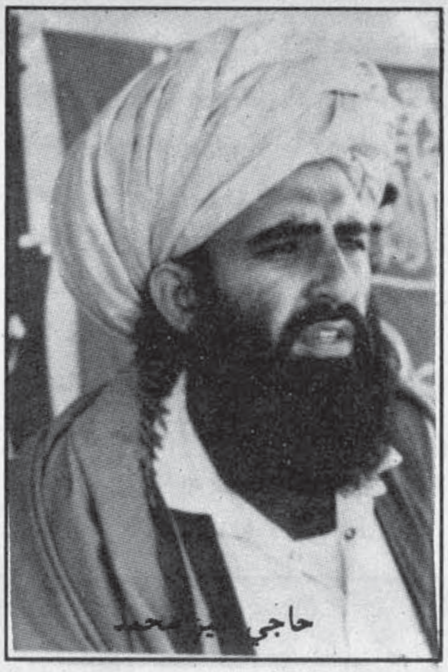

حاجي [illegible] محمد

میلمنو ته ښه راغلاست وویلو، وروسته یې کابل ته د حزب اسلامی د ځواکونو دننوتو اوبیرته عقب نشینی، دکابل د سازش او خپل نظامی قوت او چمتوالی په برخه کی خبری و کړی(پدی رابطه د حریت په همدی ګڼه کی د فیض محمد مفصله مرکه لوستلای شی).

ورپسی په ځانګړو کی د اتحاد اسلامی مشهور اوزړور قوماندان محمد داود (مجددی صاحب د ریشخورو قوماندانی او دډګرجنرالی رتبه ورکړی ده) جذابه او پر شوره

وینا وکړه - دمجاهد و قوتونو په وحدت او دجهاد دارمانونو په ... یی د کیدونکو سازشونو په مقابله تینګار وکړ .

حاجي عبدالرحمن

هغه دپکتیا په مسلمانو خلکو دبیداری غږ وکړ او « حکمتیار » - صاحب ته یی دخپل مشر په خطاب کولو دنامسلمانو طاقتونو په مقابله کی د ملاتړ ډاډ ورکړ . همدارازد ځدرانو یوه نامتو مشر حاجی عبدالرحمن چی د ملی محاذ په تنظیم پوری مربوط دی ، دوزیرستان د جهاد

دپکتیا سپین ږیري دګردیز په تاریخي جلسه کي

حاجي علم ګل

دامیر او دفقیراف ایپی زوی حاجی
شیر محمد خان د احمد زیو د قوم یوه
درانده مشر حاجی عالم گل د مولوی
صاحب جلال الدین «حقانی» قوماندان
حاجی ولی میرمحمد، د خوست یوتن

د«حکمتیار» موضع یی د ولس او
ټولو مجاهدینو دریغ وگانه څومره چی
وخت تیریده د « حکمتیار» ویناته د
خلکو تلوسه زیاتیدله په همدی وجه
د ستیج مسئول مجبوریده چی څو
واری اعلان وکړی چی انشاء الله ډیر

» څخه مگروفون ته دراتلو غوښتنه
وشوه.
حکمتیار د تکبیردتودو او لوړو
شعارونو په منځ کی د وینا د میز

حاجی ولی میر

د البدر قرار گاه د قوماندانی استقبالیه دروازه

شاته ودرید - هغه دمعمول په شان
بشاش ؤ، مورال یی ډیر لوړ ؤ - سړی
- پوهیده چی دا درك نی په روحیه
حاکم دی چی له یوه پیچلی حالت او

ژر به « حکمتیار» خپله وینا شروع
کوی ، بالاخره لس بجی وی د
ا

عالم مولوی غوث الدین ، په سید
کرم کی د اتحاد اسلامی قوماندان
مدیر رحمت الله او دگردیز د خلکو

دگردیز په ښار کې استقبالیه دروازه

مولوی غوث الدین

نماینده حاجی بازمحمد ویناوی وکړی
ټولو د جهاد د اهدافو په پاللو تاکید
وکړ ، دکابل سازش ئی محکوم کړ او

سلامی امت دمایه ناز مجاهد او د
افغانستان دباهمته او شجاع قاید په
مخاطب کولو سره له« حکمتیار صاحب

کړکیچن جریان نه بریالی راوتلی دی
او له نوی زاد او راحلی سره دنوی
سفر لپاره ځان چمتو کوی.

د حمد، درود او قرآن عظیم الشان د مبارکو ایتونو په تلاوت ئی وینا شروع کړه په روانو حالاتو وغږید، دسازشونو او جهادی اهدافو دغلا کولودهڅو د کلکو مقابلی هوډنی

مسئولیت ته متوجه کړل- خلکو ته یی اطمینان ورکړ چی انشاء الله په افغانستان کی به غله او د پردیو مزدوران د حکومت کولو ارمان ګورته ورسره یوسی، دپکتیا په لار ئی دخپل هجرت دپیل یوه خاطره په ډیره

هغوی دتوقع په تله پوره وخوت ، په خپل کرکټر او وینا یی خپل قیادی لوړ

مدیر رحمت الله

دحکمتیار د استقبال یوه ګوښه

ځرګند کړ، دقضایاوو په حل کی یی

قاري ثمر ګل

دقاطعیت په برخورد ټینګار وکړ - دپکتیا خلك ئی خپل تاریخی

موثره او باپیامه لهجه وویله - په وینا کی ئی سربیره په دی چی ښه استدلال وُ دڅپی جذابیت او دموقعیت مقبولیت یی له هغه سره مرسته کوله چی خلك په بی مثاله دلچسپی ، تعمق او غور دهغه خبری واوری.

«حکمتیار» په ډیر دقت او تدبر د « ملی زعامت » له سهیج نه خبری وکړی، دټول ملت د نظرئی ، درد او احساس ئی بریالی نمایندګی وکړه - په ټوله وینا کی ئی د تحزب لیږبوی هم تر سپوږمو نشو.

هغه دپکتیا دخلکو او قوماندانانو انتظار ته معقول ځواب ورکړ ،ځکه د بیلابیلو تنظیمونو قوماندانان ، علما، سپین ږیری او مجاهدین په دی امیدراغلی وو چی « حکمتیار » ددوی د سرنوشت د اندیښنی او چاری نمایندګی کوی. هغه په ډیر موفقیت د

ظرفیت وښود او څومره چی فکر کیدای شی. جلسه یی په همدومره بریالیتوب پای ته ورسوله .

ددی غونډی جریان او پای زموږ دټولنی دډیرو نویو جهادی واقعیتونو ترجمانی وکړه - ددی واقعیت چی زموږ ولس اوس زیات سیاسی رشد کړی، د خپل جهاد او هیواد قضایا په دقت مطالعه کوی ، دقیادتونو لپاره په نویو معیارونو فکر کوی او په سوچ او غور تصمیم نیسسی.

ددی واقعیت چی جهاد دولس په کلتور کی ډیر نوی ارزښتونه ځای کړی دی ، مثلاً د قومیت او محلی نلسیونالیزم دروحیی یو څه کیناستل او په ځای یی داسلامی روحیی غلبه - اونوردیر بد لوونه .

****

****

******

***

د بری پر درشل

د م-ز شفیقی لیکنه

د یوی ستری فاجعی دوسیه تړل کیدله ،دیوه دردوونکی داستان وروستی صحنی وی خو خدای «ج» خبر چی پای به یی څه وړ ؤ ، د کومی بلی تراژیدی پیل او که د یوی سوکاله ټولنی د نوی ژوند انه اونوی دوران آغاز!هغه کیسه چی له یوی ویرانی نه پیل شوه ، له یوی په خوب ویدی ټولنی نه یی اتلان را پاڅیدل ، کیسه ژوندی شوه ، و خوځیده او ټولنه یی ورسره وخوځوله ، ولسونه یی و خوځول او تاریخونه یی ولړزول ، هغه کیسه چی د زندان له تورو گوټو نو ، د تعذیب له ډنډونه پیل شوه ، د راکټونو او بمونو په بدرگه د اوج پوړیو ته واوښته او بالاخره به نن د پای ټکی ورته ایښودل کیده ، د هغی قافلی کیسه چی ډیری پرگنی یی د محکومیت او غلامی له گو ټو نو نه د آزادی او خپلواکی لمر ته را وویستلی خو دا لا د خپل بری پر پسرلی نه وه ورننوتلی !

د وخت توده غوښتنه او پوښتنه دا وه چی :

دا قافله به د بری تاج پر سر کړی که به د وینو او اورونو په کوم بل دالان ور ننوزی ؟!

همدغه قافله وه چی د تنړ وینی یی بدرگه وی او پرمخ تلله

همدغه کاروان ؤ چی پر مخ روان ؤ او د ککرو ځلی یی شاته پریښودل په تیارو او ترورږ میو کی یی د وینو ډ یوی بلیدلی ، همدغه ځیری ، تندی او قواری وی چی مور چلونه یی ساتل ، ټټریی سپر، تندی یی له ټکرو سره آشنا وو او گامونه له مزلونو سره ،گوتی یی له ماشو سره بلدی وی او سترگی یی د دښمن له څار سره .تندی یی له ډغرو سره روږدی شوی وو او ټټرونه له پر هرونو سره، همدغه ارادی وی چی د« سرو» ارادی یی په وینو سری کړی .

هو کی !

همدغه قافله ، همدغه کاروان او ډله وه چی د وینو ډ یوی یی بلیدلی او د کمونیزم تیاری یی پری رونولی ، د ککرو ځلی یی جوړیدل د قربانیو او حماسو داستانو نه یی ثبتیدل·او د تاریخ بابونه پری ښکلی کیدل .

هر گام یی د یوه طاغو ت مرگ ؤ هر تکبیر یی د یوه ولس د خلاصون پیغام درلود او هر فریاد یی د جابر او ستم گر پر سرد آسمان تندر ؤ .

ضمیرونه ولړزیدل ، سکوتونه مات شول ، فریادونه اوچت شول او نړی له مومن افغان سره د انقلاب او پاڅون چیغه غبر گه کړه د افغانی غازیانو کار وان د ټول ملت او امت د هیلو کاروان شو د امیدونو دغه کاروان د نوموړکی له بیابان نه په ستومانه مزل پیل وکړ دغه نوموړکی قافله ، دغه بی انعکاسه غر.او دغه بی تاثیره فریاد ورو ورو په یوه لړ زوونکی زلزله ، را پر زوونکی توپان او یوه عظیم انقلاب بدل شو .

قافله پر مخ روانه وه ، د خپلو وینو د تیلو په زور د خپلو ککرو د ښندنی په بیه او د دردونو ، ټپونو ، رنځونو او مرگونو په بدرگه او ... بالاخره د کابل په پوله ودریدله ، د وروستی فتحی پر درشل او د اوږدی تروږ می نه د وتو په رانه سهار !

هغه قافله بالاخره د بری پر درشل ودریده چی شاته یی د یتیمانو کونډو بورو ، ورارو او بی پښو بی لاسو انسانانو عظیمه ټولنه پاتی وه ، د قافلی شاته د وینو خاپونه ، د سرونو ځلی ، د شهیدانو په لکونو جنډی او ... پاتی وو ،.

قافله د اور او وینو له یوه هیبتناک سمندر نه د ساحل په غاړه دریدلَی وه د مرگونو او ازموینتو نو له دریا به پوری وتلی وه چی ناڅاپه د تعصب ، خو د غرضی ځان غوښتنی بادونه را والو تل·د نفاق لاسونه را وغځیدل د شیطان مکر سر را اوچت کړ، بیا هم نیم ژواندی دښمن مورچلی ونیولی ، یو ځل بیا معرکه گرمه شوه ، د کابل په کوڅو د تکبیر چیغی اوچتی شوی د بریالی قافلی استقبال لپاره صفونه جوړیدل چی یو ځل بیا هم د طاغوت له وسلو د اور لمبی پورته شوی ، د کابل کوڅی په وینو ولمبیدی او همدغه وینی د چا د تندیو داغ او د چا د لاری چراغ شوی .

د تکبیر چیغی په کومو کی بندی پاتی شوی ، د خوښی جذبات ژوبل ژوبل شول او قافله د وروستی بری پر درشل ولاړه پاتی شوه .

او !......

بیا دا پوښتنه توده شوه چی د ثور د فاجعی دوسیه به وتړل شی ؟

آیا د افغان مومن ولس غملړلی داستان نور پای ته رسیدلی او که نه دایی د اوج ټکی دی ؟!

په هره خوله همدا پوښتنه ده ، د هر چا په سترگو کی همدا سوالونه ځلیزی ، خو ځواب یی نشته ، ایا پر دغه ځوریدلی ولس به د سولی او سوچه اسلامی نظام لمر خپلی زرینی وړانگی وغوړوی ؟!!!

د کابل جا دی به د ریښتینی آزادی او اسلامی نظام په ویاړ د تکبیر نعروته وزنگیږی ؟!!

.... یو ازی یو خدای «ج» خبر دی او بس .

##############

کارنامه ء دو ماه فرمانروائی!!

وحیـــد «مژده»

وقتی در اواخر ماه اپریل امسال، رهبران تنظیم های جهادی با عجله غرض بوجود آوردن یك ساختار سیاسی که باید قدرت را از رژیم کابل تحویل گرفته و مدّت دو ماه جانشین آن گردد، گرد هم آمدند ، کمتر کسی به این باور بود که چنین مسئولیتی بدوش صبغت الله مجددی گذاشته شود، زیرا نامبرده قبلاً در راس حکومت مؤقت مجاهدین در پشاور و در شرایط امن و مصئون دیار هجرت ، بی کفایتی خویش را به تام و کمال به نمایش گذاشته ، عدم تدبیر و خصلت چاپلوس نوازی و اقربا پروری وی از بزرگترین عوامل شکست و بی اعتبار شدن حکومت مؤقت پشاور بشمار می رفت .

شاید بعضی از رهبران محترم جهادی به این فکر بودند که اگر پروسه انتقال قدرت بوسیلهء یکی از رهبران میانه رو صورت گیرد این عمل موجب اطمینان خاطر غرب خواهد بود و بر عکس اگر یکی از رهبران بنیادگرا در چنین شرایط قدم به میدان گذارد، احساس خطر از بنیاد گرائی بمیان خواهد آمد که در شرایط موجودبه مصلحت جهاد نیست و به همین علت نیز تمایل امریکا را که از طریق حکومت پاکستان ابراز شد در نظر گرفتند و بار دیگر خطای آزمودن آزموده را تکرار کردند .

قرار دادپشاور بخاطر پیچیدگی های مضمر در آن بخصوص در شرایطی که نظامی جای نظام دیگر را می گرفت این خطر بزرگ را در خود نهفته داشت که تنش ها و کشمکش های میان تنظیم ها را به خیابان های کابل بکشد و موجب برخورد های مسلحانه گردد بخصوص با در نظر داشت این واقعیت که مجددی نشستن به کرسی اقتدار را دوست میدارد ولی بلند شدن از آن را نه ! که در چنان حالتی وقوع یك جنگ ویرانگر در کابل شاید اجتناب ناپذیر باشد.

دوره دو ماهه ئی که برای مجددی در نظر گرفته شده بود با در نظر داشت شرایط بسیار حساس و نیاز به تامین نظم و امنیت در کابل ،کاملاً بیجا بود و چنانچه دیدیم در طول این دو ماه شدید ترین ضربه ها بر حیثیت و اعتبار مجاهدین وارد آمد و بر عکس در جهت بخشیدن اعتبار به کمونیست های وطنفروش و قاتلین اجرتی سعی فراوان مبذول شد .

یکی از استدلال های آنانیکه با انتخاب صبغت الله موافق بودند این بود که تنظیم وی (جبهه نجات ملی) از نظرنظامی ضعیف ترین تنظیم در میان تنظیم های جهادی است و همین ضعف موجب خواهد شد تا وی جرئت تخطی از قرار داد پشاور و مخالفت با تصامیم شورای قیادی را ننماید ولی این خوش باوری نیز با رسیدن مجددی به کابل و روبروشدن وی با گردانندگان رژیم سابق پایان گرفت، وی بعد از مصافحه گرم با وکیل و سایر کمونیست ها که به استقبال وی آمده بودند با نفس سوخته ، عفو عمومی راکه شامل همه گردانندگان رژیم پیشین بجز نجیب می شد اعلام کرد و بدنبال آن ، ملاقات طولانی بشکل خصوصی با وکیل ترتیب داد.

در حالیکه مجددی حسب عادت با داد و فریاد و با سخنان پائین تر از سخن عامیانه اعضای رژیم سابق را قطع نظر از اینکه چکاره بودند و چه کرده اند عفو نمود ، حکمتیار رهبر حزب اسلامی را مورد حملهء شدید لفظی قرار داده و اقدام حزب اسلامی را بخاطر جنگ با ملیشه های گلم جمع تقبیح نمود جالب اینکه مجددی از حکمتیار خواست که از آنچه که کرده ابراز ندامت نموده و از اعمال گذشته معذرت بخواهد !

باور کردنی نبود! یکی از به اصطلاح رهبران مجاهدین ،بجای اینکه از کمونیست ها این قاتلین ملت که افغانستان را در طول چهارده سال گذشته بخاك و خون کشیدند خواستار ابراز ندامت از گذشته گردد، از رهبر یکی از تنظیم های جهادی که چهارده سال بر ضد کفر و کمونیزم جنگیده است میخواهد که معذرت بخواهد و اظهار ندامت کند ! شاید برای صبغت الله ، خون بیش از یك و نیم میلون شهید این جهاد مقدس ارزشی بالاتر از رسیدن به کرسی اقتدار نداشته باشد ختی اگر در جمع این شهدا عده ئی از اعضای خانوادهء خود وی نیز شامل باشند .

این سخنان صبغت الله موثر ترین عملی بود که در جهت تقویه روحی کمونیست ها انجام شد و نه تنها نگرانی آنانرا از آینده تا حد زیادی رفع کرد بلکه آنانرا تشویق نمود تا فعالیت های خویش را این بار در لباس مجاهدین و درصف مجاهدین از سر گیرند.

کار تنها به عفو کمونیست ها خاتمه نیافت بلکه سلسله ء جلب و جذب آنان از خادیست ها گرفته تا ملیشه های کندکهای قومی بشدت آغاز شد، شورای نظار از ترس اینکه مبادا وحشت از آینده ، کمونیست ها و ملیشه ها بدامن مجددی ویا رقبای دیگر بیاندازد کار دادن کارت آنهم با سابقه یك وحتی چندین سالهء جهادی را به این عناصر آغاز کردو به این ترتیب حاصل هیاهوی این شرخیری بود که به کمونیست ها رسید.

ضعف نظامی صبغت الله موجب حرف شنوی وی از تنظیم های جهادی و شورای قیادی نشد بلکه وی برای پر کردن این خلا سعی کرد نیروهائی رابسوی خویش جلب کند که سالها برضد مجاهدین جنگیده بودند. در سفر به مزارشریف نه تنها به (رشید دوستم) رتبهء ستر جنرالی داد بلکه وی را قائد بزرگ اسلام خواند که در شش سال گذشته مصروف جهاد بوده است!درست است که انسان ضعیف النفس اعتقادی به اصول ندارد ولی برای مجددی که بعنوان یك رهبر مجاهدین شناخته می شد در چنین اهانت صریح و آشکار به جهاد و مجاهدین ، ذلت خود وی نیز مضمر بود ،قبول چنین ذلتی فقط می توانست یك دلیل داشته باشد و آن اینکه کمونیست ها و ملیشه

ها حساب مجددی را از حساب مجاهدین جدا بدانند و حفظ او بر مسند قدرت را بر منفعت و مصلحت خویش تشخیص دهند

دادن رتبه های جنرالی و ارتقای رتبه های نظامی صاحب منصبان و ملیشه های رژیم سابق بجای اینکه به تقویت موضع مجددی بیانجامد وی را در نظر ها حقیر تر جلوه داد و بخصوص در میان مجاهدین اینك مجددی فاقد همان اعتبار اندکی است که قبل از رفتن به کابل دارا بود.

اینکه مجددی گمان می کرد با چنین اقدامات خواهد توانست نیروهای ملیشه در شمال را به جانبداری از خویش وا دارد، ناشی از ضعف بینش سیاسی وی و مشاورین او بود ، مجددی از درك این واقعیت مسلم عاجز بودکه ملیشه های شمال بخاطر مصلحتی بالاتر از حفظ جان خویش ویا گرفتن رتبه های بالاتر نظامی با شورای نظار ائتلاف نموده اند و دادن لقب قائد بزرگ اسلام به یك قاتل کرایه یی موجب تغییر در آن مصلحت ها نخواهد شد ولی این اقدامات مجددی به تقویت موضع ملیشه ها و کمونیست های پشت صحنه انجامید و آنانرا از نظر تبلیغاتی در موضعی قرار داد که گویا قوت هایی اند که چشم پوشیدن از آنان در پروسه ایجاد صلح و امنیت در افغانستان ممکن نیست و اگر چنین نمی بود مجاهدین رقیب در تلاش بر سر جذب آنان بر همدیگر سبقت نمی گرفتند.

سطحی نگری مجددی در مسایل سیاسی بحدی بود که حتی از احمد شاه مسعود نیز انتظار داشت تا در کشمکش میان او وجمعیت از وی جانبداری نماید و این انتظار را مجددی به جبران و پاداش مخالفت خود با حزب اسلامی در برابر مسعود از شورای نظار داشت و بعد ها وقتی این امید به یأس مبدل گردید وی از احمد شاه مسعود بخاطر جهت گیری به نفع استاد ربانی انتقاد نمود!

مشکل دیگری که بوسیله مجددی بوجود آمد و موجب برخورد مسلحانه و خونریزی گردید تشبث وی در امور خارج از محدوده صلاحیت او بود، مجددی در راس شورای جهادی وظیفه داشت تا قدرت را از بقایای رژیم گذشته تحویل بگیرد ، تصامیمی که اتخاذ میگردد باید به مشوره شورای قیادی می بود، ولی

دادن رتبه های جنرالی و ارتقای رتبه های نظامی صاحب منصبان و ملیشه های رژیم سابق بجای اینکه به تقویت موضع مجددی بیانجامد وی را در نظر ها حقیر تر جلوه داد و بخصوص در میان مجاهدین اینك مجددی فاقد همان اعتبار اندکی است که قبل از رفتن به کابل دارا بود.

مجددی حسب عادت پاها را از گلیم خویش فراتر برد و نه تنها به توظیف وزرا و سفرا بدون مشورهء شورای قیادی بلکه با بخشیدن کرسی های عضویت در شورای جهادی به حزب وحدت و ملیشه ها درعطای سهمیه ء وزارت به آنان پرداخت. در درگیری میان اتحاد اسلامی و حزب وحدت مجددی رول عمده داشت، این مجددی بود که به حزب وحدت تفهیم نمودتا برای گرفتن سهمیهء دلخواه در حکومت باید قدرت خودرا عملاً به نمایش بگذارد و حزب وحدت نیز با حمله با نیروهای اتحاد اسلامی به کوششی ناموفق درین جهت دست زد که به کشتار و ویرانی در شهر کابل انجامید، بعد از این جنگ، مجددی کرسی های چند وزارت را به حزب وحدت سپرد.

همه این تلاشهای مجددی فقط درین جهت بود تاضعف خویش را جبران نموده و برای خویش سربازانی دست و پا نماید و بوسیلهء آنان براریکه ء اقتدار بر قرار بماند ولی او غافل از این بود که آنانی که او چنین چشم امیدی را از آنان داشت امام حسین (رض) را در صحرای کربلا تنها رها کردند!.

وقتی مجددی از ماندن بر اریکهء قدرت مایوس شد دوران گله و شکوه فرا رسید ، وی گفت که رهبران دیگر مجاهدین خود جرئت آمده به کابل را نداشتند به همین علت مرا فرستادند..... من چهل سال است که بخاطر اسلام مبارزه می کنم و درین راه به زندان افتاده ام..... عدهء زیادی از اعضای خانوادهء من به شهادت رسیده اند .... و سر انجام اینکه : من قدرت را به استاد ربانی نخواهم سپرد بلکه به شورای جهادی می سپارم .

از آنجا که ریاست شورای جهادی باخود مجددی بود قضیه شکل مسخره ئی را بخود گرفت و همه می پرسیدند که سپردن قدرت از خود به خود چه معنی دارد ؟! آیا چنین کاری ممکن است؟

مجددی در توجیه این موقف خویش گفت که نمی خواهد مردم افغانستان در آینده وی را بخاطر اینکه قدرت را به (اخوانی ها)سپرد محکوم کنند ! ولی سر انجام شورای جهادی و قیادی بر خلاف میل مجددی قدرت را به استاد ربانی سپرد و به این ترتیب دوران دوماهه اقتدار مجددی بعنوان رئیس جمهور به پایان رسید.

او در آخرین سخنرانی خویش در حضور شورای قیادی و جهادی ازاستاد ربانی، استاد سیاف و احمد شاه مسعود باذکر نام انتقاد کرد و در عوض از ملیشه ها و حزب وحدت تمجید نمود، مجددی واقعاً حق داشت از همه مایوس و ناراحت باشد حتی دو یار همیشگی وی ،مولوی محمد نبی محمدی و سید احمد گیلانی نیز از پا فشاری شرم آور وی بر مسند قدرت بجان آمدند و از وی انتقاد کردند.... بیچاره مجددی! او عملاً تنها و تجرید شده و عصبانی از صحنه کنار رفت!

در اخیر نقل سخنی از وی راکه در اولین نماز جمعه، بعد از جنگ میان حزب وحدت و اتحاد اسلامی بیان کرد بی مناسب نمی بینیم وی خطاب به مردم گفت : (من در نزد خدا و نزد شما مردم خجالت هستم) آیا واقعا چنین احساس دروی سراغ می شد؟

دکابل دجنوبی محاذ دعمومی قوماندان انجنیر فیض محمد له خولی:

دکابل دسازش اوجګړو لړزوونکی داستان

انجنیر فیض محمد زمور، دجهاد یوه بارزه څیره ده ، دجګړی اوږده تجربه لری ، مظبوطه اراده او بی مثاله زړورتوب دده هغه مشخصات دی چی مخالفین یی هم تری انکار نه کوی دخوست په ګډون د پکتیا په زیاترو سترو جګړو او فتحو کی یی اساسی او مخکښ نقش در لود ، اوس دکابل په جنوب او جنوب لویدیزکی دحزب اسلامی دځواکونو عمومی قوماندان دی، له دی امله چی دکابل دکمر بندونو په ماتولو او نورو پوځی تحرکاتو کی یی په لومړی کرښه کی دعمومی قوماندان په توګه تام عیار حضور درلود دکابل دانکشافاتو په باب ذحریت نماینده عتیق الله« حیران » ور سره اختصاصی مرکه کړی ده چی دادی ګرانو لوستونکو ته یی تقدیموو:

«اداره»

پوښتنه: دثور په پنځم حزب اسلامی دکابل فتحه اعلان کړه تر هغه لیر. وروسته یی خپل ځواکونه بیرته له ښاره په شا کړل، ځینی کسان دادحزب پوځی ماتی ګڼی، ستاسی نظر په دی کی څه ور دی؟

ځواب : بسم الله الرحمن الرحیم

د لوی او توانا خدای (ج) شکر ادا کوم چی داځل پداسی وخت کی ستاسی پوښتنو ته ځواب در کوم چی په افغانستان کی دکفر او کمونیزم ماڼی را نسکوره شوی ده او له صحنی نه دهغوی د وروستیو بقایاوو د لری کولو لپاره تلاش کوو ، او د همدی هدف لپاره مو تاسی ګوری چی دکابل په کارته نو، بنی حصار، کوه صفا، خواجه ولی، چهلستون او ریشخور کی . وروستی مورچی نیولی دی.

ستاسی د پوښتنی په ځواب کی باید عرض وکړم چی کله موږ د حزب اسلامی د قیادت له لار ښوونی سره سم خپل جهادی قوتونه دلوګر او کابل په استقامت سوق کړل، دښمن په لوګر کی د خپلو مخکنیو کمر بندونو په ټینګولو شروع و کړه ، داهغه وخت و چی دهیواد په شمال کی له مجاهدینو سره ددوستم دځواکونو د یوځای کیدو ډرامه پلی شوی وه ، داپه واقعیت کی هغه ائتلاف و چی ببرک کارمل ئی اصلی طراح او مبتکر و ، دی ائتلاف ته داسی تبلیغات و شول چی ګویا شمالی ولایتونه آزادی شوی دی خو موږ و پوهیدو چی هلته د ځینو مجاهدینو او ددوستم د ځواکونو تر منځ ائتلاف شوی دی ، دببرک په خیر چی ددی نقشی تر شاکوم کسان او حلقی وی هغوی غوښتل چی دشمال موډل دهیواد ټولو ولایتونو ته پراخ کړی ، په دی ډول چی ټول پوځی قطعات له هغو قوماندانانو سره یو ځای کړی چی ددوی خوښ وو . داتوطیه په ډیر سرعت راروانه وه .

په پیل کی موږ هم داسی فکر کاوه چی نور کمونیستانو اقتدار له لاسه ورـ کړی یوځی طاقت ئی ختم دی، دجګړی قوه یی بایللی ده او یواځی د خپلوسرونو دامان په غم کی دی خو چی بیا مو لیدل چیدکابلح جنوب کمربندونه تقویه کیږی، دا پوښتنه به را سره پیدا شوه چی دا څنګه ټول افغانستان آزاد شوی خو زمور. په استقادمت کی رژیم په پوځی تحکیماتو اخته دی، په هر حال ډیر ژر پوه شوو چی په افغانستان کی بیا د استعمار نوی لوبه روانه ده .

موږ پو هیدو چی له کابل نه لری مجاهدین لا تر اوسه ندی متوجه شوی تصمیم مو و نیو چی باید دادسیسه شنډه کړو ، موږ درك کړه چی مکار او محیل دښمن یواځی دزور په ژبه پو هیدای شی او تر هغه چی وروستی زور و نه وینی له شرارته نه اوړی د همدی لپاره مو د مقاومت لار غوره کړه .

د قوماندانانو غونډه موجوره کړه دا شوری د سماد فرقی د قوماندان صاحب امان الله په مرکز کی وشوه چی پرده بر سیره قوماندان صاحب ابو بکر، قوماندان صاحب ارمان، قوماندان صاحب فضل الرحمن، قوماندان صاحب آزاد خان « کوچی» او شهید غنی خان پکی ګډون درلود، داوضاع له تحلیل څخه دی نتیجی

ته ورسیدو چی کمونیستان په کمین
کی دی، په خپلو دسایسو لګیا دی،
غواړی په ټول افغانستان کی دولتی
اداری رامنځ ته کړی چی پدی توګه ظاهرا
داسی وښیی چی دوی جګړه نه غواړی او
دسولی لپاره له اقتدار ه تیر شوی دی
خو په واقعیت کی عملاً دیوه ائتلافی
حکومت په جوړولو بریالی شی، تصمیم
مو و نیو چی باید عملیات پیل کړو،
دهغه لپاره مو پلان جوړ کړ، دلوګر
ددادوخیلو کنجک او زرغون ښار په
ساحو کی مو په دوو استقامتونو حرکت
شروع کړ ، ددادوخیلو سیمه دجهاد وال
فرقی، ایثار لښکر، دپکتیا او کوچیانو
دمجاهدینو تعرضی استقامت شو او د
زرغون ښار قلعه دولت او قلعه ناظر
استقامت د سما فرقی ، محمد آغی او
دلوګر دنورو مجاهدینو تعرضی ساحه شوه

د ثور په دریمه سهار اوه بجی
موعملیات پیل کړل، د الله «ج» نصرت و
ددښمن کمر بندونه دشګو دبندونو په څیر
یو په بل پسی ماتیدل دتعرض په لومړی
ورځ ددادوخیلو دکمر بند ټولی پوستی
چی سلګونو ته رسیدی فتحه شوی، همدا
راز دکنجک قرار ګاه تنګی واغجان ، او
دشت بابوس فتحه شو- دمحمد آغی په
ولسوالی کی چی دښمن کوم دوهم کمربند
جوړ کړ هغه په بشپړه توګه مات شو ، د
بنی شیرافګان او عینك د مسو قرارګاو و
پوستی او لوای راکټ و نیول شول- ددشت
سقاوی په سر کی دښمن یو بل کمر بند
درلود، هغه هم په همدی لړکی مات شو دا
ورځ ټوله مجاهدینو پداسی خونړی جګړه
کی تیره کړه چی شاید دجهاد څوارلس
کلن تاریخ یی ساری و نه لری .

دشپی په راتلوسره مو فیصله وکړه
چی نور تعرضی حرکت دروو، ځکه
مجاهدین نابلد ،او له بی نظمی سره
دمخامخ کیدو احتمال زیات دی. ددشت
ثقاوی په جنوبی استقامت کی مو دفاعی
کمربند جوړ کړ. سبا مو بیا په لوای راکټ
کی خپل قوماندانان را غوند کړل ، شوری
مو دایره کړه ، وضعه مو داسی تحلیل کړه
چی باید رژیم د مجاهدینو د قوت په
وړاندی په خپله کمزوری پوهیدلی وی ،
شاید له مقاومته لاس واخلی .

یو کس ئی را ولیږه چی تماس ور سره
و نیسو، موږ هم یو وړور ور ولیږه چی
صحنه له نږدی ووینی ، دی وړور حالت
داسی بیان کړ چی دولت غواړی موږ
اغفال کړی ، هغه په ډیره چټکی دخپلو
کمربندونو په ټینګولو لګیا دی، پرچمیان
د ببرك کارمل په مشر تابه له شماله
ددوستم ملیشی په را وړو اخته دی او
دچار اسیاب په سیمه کی یی ځای په ځای
کوی .

موږ فکر و کړ چی ښه به وی چی د
شوری غړی حالات په خپله له نږدی
مطالعه کړی ددښمن ساحی ته چی ور
نږدی شووومولیدل چی زیات شمیر
ټانګونه راغلی دی او زموږ په مقابل کی
یی کمر بند جوړ کړی دی، پوځی تحرکات
شروع دی ، درانده وسایل ځای په ځای
شوی او دا کار نور هم روان دی.

دی حالت د وضعی په ماهیت لاښه
پوه کړو و پو هیدو چی دسیسه ډیره ژوره
او خطر ناکه ده یوه دقیقه وخت ضایع
کول هم ګناه ده ، باید دجهاد د مقدس نوم
او سر نوشت د بچولو لپاره د قربانی ډګر
پرینږدو ، له همدی تصمیم سره په لوای
راکټ کی خپل مرکز ته را تلو چی ګورو
له ګردیزه د ګلم جم ملیشی یو لوی
کاروان را روان دی ، له لوګر ځخه تیر
شوی او یوه برخه یی زموږ له مرکز ه هم
اوښتی ده - زموږ دمرکز په شاوخوا کی
شدیده جګړه روانه ده ، موږ دکاروان له
سر سره مخامخ شولو .
په ډیر سرعت مو مورچی ونیولی ،
قوماندانان وروڼه په خورا زړور توب و
جنګیدل ، بیخی لاس په لستوڼی جګړه
وه او ددښمن د قوت دا برخه یی تارو مار
کړه د لوای راکټ په دښته کی دکاروان
نوره برخه تقریباً په بشپړه توګه له منځه
ولاړه ، یواځی یو محدود شمیر افراد یی
په تیښته خلاص شول دلته یوه خبره
جالبه وه هغه دا چی موږ له رادیو ځخه
واوریدل چی ګردیز ښار د حقانی صاحب
تر مشری لاندی مجاهدینو ته تسلیم
شوی دی، دلوګر ولایت فتحه و، نه
پوهیدو چی دګلم جم دا کاروان ځنګه د
کابل په لوری په دومره سرعت روان و .

په هر حال کله چی مرکز ته را
ورسیدو په چهار آسیاب کی موږ ددښمن
د قوتونو دټکولو لپاره دوهم تعرضی
پلان جوړ کړ ، موږ پوهیدو چی په کابل
کی اوضاع په سرعت دبدلیدو په حال کی
ده - ددی پلان دجوړولو په شوری کی
حاجی صاحب احسان الله ، تورن صاحب
امان الله ، بدر صاحب ، ابو بکر صاحب
ارمان صاحب، عبد الحمید ، فضل الرحمن
نیازی صاحب ،آزاد خان کوچی او شهید
جګتورن غنی خان حاضر وو دپیاده
تعرض دقوت قوماندان مو شهید
جګتورن غنی خان وټاکه دمازدیګر په
څلورو بجو برید پیل شو - پدی برید کی
موږ خپل قوتونه په دوو برخو وویشل ،
ددشت سقاوی په ښی اړخ او چپ لوری
کی پدی برید کی زموږ ټانکستانو له
مثالی نظم او فوق العاده مهارت ځخه کار
واخیست ، ددښمن زرهدار قوت ، توپچی
او پیاده ځواك ټول په مورچو کی وو اوپه
ډیر شدت یی دمجاهدینو مقابله کوله .

زموږ ټانکستانو همیشه له پوره جرئت
ځخه کار اخیستی دی ، خو داځل ئی چی
کوم زړورتوب او همت وښود، هغه به زما
دژوند نه هیریدونکی خاطره وی ، په ډیره

میړانه مخ په وړاندې ولاړل او بالاخره یې ددښمن ټول تاسیسات او موضع ګانې یو په بل پسې ختمې کړې.

زموږ پلان داسې و چې کله په څلور اسیاب کې ددښمن قوت ختم شي ، نو هلته به دفاعي خط جوړوو ، باید مخکې ولاړ نشو ځکه په کابل کې جګړه دعام ولس په تلفاتو تمامیږي.

بنې حصار ته چې ورسیدو دشپې مو شورې دایره کړه خپلو قوتونو ته مو ددخول اجازه ورنکړه ، کله مو چې له هغه ځایه کابل ته پام و کړ په ټول کابل کې د خوشحالې ډزې کیدې، په ټول ښار کې دحزب اسلامي بیرغونه پورته شوي وو، او د اسلامي انقلاب د بري شعارونه وړ کول کیده او ټول دولتي ځایونه په خپله د کابل مسلمانو خلکو فتحه کړي وو موږ ته یې احوال راکړ چې مجاهدین دې ښار ته را ننوځي ، کابل فتحه شوی مجاهدین دې په پوره ډاډ کابل ته داخل شي موږ فیصله وکړه چې شنبه ده یو ځل دکابل حالات په خپله و ګورو چې خدای «ج» مکړه په کوم جنجال وانه وړو یواځې زه له ډیر محدود قوت سره اتمې حوزې ته ننوتم - هلته د مجاهدینو او دکابل مسلمانو ښاریانو له تاوده استقبال سره مخامخ شوم، تردې وروسته مې له خپلو قوماندانانو سره پریکړه و کړه چې خپل نیمایي قوت د کارته نو ساحې ته را نقل کړو او نیمایي د بنې حصار او شهدای صالحین په ساحه کې ځای په ځای کړي، په همدې شپه کې چې شدید باران هم و موږ خپل قوتونه له همدې نقشې سره سم

مستقر کړل او یو شمیر ټانکونه مو د شاه شهید په سیمه کې و درول ، موږ وضعه دقیقه څارله چې ځه روان دي- په همدې شپه له شماله د الو تکو پروازونه ډیر زیات وو ، داشپه چې تیره شوه په سهار کې د بالاحصار له خوا په موږ ډزې وشوې، هلیکوپترو او جیټو نو هم پروازونه شروع کړل او دکارته نو په خلکو یې شدیده بمباري پیل کړه .

موږ هم په بالا حصار باندې ځوابي ډزې شروع کړې ، موږ زیاته هڅه کوله چې پوځي اهداف وولو خو بې رحمه دښمن په بې ګناه خلکو باندې بمباري او دتوپچي انداخت کاوه ډیر زیات بې وسه مسلمانان یې شهیدان کړل ، موږ دوه ورځې مقاومت وکړ ، په دریمه ورځ حزب اوربند اعلان کړ- موږ په بشپړه توګه اوربند رعایت کړ خو دښمن په بې ګناه مسلمانانو باندې خپلو انداخونو ته ادامه ور کوله ، دولس تلفاتو مجاهدین ډیر متاثر کړل، له قوماندانانو سره مو مشوره وکړه چې ددې لپاره چې دعامو خلکو دمرګ ژوبلې مخه مو نیولې وي خپلې موضع ګانې لیرې شاته کړو یې له هغه هم اوربند شوي او زموږ دجګړې یو هدف هم چې ددښمن د توطئې افشاده تر سره شوې که مسایل د خبرو له لارې حل شول ښه کنه دجګړې وسایل او امکانات خو مو په لاس کې دي هر وخت تصمیم نیولای شو.

دحزب دقیادت هدایت هم داو چې دکابل په اطراف کې دفاعي خط تشکیل کړي اوس نو که څوك دې ته ماتې وایي

دادهغو هغه قضاوت دی چې له واقعیتونو سره هیڅ راز اړخ نه لګوي.

موږ دې کسانو ته مشوره ور کوو چې دا واقعیتونو د معلوملول لپاره ډې مهرباني وکړي زموږ له دښمنه دې پوښتنه کړي چې هغه قوتونه یې چې له کنجك نه تر بالا حصار پورې ځای په ځای کړي وو څه شول - تاسې له دوستم او ببرك نه و پوښتې چې دجنوب خوا دهغوی دپخو کمربندونو سرنوشت څه شو ؟

پوښتنه : تاسې دکابل په شاوخوا کې څومره وسلوال ځواك لرئ؟

ځواب : زه د «حریت» له لارې خپلو مسلمانو وطنوالو ته ډاډ ورکوم چې موږ دټولو معادلو او محاسبو له مخې دومره وسلواله نیرو لروچې په ښه شان د اسلام ، جهاد او خپل ملت د حق له حریم نه دفاع وکړو او ددښمنانو دټولو توطیو دعملي کیدو مخه و نیسو.

زه د «حریت» له لارې خپلو مسلمانو وطنوالو ته ډاډ ورکوم چې موږ دټولو معادلو او محاسبو له مخې دومره وسلواله نیرو لروچې په ښه شان د اسلام ، جهاد او خپل ملت د حق له حریم نه دفاع وکړو او ددښمنانو دټولو توطیو دعملي کیدو مخه و نیسو.

زه اطمینان در کوم چې موږ د اسلام او خپل مسلمان ملت په دفاع کې ولاړ یو ، انشاء الله د الله (ج) نصرت تل له موږ سره دی- د ولس اراده او ارزو ګانې له موږ سره دي، موږ مومن ، با تجربه جنګیالي او با همته مجاهدین لرو ، دباطل قوتونه زموږ په وړاندې که خدای(ج) کول که رومبی وي که وروستي له ماتې او ذلت پرته بل سرنوشت نلري .

دکابل په جنوبي محاذ کې د لشکر ایثار، جهادوال فرقې، پکتیا ولایت، د سما فرقې ، لوګر ولایت د وردګو ولایت ، مبارزفرقې ، غزني ولایت ، وزیرستان او پکتیکا مجاهدین په کافي شمیر پراته دي،

زموږ دا قوتونه الحمد لله په کافي اندازه زرهدار ټانګونو ، زرهپوشونو لونا موشکونو ، بي، ایم ، ٤١ دستګاه وو ، د اورګان دستګاوو ،او په مختلف ډوله توپونو لکه سل ملي متري، دي تي، ایم سي، او ١٥٢ ملي متري مجهز دي.

ضرورت اکادمی های علمی وفرهنگی در روندانقلاب اسلامی

محمد معروف «فروغگر»

شاید کمتر چنین اتفاق افتد که در یك جامعه حتی کسانی که تازه با سواد سروکار پیدا کرده اند از نقش علم و فرهنگ چشم پوشیده ضرورت آن را برای بهزور سازی یك انقلاب حتمی نپندارند.... اگر به دیباچهء انقلابهای اجتماعی نظر گذرایی انداخته شود، معلوم میشود که نقش علم و فرهنگ نه تنها ضرورت حیاتی و مبرم انقلاب اسلامی در یك خطه و سر زمین است، بلکه انقلابهای سازماندهی شده جاهلی(شرقی و غربی) را نیز علم و فرهنگ رهبری کرده است .....

آشنایی با حقایق علمی و آراسته نشدن به زیور شناخت و معرفت انسان را از حلقهء تنگ خود بینی و خود بزرگ بینی بیرون میکند و افقی را در مدنگاهش تصویر مینماید که سایر افراد بشر را در حالت خوشی و غم و همهء احوال زندگی همراهی میکند.... گویا علم و معرفت است که نقطه ء آغاز انقلاب خودی و فردی و سپس اجتماعی و گرو هی میشود و بحیث یك پدیده ء تاریخی ، انکار ناپذیر و الگو در جامعه تبارز مینماید.....

از آغاز تمدن بشر تا عصر تکنالوژی اتومی و سیاره های مصنوعی و کمپیوتر ، علم و معرفت هر پدیده را اساس گذاشته و فرهنگ انسانی بحیث خبر دهنده، میناتور زیر دست و هنر مند چیره دست در آرایش و زیبایی آن در عرصه نمودن به جوامع بشری انجام وظیفه ، مکلفیت و مسؤلیت نموده است.

بعضی ها می پندارند که ضرورت علم و فرهنگ در یك جامعه انقلابی حیثیت ثانوی را داشته ، آنچه میتواند در آن نقش تعیین کننده داشته باشد، وسایل و امکانات مادی و آبزار جنگی است، ولی این نظر، نظر کسانی است که جریانات را مقطعی مطالعه میکنند و از نعمت دور اندیشی محرم اند، واقعیت این است که وسایل و امکانات مادی و ابزار جنگی (گرچه از نقش آن هیچ کسی اغماض کرده نمی تواند) در یك جامعه انقلابی حیثیت ثانوی را داشته و آنچه این جامعه ووسایل آن را در راه مستقیم و طریق درست رسیدن به هدف سوق میدهد و رهبری میکند و توجه مینماید علم و فرهنگ است ....کسی که بدون آرایش به زیور علم و فرهنگ ادعا می کند که در یك جامعه ء انقلابی نقش تعیین کننده یی را ایفا کرده میتواند، به جاهلی میماند که بدون دانستن لفظ' و معنا و احکام سوره ء فاتحه ادعای امامت جامعه اش را دارد.... تنها بصیرت سیاسی، مهارت نظامی و تکنالوژی صنعتی نمیتواند اهداف والای یك انقلاب را تحقق بخشد، بلکه در این جهان پر از فتنه و فساد به چیزی که از هرچه بیشتر ضرورت است تحکیم و ترویج و تعمیم ظابطهء اخلاق در ارکان تمدن انسانی ، بارور سازی و تحقق اهداف اسلامی است ، که این کار بجز فهم و دانش و بهره مند ساختن افراد جامعه از آن - از راه دیگری میسر نیست .

اگر بالفرض گذشته ها را گذشته پنداشته به چهار دههء اخیر قرن بیستم (۱۹۹۰- ۱۹۵۰) نظر انداخته شود و موقعیت فکری و فرهنگی افغانستان در آن مطالعه گردد، فکر میکنم ضعیف ترین موقعیتی که از لحاظ فرهنگی نصیب ما بوده است نصیب هیچ کشور همسایه و کشورهای جهان نبوده است، وسایل ارتباط جمعی، وسایل طبع و پخش و نشرکتب، مراکز تربیه کدر های فکری و فرهنگی و مراکز مشوق دانشمندان و علما درجهت تالیف و ترجمهء آثار تقریباً در حساب هیچ بود، چون علم و فرهنگ منحیث یکی از اهداف و ضرورتهای عمده و اساسی زنده گی در جامعه ء ما مطرح نبود وارد نمودن آثار نیز محدود بوده ووزارت نامنهاد اطلاعات و کلتور با استعمال حربهء خاینانه سانسور از ورود کتب و آثار علمی، فکری و فرهنگی جلوگیری بعمل می آورد ، و اگر به آثار چاپ شدهء نصابی آن دور ان نظر انداخته شود - گرچه از هر لحاظ ناقص هم بود- با این وصف هم در بازار یافت نمیشد ، کتب درسی در حساب هیچ بود- وضع بی علمی در حلقه های تدریسی به حدی رسیده بود که اکثر استادان در پایان امتحانات پارچه های امتحان شاگردان را به بلست و چامپك نمره میدادند- در دو دههء اخیر (۱۹۶۰- ۱۹۷۰) پشتو ټولنه ، بیهقی کتاب چاپولو مؤسسه و مجله های عرفان ، ادب و وږمه تا اندازه یی متحرك معلوم میشدند ولی کاری راکه باید میکردند ، نظر به عدم هم آهنگی و مربوطیت حکومتهای جاهل، دفاتر فرهنگ نتوانستند انجام دهند، نصاب تعلیمی و تدریس پوهنتون کابل نزد استادان پوهنتون بود و چون بسیار محرمانه هیچگاه به جامعهء افغانستان تقدیم نشد، حتی اهل خبره هم از آن

آگاهی نداشتند، تاسیس اکادمی علمی کابل تجربهء ناکامی بود که هیچگاه در آیینه آثار و کتب اکادیمیسین های آن اکادمی منعکس نشد و این حقیقت به سراب تبدیل شده بود که آثار احکام (چه متون و چه شروح) تجدید چاپ شود و یا کسی دست په شرح و ترجمه آنها بزند ، بجز از ترجمهء تفسیر شبیر احمد عثمانی و محمود الحسن دیو بندی بنام تفسیر

نسبت به مشکلات سیاسی و مالی به جایی نمی رسید، وجود نداشت ترجمه دراسات الاسلامیه استاد سیدقطب بنام (د اسلام لاره) به قلم توانای برادر محمد جان احمدُی که در آن زمان محصل پوهنځی شرعیات بود، څو اسلامی درسونه، د اسلام اقتصاد ته لنډه کتنه ،کاپی کست بیانیهء برادر عبدالرحیم نیازی مرحوم به سلسله ء کتب ترجمه و

·عشرتی ، علامه صلاح الدین سلجوقی ، منهاج الدین گهیځ شهید، وفی الله سمیعی، پوهاند عبد السلام عظیمی ، مولوی عبد الرب احدی، محمد یونس حیران، مولینا گلاب الدین بشار ، فضل من الله فضلی، عبد الستار سیرت ......

ولی وضع افغانستان چنان بود که از لحاظ سیاسی و اقتصادی امان فعالیت فکری و فرهنگی محققین مارا محدود ساخته و بر افکار و حرکات بسی از محققین ما اثر بد و منفی گذاشته کار مارا بجایی کشاند که حکومتهای دست نشاندهء روس نسخه های «تجلی خدا در افاق و انفس »علامه صلاح الدین سلجوقی راکه علمی نگاشته شده در مقابل پول از کتابفروشی ها جمع آوری کرده و سپس حریق مینمود، نسخه های تفسیر کابلی بحیث ملاك شناخت مبارزین به فروش رسیده سپس خریدار آن را گرفتار نموده به پل چرخی انتقال میدادند ....

اگر بالفرض گذشته ها را گذشته پنداشته به چهار دههء اخیر قرن بیستم (۱۹۹۰-۱۹۵۰) نظر انداخته شود و موقعیت فکری و فرهنگی افغانستان در آن مطالعه گردد، فکر میکنم ضعیف ترین موقعیتی که از لحاظ فرهنگی نصیب ما بوده است نصیب هیچ کشور همسایه و کشورهای جهان نبوده است

کابلی که به دوزبان ملی(دری و پشتو) ترجمه شده بود دیگر هیچ متن تفسیری ترجمه نشده بود و نه شخصی و نه موسسه و سازمان در صدد این کار بود ،گرچه در دههء هشتم جزیی از تفسیر فی ظلال القرآن را استاد پوهنځی شرعیات ورهبر فعلی جمعیت اسلامی افغانستان استاد برهان الدین ربانی ترجمه نموده از طرف اداره مجلهء شرعیات چاپ و در دسترس خوانندگان قرار گرفت، ولی نسبت به تراکم اثار گرانبهای فرهنگ غنی ما این کار را اگر آغاز خوبی حساب کنیم درست خواهد بود نسبت به این که بگویم در جهت ترجمهء آثار کاری شده است ، تفسیر حسینی، ترجمهء شاولی الله دهلوی و تفسیر شاه عبد العزیز دهلوی تا اندازه یی از مشکلات ابتدایی اهل مطالعه میکاست ، ولی روایات ضعیف این تفاسیر مشکل دیگری بود که بر مشکلات فکری و فرهنگی ما می افزود ....

در ساحه مطبوعات ، نشراتی که میتوانست ملت مارا جهت بدهد و بسوی هدفی زندگی آنها را توجیه نماید بجز از یکی دو نشریه (مجله شرعیات، مجله پیام حق) و (جریده گهیځ) که آن هم

چاپ اثار ، نیز آغاز خوبی بود که سپس نظر به شرایط استبدادی حکومتهای فاسد متوقف شد.... آثاری که از طرف بعضی محققان ما چون پوهاند عبد الحی حبیبی، کهزاد، علامه صلاح الدین سلجوقی و.... تالیف و در دسترس طبقه خاص جامعهء افغانستان قرار میگرفت متاسفانه چنان خشك و دور از تحرك فکری و فرهنگی نگاشته شده میبود که بجز از تندروهای کلاسیك و علمی به هیچ قالبی که بتواند در بیداری و تحرك فکری ملت ما سود مند ثابت شود، جور نمی آمد، به این معنی که آن آثار قابلیت آن را داشتند که زینت کتابخانه ها مراجع خوبی برای محققین آینده شوند، اما هدفی را که نهضت اسلامی برای تحقق آن جد و جهد مینماید بر آورده نمی ساختند، ما در آن زمان چهره هایی داشتیم که اگر زمینه کار برای شان مساعد میشد و یاخود به ابتکار خود گردهم می آمدند ، ظرفیت و استعداد آن را داشتند که جامعهء افغانستان را در جهت شکوفایی فرهنگ انقلاب اسلامی خط و وجههء جدیدی بدهند، طور مثال استاد برهان الدین ربانی ، مولوی محمد یونس خالص ، محمد جان احمد زی، قاضی عبدالاحد

کار ابتدایی تنویر فکری و فرهنگی افرادی که آگاهی داشته و نسبت به نهضت اسلامی افغانستان دلسوزی داشتند این نبود که به بسیار مشکل کتابی را پیدا میکردند ، بعد از مطالعه می نوشتند و کاپی میگرفتند، کاپی رابه یك برادر و کتاب را به برادر دیگر میدادند و به هردو توصیه مینمودند که از کتاب و کاپی کتاب یك یك کاپی تهیه نمایند و به دسترس برادران قرار بدهند، تشکیل حلقات و یا بمیان امدن نظم و انسجام علنی عملی تلقی میشدکه نتیجه آن یامرگ بود و یا زندان و شکنجه .... این شرایط دشوار وقتی اوج گرفت که داؤد طی یك کودتای روسی سلسله زمامداری شاهی را در افغانستان به پایان رساند و سپس به تعقیب آن درسال ۱۳۵٤ قیام مسلحانه یی از طرف نهضت اسلامی در چند ولسوالی ولایات مختلف افغانستان و مرکز ولایت لغمان به راه انداخته شد .... کتب مهم و عمده یی که در آن زمان - آن هم بطور سری و بعضی اوقات

علنی در پیاده روی های شهر کابل بالخصوص درحوالی پارک زرنگار ، وزارت مخابرات و پشتنی تجارتی بانك و کتابفروشی های پشتون، ستار و غرفه های شهر بفروش میرسید و دست به دست اعضای نهضت اسلامی میشد عبارت بود از :

۱- فیلسوفنماها
۲- منا ظره، داکتر وپیر
۳- هزار و یك دلیل
٤-ماچه میگوییم ؟
٥-برهان قرآن
٦- پس از کمونیزم حکومت حق و عدالت
۷- آیا ما مسلمان هستیم؟
۸-جاهلیت قرن بیستم.
۹- اسلام و نابسامانیهای روشنفکران
۱۰- عدالت اجتماعی در اسلام
۱۱- انسان بین ما دیگری و اسلام
۱۲- حقوق زن در اسلام
۱۳- اقتصاد ما
١٤-فلسفه ما
١٥- سیاست ما
١٦-تجلی خدا در آفاق و انفس
۱۷- تقویم انسان
۱۸-نقش اسلام در اجتماع
۱۹- اسلام و حقوق کار و کارگر
۲۰- فاروق اعظم
۲۱- ابو المنتهی
۲۲-اخلاق از نظر غزالی
۲۳- مسایل عصرما
٢٤- برنامه، انقلاب اسلامی
٢٥- لیار او نبنی
٢٦- مبادی اسلام و فلسفه، احکام

و جزوه های کوچك دیگر که حساب و شمار همه از صد تجاوز نمی کرد وفقط چند اثر آن در کشور ما تالیف و یا ترجمه شده بود و بس مشکلات مالی منسوبین نهضت اسلامی بحدی بود که هر کس قادر به آن نبود که کتاب دلخواهش را از پول جیب خود خریداری کند، فقط همین چند جلد کتب بود ه از هرات تا تورخم در سیر و دستگردانی بود و در واقعیت امر مبارزات دشوارو قیام مسلحانه، مارا اساس میگذاشت ....

از سوی دیگر حلقه های تدریسی که در دو حوزه دایر میگردید(حوزه رسمی و حوزه غیر رسمی) به حدی عاطل و فرسوده شده بودکه هیچ نشاط و تحرك تجدد ، نو آوری و ابتکار در آن دیده نمی شد، حکومتهای مستبد و جاهل استعمار روحیه یی را در بین این دو حوزه، تدریس ایجاد کرده بود که یکی دیگر را تکفیر میکردند و فضای دوستی در بین آنها چنان غبار آلود بود که توقع صاف شدن آن از جمله امور مستحیل به شمار می آمد، رفتار خشن این دوحوزه در برابر همدیگر باعث شد که برای رشد الحاد ، بی بند و باری و بی دینی زمینه های خوبی مساعد گردد و کمونیزم پنجه هایش را با کمال قساوت در گلوی فرهنگ ما فرو برد....

حوزه غیر رسمی تدریس طوری عیار شده بود که بد بختانه تاهنوز همان نصاب ناقص بر آن حاکم است - که منطق ارسطو در آن تدریس میشد- عمر طالب العلم در تقلیل های صرفی و جمله بندی های نحوی کافیه و شرح جامی - صغری کبری و نتیجه، ایسا غوجی ، صدراو استدلال های پیچیده، کلام شرح عقاید نسفی و.... سپری میشد و هنگامی که عمرش از چهل سال تجاوز میکرد دردهه پنجم عمرش از احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم مشکوة المصابیح و تنبیه الغافلین ، ابی لیث ثمر قندی از استاد فرا میگرفت، آن هم بدون شناخت اساسات علوم حدیث و در پایان کار که درپنجا ؤ پنج سالگی قدم میگذاشت (نام دوره) به صحاح سته (صحیح بخاری ، صحیح مسلم) ترمذی - ابن ماجه- احمد- بیهقی... مروی سریع مینمود و ترجمه، قرآن کریم را آغاز میکرد، مطالعه فقه مقارن زیر سایه فقه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه تنها و تنها در هدایه اول و آخر خلاصه میشد و سپس اصول الشاشی و نو الانوار بحیث منطق فقهی بنام اصول فقه تدریس میگردید... این نصاب با وجود این که نواقصی دیگری نیز دارد- طالب العلم را از فهم قرآن و سنت که اساس جهانبینی اسلامی را شکل میدهند و بدون فهم رموز ودقایق آن فهم فقه ، اصول فقه ، استنباط و اجتهاد احکام غیر ممکن و محال است به سالها و فرسنگها دور نگه میداشت و به عوض این که وی را در پایان تحصیل برمستند امامت و رهبری جامعه قرار بدهد به شکل جدلی درمی آمد که عمر عزیزش در جر و بحث مبتدا و خبر، صغری و کبری و نتیجه و فاعل مفعول سپری میشد و چون در امر مهمی که به مردم پیش آمده میبود از وی فتوی خواسته میشد، فتوایی صادر مینمود که انگیزه، تجمع علما میگردید و بعد از چند ماه جروبحث به نتیجه منطقی میرسیدند، آن هم یکی دو سال بعد از طرف عالمی که بر اصول و فروع احاطه میداشت چلنج میشد....

مشکل موجودیت این نصاب ناقص و فرسوده در دو ناحیه قابل مناقشه است:

الف: دولت

ب: مردم

حکومتهای استبدادی با تقلید از کشور های ملحد غرب که دین را از سیاست جدا کرده اند و به اشاره باداران غربی شان همیشه بر آن ترکیز داشتند که فرا گیری، تحصیل وتطبیق علوم اسلامی را در جامعه، افغانستان سطحی تلقی نمایند و چنان وانمود کنند که این شریعت و علوم آن بازندگی سرو کاری ندارد ، کسانی که داعیان این شریعت اند و در راه تحصیل علوم آن بحیث معلم ویا معاون معلم ایفای وظیفه میکنند بی خرد و خالی الذهن بوده با امور سیاسی وکشور داری معرفت نداشته از معاملات زندگی باید نفی شوند، سخن شان وزن نداشته باشد و در هر مسأله باید قضاوتهای شان (مثبت ت باشد یا منفی) به مسخره گرفته شود.... موقعیت اجتماعی شان در جامعه آن قدر ذلت آمیز باشد که همه وقت دست سوال به این در و آن در دراز نماید

امامت شان محدود باشد تا اجرای نماز

های باجماعت پنجگانه، آذان درگوش اطفال، نکاح، خواندن سوره فاتحه و اول و آخرسوره بقره در طرف سرو پی قبر مرده و نماز جنازه و در معاملات دیگر زندگی فتواها، نظریات و اوامرشان رانظر انداز نمایند و اهمیتی به آن ندهند- در این جا میخواهم ضمن مثالی خوانند گان گرامی این مضمون را در جریانی بگذارم که تطبیق آن از لحاظ روانشاسی بر هر فردی از افراد جامعه چی آثار منفی و ذلتباری را مرتب میسازد؟در جامعه افغانستان همه شاهد اینرویداد مستمر ووقفه ناپذیر و شوم بودیم که طالب العلم علوم شرعی ، حتی استادان مسلم و متبحر این علوم قادر نبودند از حقوق مالی شان یك جلد کتاب را در یك سال تمام خریداری کنند، این تراژیدی دیگری است که یکسره از حقوق مدنی محروم بودند و همیشه مورد عتاب میرو ملك و اقاو دستگاه حاکمه !!!

طبقهء معلمان و استادان علوم شرعی و طالبان آنها منبع مستقل اقتصادی نداشتند که از آن طریق میتوانستنددر رفع نیازمندیهای زندگی شان ازقبیل اعاشهء خانواده ها و تربیه ء میتودیك اولاد شان استفاده نمایند، همیشه دست نگر مردم میبودند و زندگی پر مشقتی را به امید خیر و خیرات مردم سپری مینمودند، از طرف دیگر دولت هیچ توجهی برای بهبود زندگی آنها نداشت، بلکه میکوشید هر چه بیشتر سرکوب شوند.... در چنین جونابسامان و جود آن نصاب ناقص نیز کار بسیار بزرگ بود، زیرا دولتهای مستبد و ملحد در صدد آن بودند که این سلسله را ختم کنند و پایانش دهند، اما این که نگهبانی شریعت اسلام درید قدرتی است که خالق سایر کاینات است - شرایط، امانات و مواضع را در مقاطع مختلف زمانی برهم و درهم زده است و در برابر مکر کفار و دست پروردگان آنها تدابیری را در عالم امکان به کار بسته است که نقشه های دشمنان اسلام نقش بر آب شده است ....

و اما مردم: از نصوص اسلامی پیداست که مردم از امراء و حکام شان پیروی میکنند و در امور، تابع حکم و فرمان و تمایلات آنها میباشند، رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید:« الناس علی دین ملوکهم»

یعنی : مردم بر دین پادشاهان شان اند- روی همرفته چون عوام الناس ، بینند که ملوك شان چه میخواهند خواسته و ناخواسته به آن کار مبادرت میورزند....

اگر دولتها و حکومتهای استبدادی وقت در سرکوب نمودن مراجع و فرهنگ اسلامی از هیچ حرکتی دریغ نکردند مردم و عوام نیز در آن دست کم نداشتند، بخصوص طبقهء اعیان جامعهء که میر و ملك و آقا و خان را در بر میگرد....

جزئیات این مطلب را بخاطری اشاره نمیکنم که بسیار بدیهی و ازجمله مسائلی است که برهمه عیان بوده و هیچ کسی از آن منکر شده نمیتواند.... در چنین جو مستبدانه کجا ممکن است که معلمان و استادان حتی مسلم علوم شرعی دست به ابتکار ونو آوری بزنند، منکر آن نیستیم که مسئولیتی متوجه این دانشمندان نیست که هست، ولی ابعاد دسیسه های کفار شرقی و غربی در رابطه با سرکوبی و تذلیل آنها آنقدر پیچیده ووسیع است و بود که انسان داور را در دوراهی قرار میدهد.... شما خود توجه کنید: درسال ۱۳۴۹ هـ ش هنگامیکه بارق شفیعی(یکتن از وطنفروشان جناح پرچم) در جریده « پرچم خلق» طی شعری آزاد بر لنین ملعون درود گفت.... با وصفی که علماء و ائمه ما، طی سالیان متمادی از طرف دستگاه های حاکمهء مستبد افغانستان سرکوب شده بودند، بر ضد محرك این تیزس شیطانی و ایدیولوژی یی که این گونه اباطیل را میپرورد قیام سرتاسری کردند و از هرگوشه و کنار افغانستان برمرکز کابل تاختند ، تا به دستگاه حاکمه فاسد وقت مراتب نفرت شان را اظهار بدارند و از وی بخواهند که عامل این غائله را به کیفر اعمالش برساند...... این اولی قیامی بود که بعد از چندین سال علیه ایادی نظام طاغوت براه افتاد و آئمه ماتوانستند که عرض وجود کنند و بعد از قاضی عبد الرحمن پغمانی که در رابطه بابی حجابی زنان بعد از مشاجرهء علمی با اعلیحضرت(!) امان الله به جوغه اعدام سپرده شد، مورد غیظ و عضب دودمان یحیی قرار بگیرند و فضیحتی در حق شان روا پنداشته شود که تاریخ افغانستان در گذشته ها بسیار اندك شاهد آن بود.... با وصفی که این قافلهء احرار و داعیون تطبیق قرآن و سنت هیچ آرزویی نداشتند که در اقتدار دولت شریك شوند و یا کدام واکنش سیاسی را به نمایش گذارند- میخواستند که جلو افکار الحادی ونظریات بی دینی در افغانستان گرفته شود و کسانی که به اسلام و پیامبر اسلام، صلی الله علیه وسلم تو هین نموده اند به کیفر اعمال شان برسند، دیگر نیت

در ساحه مطبوعات ، نشراتی که میتوانست ملت مارا جهت بدهد و بسوی هدفی زندگی آنها را توجیه نماید بجز از یکی دو نشریه (مجله شرعیات، مجله پیام حق) و (جریده گهیځ) که آن هم نسبت به مشکلات سیاسی و مالی به جایی نمی رسید، وجود نداشت ترجمه دراسات الاسلامیه استاد سیدقطب بنام (د اسلام لاره) به قلم توانای برادر محمد جان احمدی که در آن زمان محصل پوهنځی شرعیات بود، ځو اسلامی درسونه، د اسلام اقتصاد ته لنډه کتنه ،کاپی کست بیانیهء برادر عبدالرحیم نیازی مرحوم به سلسله ء کتب ترجمه و چاپ اثار ، نیز آغاز خوبی بود که سپس نظر به شرایط استبدادی حکومتهای فاسد متوقف شد

و تقاضایی نداشتند، طوری بیرحمانه سرکوب شدند که مپرس!!!

از طرف دیگر حکومتهای استبدادی و کفری وقت ،ملت را قسمی به سوی ابتذال فرهنگی کشانده بودند که نسل های آینده آن را علماً بی فرهنگ بار آورند (دقت کنید) اگر به نصاب تعلیمی وزارت معارف افغانستان نظر انداخته شود بدون دقت فهمیده میشود که در عقب پردهء تهیهء نصاب تعلیمی و کتب درسی دوره های ابتدایی ثانوی و عالی دستهای چه کسانی کار میکند و ابتکار این عمل در اختیار کیست؟

حقیقت این ابتذال فرهنگی را وقتی انسان درک میکند که ترتیب و محتوا بندی مضامین علوم اسلامی را مطالعه کند، طور مثال اگر از ترجمه آن بگذریم و آن را به داعیون امت اختصاص دهیم فرا گیری حرفی قرآن یکی از واجبات هر مسلمان است، ولی شاگردان مکاتب افغانستان حتی تا فراغت از صنف ۱۲ قادر نمیشدند که قرآن را صرفاً یاد بگیرند، با این هم در دوره ثانوی فراگیری علوم اخلاقی ، فقهی ، تفسیری و اعتقادی و منطقی بر آنها جبراً تحمیل میشد و شامل نصاب شان میگردید- که نتیجتاً هنگام فراغت از تحصیل از علوم اسلامی هیچ بهره یی نمیداشتند البته این امری بود محال که حکم ایدیولوژی اسلامی را در رابطه با سیاست، تشکیل حکومت روابط ملی و بین المللی، رشد و پیشرفت تکنالوژی، تصمیم و انکشاف علوم طبی و طبیعی ودرمجموع ساینسی، نقش اقتصاد و دست به دست شدن مال و سیاست پولی و مالی و قضایای دیگری چون جنگ و دفاع و جهاد و..... حق اخلاق سیاسی و اجتماعی ، بدانند!!!

روال رشد فکری و فرهنگی قبل از آغاز انقلاب اسلامی چنین بود که جسته، جسته از هر موضوع چند جمله را تذکر نمودیم

و اما با آغاز انقلاب اسلامی:

وقتی خلقی های بی فرهنگ طی کودتای نظامی (۲) روسی به سر دمدارای نور محمد ترکی فرزند ناخلف نظرمحمد ترکی به سرنوشت مردم مسلمان افغانستان حاکم شدند، قبل از همه دست به عملیات انقلابی Revolotion Operation جامعهء افغانستان زدند در قدم اول سعی بر آن نمودند که شخصیت های متفکر و استراتیژستهای ایدیولوژی و جهانبینی اسلامی را و هم چنان شخصیتهای را که به تمامیت ارضی و تامین استقلال افغانستان عشق میورزیدند، به ساتور جبر تاریخ پرولتاری سربریدند، یابه سلولهای تنگ و تاریك زندانها و زیر زمینهای تعذیب سپردند و در قدم دوم بر نصاب تعلیمی معارف افغانستان حمله کردند و جای اکثر مضامین را تدریس تیوری مارکسیزم لنینیزم پرکرد و در قدم سوم بر مطبوعات ووسائل ارتباط جمعی و مساجد و منابر.... حملات بی رحمانه و رذیلانه آنها آغاز یافت و سخن بجایی رسید که شمولیت شاگردان در سازمانهای حزبی حزب وطنفروش « خلق» و « پرچم» سند فراغت آنها حتی از تحصیلات عالی بشمار آمد و شاگردان کودن یکسره به سازمانهای حزبی رو آوردند و استعداد شاگردان غیر حزبی یکسره نظر انداز شد، سوق شاگردان به جبهه و در گیری با مجاهدین محک لیاقت و استعداد شاگردان شناخته شد وآفتاب معارف افغانستان که قبلا نیز چندان درخشندگی نداشت روبه افول نهاد .

در دار هجرت وضع بدین منوال بود که در آغاز ایام هجرت دست جمعی، کمشنری مهاجرین افغانستان در بعضی کمپها مکاتب ابتدائیه را احداث نمودند و کتبی راکه قبلا از طرف ریاست تالیف و ترجمه و نصاب تعلیمی افغانستان برای شاگردان صنوف ابتدایی چاپ نموده بود به دسترس اداره های مکاتب مذکور قرار دادند، واضح است که نتیجه تدریس این کتب، نتیجه یی بود که در افغانستان حاصل شده و به دست آمده بود- آهسته ، آهسته این وضع تبدیل شد و تنظیمهای جهادی با وسایل و امکانات محدود شان دست به نو سازی و نو آوری زده امکاناتی را بوجود آوردند که نصاب تعلیمی گذشته متروك شود و نصاب جدیدی برای تربیهء نسل انقلابی تدارك گردد، این فکر وقتی در عمل پیاده شد که اتحاد سلامی مجاهدین افغانستان (۱۳۶۰ ه ش) اتحاد هفتگانه و اتحاد سه گانه بوجود آمد - اتحاد سه گانه به نصاب تعلیمی سابق اکتفاکرد - ولی ریاست تعلیم و تربیه اتحاد هفتگانه تبدیلی جدی و اساسی یی را در نصاب تعلیمی بوجود آورد - گرچه این نصاب قناعت بخش نبود، ولی به هر حال قابل تقدیر رویارویی بود برای بهبودی و بهتری هرچه بیشتر نصاب تعلیمی تعلیم و تربیه - ابنای مسلمان افغانستان .

باوجود این همه مشکلات و موانع

حکومتهای مستبد و جاهل استعمار روحیه یی را در بین این دو حوزهء تدریس ایجاد کرده بود که یکی دیگر را تکفیر میکردند و فضای دوستی در بین آنها چنان غبار آلود بود که توقع صاف شدن آن از جمله امور مستحیل به شمار می آمد، رفتار خشن این دوحوزه در برابر همدیگر باعث شد که برای رشد الحاد، بی بند و باری و بی دینی زمینه های خوبی مساعد گردد و کمونیزم پنجه هایش را با کمال قساوت در گلوی فرهنگ ما فرو برد....

کمیته های فرهنگی تنظیمهای جهادی که در راس آن ها حزب اسلامی افغانستان و جمعیت اسلامی افغانستان قرار داشت آغاز به کار فکری فرهنگی کردند در حزب اسلامی جریده شهادت و سیمای شهید و سپس شفق در آسمان مطبوعات انقلابی کشور ما طلوع نمود و در جمعیت اسلامی افغانستان جریده ء مجاهد، میثاق خون و صوت الجهاد رونقبخش جوانقلابی کشور شد- الموقف مجله ء دیگری بود که بعد از صوت الجهاداز طرف کمیته ء فرهنگی حزب اسلامی به زبان عربی به دست نشر سپرده شد... نقش فکری و فرهنگی جریده شهادت ، جریده مجاهد، مجله ء شفق، میثاق خون در جامعه انقلابی ما بالعموم و در محیط هجرت بالخصوص نسبت به همه ء نشریه های سطح پشاور عمیق و مؤثر و تعین کننده بود و در تربیه و رشد نسل جوان از همه پیشتاز و بینش دهنده تر،نه تنها در محیط هجرت ، بلکه در سنگر های گرم جهاد، دست به دست مجاهدین آگاه و چیزفهم میشد، چون دوران اتحاد هفتگانه وسه گانه رسید، موقعیت فکری، موقف سیاسی و نقش فرهنگی اتحاد هفتگانه باوجود کمبودی ها و نواقص تشکیلاتی و اداری نسبت به اتحاد سه گانه چون خورشید در برابر ستاره بود ، فعالیتهای فرهنگی اتحاد هفتگانه منتج به آن شد که مجله های قیام حق ، شهید پیغام، نفیرعام، جهاد ریز و جریده وحدت اسلامی را برای تنویر مجاهدین و طبقه ء تحصیلکرده و تحصیل کننده کشور در داخل و خارج پیشکش کند، با آن که این نشریه ها نیز از لحاظ وقت ، انسجام مضامین و نشر اخبارثقه و تبصره های پر مغز سیاسی و نظامی کمبودی های داشت ، ولی از نشراتی که مربوط میشد به اتحاد سه گانه بار ها مفید تر و ارزشمند تر و توجیه کننده تر بود، چه اتحاد سه گاه نشریه یی نداشت که بر آن حساب میشد.

پروسه فعالیتهای فرهنگی اتحاد هفتگانه که نویسندگان نخبه وزیده ء حزب اسلامی افغانستان و جمعیت اسلامی افغانستان چون: محمد کاظم« شارقی» شهید، محمد زمان مزمل، عبد الاحد تارشی، جانباز سرفراز ، سخیداد فائز، محمد نعیم تائب ، فضل الرحمان « فاضل» محمد نسیم فقیری، سیدگلاب « سباوون» محمد آصف « صمیم» محمد نذیر « بشارت» محمد نسیم ستانیزی .... در آن ایفای وظیفه میکردند ، در پهلوی نشر جراید و مجله ها یك سلسله کتب مفید را نیزچاپ و منتشر کرد ء از جمله میتوان از این کتب نام برد:

۱- از اشغال چکوسلواکیا تا تجاوز نظامی بر افغانستان - نوشته دکتور محمد ظاهر صدیق

۲- سپیخلی ژوند ترجمه ء محمداجان حقپال .

۳- حزب توده ء ایران در آئینه زمان نوشته و تتبع محمد نسیم فقیری

٤- همسنگران پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم ترجمه و تحقیق عبدالاحد تارشی .

٥- مجموعه ء مقالات مولینا قیام الدین کشاف .

٦- بررسی هایی از نظام جهاد.

و ده ها رساله ء دیگر ....

درین جا باید متذکر شد که قبل از به میان آمدن اتحاد ها، به سلسله ء چاپ و نشر کتب - تنظیم ها نیز تا اندازه یی کار کرده بودند، طور مثال: تفسیر کابلی به دو زبان ملی ما (دری و پشتو) به پیمانه ء وسیع چاپ و تکثیر شد و این ابتکار را حزب اسلامی افغانستان به دست داشت و سپس در چاپ و نشر « دلاری مشال» ترجمه محمد نسیم ستانیزی که ترجمه پشتوی «معالم فی الطریق» استاد سید قطب شهید است همت گماشت ، چاپ و نشر آثار برادر حکمتیار چون « جنگ ازدیدگاه قرآن» « حقیقت نفاق»و ابراهیم در آزمون خدا (جل جلاله) و رساله های دیگری که اکثراً از نوار پیاده و بعد از تدقیق و تصحیح لازم به چاپ رفته بود در تربیه جوانان نقشی بسزای داشت، همچنان جزوه های کوچك داکتر حقشناس ، تکثیر ترجمه ء جزء اول تفسیر فی ظلال القرآن که قبل از انقلاب اسلامی استاد ربانی به ترجمه ء آن همت گماشته و از طرف اداره مجله ء شرعیات به چاپ رسیده بود، در تنویر فکری و فرهنگی جوانان مانقش بهتر و بارزی داشت.... اما آن چه راکه ما از تنظیم های اسلامی انتظار داشتیم و توقع آن میرفت انجام ندادند و کار منظم و در خور توجه به فرهنگ انقلاب اسلامی انجام ندادند

(ادامه دارد)

حقیقت این ابتذال فرهنگی را وقتی انسان درك میکند که ترتیب و محتوا بندی مضامین علوم اسلامی را مطالعه کند، طور مثال اگر از ترجمه آن بگذریم و آن را به داعیون امت اختصاص دهیم فرا گیری حرفی قرآن یکی از واجبات هر مسلمان است، ولی شاگردان مکاتب افغانستان حتی تا فراغت از صنف ۱۲ قادر نمیشدند که قرآن را صرفاً یاد بگیرند، با این هم در دوره ثانوی فراگیری علوم اخلاقی ، فقهی ، تفسیری و اعتقادی و منطقی بر آنها جبراً تحمیل میشد و شامل نصاب شان میگردید- که نتیجتاً هنگام فراغت از تحصیل از علوم اسلامی هیچ بهره یی نمیداشتند البته این امری بود محال که حکم ایدیولوژی اسلامی را در رابطه با سیاست، تشکیل حکومت روابط ملی و بین المللی، رشد و پیشرفت تکنالوژی، تصمیم و انکشاف علوم طبی و طبیعی ودرمجموع ساینسی، نقش اقتصاد و دست به دست شدن مال و سیاست پولی و مالی و قضایای دیگری چون جنگ و دفاع و جهاد و..... حق اخلاق سیاسی و اجتماعی ، بدانند!!!

دوالري پولـویـکوف لــیك :

«ملګری »«سرګی»نبه به داوی چی هماغلته پاس پاته شی !

له فرانسوی منابعو څخه ژباړن عبدالکریم « خرم»

«دا لیك والری پولو یکوف «د فضایی طبی انستتیوت »دایر کتر«سرګی کریکایف»ته چی د ۱۹۹۰ کال د می د ۱۷نیتی څخه را په دیخوا د ځمکی په شا و خوا چورلی ، لیژلی او هغه یی د روسیې د تحولاتو نه خبر کړی . البته دا لیك د فضایی لیږدونی د سیستم په وسیله «سرګی» ته لیږدول شوی دی »

ګران سرکی !

ستا ورستنیو احوالونو لږ څه متاثره کړم. د شهدو په هکله دا زموږ قصور ندی ، د نورو جمهوریتونو تولیدونکی نه غواړی نور روسیی ته شهید ولیږی . د (لیمو) په هکله خو موږهسی د پخوا څخه ستونځی درلودی ، او ته خوښ اوسه چی زموږ یواځنی هیوادوال یی چی د (لیمو)

د څښلو چانس لری .

دلته ټول ستا په ستړیا پوهیږی ، که څه هم چی «بوریس یلتسین »ویلی چی ته به د مارچ په (۲۳)مه نیته زموږ په منځ کی وی ، خو موږ ددغی پیش بینی شوی نیټی په برخه کی سل په سلو کی اطمینان نشو درکولای .مشکل به وی چی ستا بیړی د (قزاقستان هوایی ایجنسی)پوری (کوز مو رو روم)د ټولو او تخنیکی کارکوونکو داعتصابونو په جنجالولو کی خپلکار په طبیعی توګه تر سره کړی .

ته خو پوهیږی چی قزاقستان د فضائی تحقیقاتو نه تخنیکی او نه مالی توان او وس لری . ستا د ټولو ستړیا وو په نظر کی نیولو سره روان پیژندونکی په دی عقیده دی چی د هیواد د روانو حالاتو سره ستایو په یو مخامخ کیدل به په تا بد اثر ولری .

ستا دالوتنی څخه وروسته ، دلته هر څه بدل شول ، هغه وخت ته د (شوروی اتحاد) یو اوسیدونکی او دکمونیست ګوند یو غړی وی چی دا دواړه اوس وجو د نلری . ستا معاش کافی او ژوند دی آرام ؤ ، خو اوس ستا معاش د (۱۵۵) دالرو سره سم د ی. ستا ماموریت د یو علمی او تحقیقاتی پروګرام تر سر ه کول وو ، خو دا ماموریت اوس په یوه تجارتی معامله بد ل شوی دی . لکه د فضا څخه د اخیستل شویو عکسونو خرڅول په امریکا ئیانو باند ی. ستا آمرین چی یو قوی فضائی اوپوځی کمپلکس یی چلولو اوس د مصنوعی سپوږمیو او فضائی بیړیو سره د ارتباطی سیستم دله مینځه تلو دار په زړه کی لری .

ځینو ځانته شخصی موسسی پرانیستی ، او د فضائی پروګرامونو ټول اسزار ی هم له ځان سر ه وړی دی . ستا پخوانی ملګری (ګونچاروف) اوس د دریمی نړی په هیوادونو کی پر(تسلیکون)او (زینت)راکټونو باند ی د فضائی اینجنونو د نصبولو په کارونو بوخت دی.

تا ته دا لنډ او مختصر خبرونه در رسیدلی دی که ته زموږ د بدمرغی په اندازه پوهیدلای ، که ته د خلکو په قهر او غضب خبر وای نو تر ځمکی به دی خپلو تاویدلو ته تر جیح ورکړی وه اوس نو ما ته اجازه راکړه چی حالات لر څه دقیق درته ترسیم کړم.

موږ اطلاعات تر لاسه کړی چی زموږ د هیواد غرونه ، سیندونه او دری چی ته ئی په ورځ کی شپاړلس واری وننی د نړی تر ټولو زهر جنی او ککړی سیمی دی چی هر کال په سلهاو پایپ لاینونه پکی چاودنی کوی .د سیندونو او ویالو تر نیمایی زیاته برخه مو د بحری بوټو او حیواناتو د ژوند شرایط نلری . رادیواکتیف زهرونو د خاوری زیاتره برخه تسخیر کړی ده .

زموږ (۲۸۰۰۰) او د یوی بلی محاسبی پر اساس (۳٤۰۰۰) اتمی سرګلولی دهیواد په بیلا بیلو برخو کی ، په خپلو ذخیره ځایونو کی یو پر بل انبار شوی ، په روسیه ، یوکراین ، قزاقستان او بیلا روسیه کی .

د «پنتاګون» ماهرینو ددغو ځایونو او اتمی سرګلولو د معاینی وروسته سمدلاسه نظرورکړ ددغو ذخیرو حالت (وژونکی - خطرناك او سور ریالیست) دی .«میخاییل برنخوف» وایی چی ددغه امر نه دوه میاشتی وروسته د سرمایه اچونی د پاره یو روبل هم پاتی نه ؤ ، په دی علت ټول پروګرامو نه اوپروژی ودریدل او تر خاورو لاندی شول . دکرملین نوی سیاست وایی چی ژر تر ژره دا خوارو نه وسلی باید د نورو موادو سره تبادله شی او یا خرڅی شی ، د یوه قرارداد په اساس چی د Cincan کمپنی سره شوی د یو میلیارد ډالرو په قیمت وسله د «سرییال» یعنی غنمو ، لوبیا او داسی نورو شیانو سره تبادله کیږی .. د ۱۵۰۰ نه زیاتی جنګی الوتکی لیلام شوی .

او (اود مورسیا) خودمختار او تر ټولو وړو جمهوریت چی کلاشینکوف تولیدوی په دی هڅه کی دی چی د مرګ دوسلو په «جنت» ځیره بدله کړی .

د ټولو جمهوریتونو ځخه صرف د مرکزی آسیا ځلور غریب جمهوریتونو په مسکو اومشترکی نظامی قوی پوری تړلی پاتی دی هغه هم د دووکلونو موقتی مودی د پاره ، البته ارمنستان په دی دلیل چی د آزریانو سره په جګړه اخته دی او پخپله ستونځی لری او د روسانو مرستی ته یی سترګی نیولی هم په دغی قوی پوری نیښتی دی ، او پاتی ټول خپل خاص پروګرامونه لری .

ټول جمهوریتونه او دهغو په سرکی (یوکراین) او روسیه د سره پوځ د سرنوشت پرسر ګرمی مذاکری او اورده بحثونه کوی . روسیه د وسلو (عادلانه)ویش غواړی ، خو اوکراین او بلا روسیه د پوځونو شخصی کول غواړی ، یعنی هر جمهوریت چی پخپله خاوره کی کوم پوځ لری باید د هغه جمهوریت پوری مربوط شی . دلیل روښانه دی ، مثلاً اوکراین تر ټولو زیات ټانګونه لری له هغه وخته چی شپږ ستراتیژیکی بمبارد الوتکی د یوی اوکراینی اډی ځخه ورکی او بیا د روسیی په یوی هوایی اډی کی ومونډل شوی ، د «کرافچکوف»قهر او غضب لاپسی زیات شو که ځه هم چی یوکراین ، قزاقستان او بلا روسیی ټولو د اتمی وسلو له منځه وړل اعلان کړل ، خو یو هم نه پوهیږی چی دا وسلی په څه وړ له منځه یوسی.

اکثر پوځیان چی د خپل اصلی جمهوریت نه بهر په بل جمهوریت کی په کار اخته وو اوس وینی چی کاملاً په یو«بیګانه»پوځ کی خدمت کوی ، دوی له داره خپله وظیفه پریښودلی هم نشی ، ځکه چی که خپل جمهوریت ته راستانه شی نو مجبور دی، د خیمو لاندی دبیکاری ژوند پیل کړی، ته خو پوهیږی چی دروسیی پوځ د ۳.۸ میلیون تنو نه یو ۱.۵ میلیون کسیزه پوځ ته را ټیټ شوی دی.

هغه نا رضایتی چی په پوځی کدرونو کی موجوده ده، کولای شی خطرناك عواقب له ځان سره ولری، په مسکو کی وخت ناوخته دکودتا آوازی خپریږی، که ځه هم چی خلك چندان توجه ورته نکوی خو یلتسین ورته ښه متوجه ده، ده په لسهاو میلیارده روبله دپوځیانو د رضایت دجلبولو او دهغوی دمعاشونو لپاره مختص کړل،«روتسکوی» پخوانی جنرال ته یی چی دجمهور رئیس نطاق هم و دځمکود رفورم د مسؤلیت پیشنهاد وکړ، په دی تمه چی دغه جنرال چی ګڼ شمیر محافظه کار پوځیان یی ځانته جلب کړی وو، تطمیع شی، خو هیڅ تضمین موجود نه دی چی دغه دزهرو ښایسته (جام) به پخوانی جنرال له خپله عزمه و ګرځوی.

ستا دالوتنی ځخه وروسته ، دلته هر څه بدل شول ، هغه وخت ته د (شورویِ اتحاد) یو اوسیدونکی او دکمونیست ګوند یو غړی وی چی دا دواړه اوس وجود نلری . ستا معاش کافی او ژوند دی آرام ؤ ، خو اوس ستا معاش د (۱۵۵) ډالرو سره سم دی. ستا ماموریت د یو علمی او تحقیقاتی پروګرام تر سره کول وو ، خو دا ماموریت اوس په یوه تجارتی معامله بدل شوی دی .

د تبلیشی د(۱۹۸۹) کال د بربادیو او وژنو مسوول (ایګور رودینوف) اوس د مسکو پوځی اکادمی اداره کوی، (کروموف) د افغانستان قهرمان ! د روسیی ناپلئون خوبونه وینی. خلاصه د پوځی لوړ رتبه کدرونو د ځلورو برخو نه دری دپخوانی حالت بیرته را ګر ځیدل غواړی .بهرنی هیوادونه ددغه ګهوری نه په استفادی سره زموږ پوځی ماهران په کار ګماری د(کرشاکوف داتمی انستیتوت) دوه ماهر متخصصین لیبیا د میاشتی ۱۰۰۰ ډالره معاش په بدل کی استخدام کړی، ایران خو شل برابر معاش ورکوی او عراق لا پخوا زموږ ماهرین په کار ګمارلی دی.

دکارد بدو شرایطو له امله د مغزونو تیښته یو حتمی امر ښکاری، پنځوس په سلو کی ماهرین بهر ته تلل غواړی ، یعنی به دوه کلونو نکی به زموږ ۲۵۰۰۰ فوق العاده متخصصین د هیوادنه بهر و تستی ، دهغو ۱۰۰۰ ماهرینو د ساتلو دپاره کوم چی زموږ ستراتیژیك اسرار له ځان سره لری، متحده ایالات او اروپایی ټولنه د « ساینس او تکنالوژی د بین المللی مرکز» په نامه یوه ټولنه جوړوی خو ویل کیږی چی دا اقدام هم پوره کافی ندی .

زموږ جاسوسی ضد سرویس ګڼ شمیر روسان توقیف کړی ، دغو کسانو په

خارجيانو هغه اسرار پلورل کوم چی ددوی سره وو او يابی غلا کړی وو، د تحقيقاتو په جريان کی ټولو د K,G,B مثال وړاندی کولو چی لگيادی خپل آرشيفونه په (هاليوود) پلوري.

ستاد مير منی شکايتونه به دی لر ځه سترگی خلاصی کړی وی ، وينی چی دکاپيتاليزم په لور د تبنيتی آغاز چندانی هم خوندور نه دی! د « لينا » معاش چی ۸۰۰ روبله دی په آزاد بازار کی د پنځه کيلو رومی بادنجانو داخستلو لپاره هم کفايت نکوی. په په کورونو کی دخوراکی موادو ذخيری مخ په ختميدو دی خو په آزاد بازار کی مغازی ورو ورو دکيزی خو د اخيستلو وس يی دچا سره نشته که ځه هم چی د ايرلينډی او فرانسوی غوښو بيه ټيټه ده خو بيايی هم څوك د اخيستلو جرئت نکوی.

هر يو بايد تپ او تلاش و کړو او ځانته د ژوند کولو لار او گودر ومومو، زموږ او ستاسو دفضايی مرکز ټول ملگری د رسمی کار سر بيره پس له وخته حتماً يوبل کار هم بايد وکړی ، مثلاً: « ولوديا » پس له وخته هغه چرگان خرڅوی چی ښځی يی په کور کی روزلی دی،

رستم د« ستالين» او دهغه د دور تابلو گانی او رسمونه اخلی او ټولوی يی اوبيايی په ۲۰۰ ډالرو په خارجيانو خر څوی ، پو هيزی ځينی طالع من کسان په دغه وسيله د «مرسدس» موټر او « هانگ کانگ» کی د بانکی حسابونو خاوندان هم کيزی، خو داسی کسان د گوتو په شمار دی،

يوه پوښتنه چی دټولو سره موجوده ده هغه داده چی قيمتونه تل لوړ پاتی دی او هيڅ کله را ټيټ نشول ، دا د قيمتونو د آزاد پريښودلو نتيجه ده ، او دځمکی د شخصی کولو پروگرام خو لا پاتی دی، جمهور رئيس غواړی په دی هکله پارلمان و پوښتی او که پارلمان تراپريل پوری غونډه و نکړی نو روسان نبايد را تلونکی کال د کرنی او خوراکی موادو په ځای کوم بل شی وخوری!

د مسکو د ۴۲۰۰۰ پلورنځيو نه يوازي ۱۰۰۰ پرانستي دی.

(آذری مافيا) چی دمسکو د ميوی او ترکاری انحصار په لاس کی لری، ازبکان تهديدوی ځکه ازبکان حاضر دی په ټيټه بيه ميوه او ترکاری بازار ته وړاندی کړی.

نژدی ۵۰۰۰ مافيای شبکی چی د « برژنف» د وخت د رشوت خورو او (مرزاقلم) سياستمدارانو ، د افغانستان د جگړی د گډون کوونکو د مرکزی آسيا ځخه را غلو باندونو او د ۱۵ کلنو هلکانو چی امريکايی کميسونه يی اغوستی وی، ځخه تشکيل شوی په هيواد کی په «فعاليت» اخته دی د ۱۹۹۱ کال د احصائيی له مخی د «۲۷۰۰۰» وژنو زياتره برخه ددغو شبکو له خوا تر سره شوی ده .

په جنوری کی صنعتی توليدات ۱۷ فيصد ، سکته ولويدل، په اکثرو شکتورونو نکی صنايعو دنړيوالی جگړی نه مخکی درجی ته تنازل کړی دی، دپطرولو دنرخونو آزادول به د اپريل تر آخره د صنعتی توليداتو اندازه د تير کال نيمايی ته را ټيټه کړی ، د کار گرانو رخصتول، دموسساتو او فابريکو ورشکست کيدل دير زيات شوی دی، فابريکی د خپلو توليداتو د پاره دخامو موادو په موندلو کی سختی ستونځی لری. يو نيم ميليون بيکارانو دکار موندلو لپاره د کار موندلو کميټی کی خپل نومونه ثبت کړی دی.

يلتسين دحالاتو دکنترول د لپاره امريکائی ماهرانو ته پناه وړی ده .

« جيفری ماش» چی په پولينډ کی هم مشاور ؤ ، هماغه لار تعقيبوی او دمثبت کار په ځای لگيا دی خپل وخت د «جودونيلسکی»(چی پخواد وال ستريت ژورنال) په مقابل کی په خبرو او بحثونو تيروی . خو دغو ټولو طبيبانو لا تراوسه د مرض دارو نه دی موندلی روحی بحرانونو د «ورکوتا»د معدن چيانو اعتصابونو او دپخوانی سيستم د مينه والو مظاهرو حالات هم خراب کړی دی.

گران سرگی! وينه چی زموږ د هيواد والو د پريشانيو په بيان سره می ته متاثره کړی خو په هر صورت اکثريت په دی نظر دی چی ددغه حالت نه د وتلو لاره په نظر نه بنکاری .

يو ټولنيز انفجار ؟ يوه نوی کودتا؟ دروسيی او اوکراين ترمنځ په کريميا باندی شخړه؟ يوه مطلقه انارشی ؟ داټول واقعی تهديد ونه دی، خلاصه هيواد په يوه تراژيدی کی شپی او ورځی تيروی.

گران سرگی! د « پان او پرانگ » مشهوره سايبيريايي کيسه خودی اوريدلی ده !! په ژمی کی سايبيريايي کب نيوونکی دکبانو د نيولو لپاره په يخ نيولی بندونو کی،دير وړاندی ځی کله دير وړاندی لاړ شی او د نريو يخونو سيمی ته ورسيږی په دغه شيبه کی يی که يخ تر پښو لاندی مات شی نو دوی لاری لری، وتل، يعنی ديخ په يوی ټوټی باندی صرف يو څو ثانيی ځان نسلول، پاتی کيدل، تريخونو لاندی کيدل او سمدلاسه مړ !

زه تل له ځانه پوښتم، آيا زموږ تر پښو لاندی به هم يخ نه وی مات شوی ؟!

نو خپل ليموگان ښنه او داستراحت نه دی گټه واخله.

(والری پولويکوف)

> ټول جمهوريتونه او دهغو په سرکی (يوکراين) او روسيه د سره پوځ د سرنوشت پرسر گرمی مذاکری او اوږده بحثونه کوی . روسيه د وسلو (عادلانه)ويش غواړی ، خو اوکراين او بلا روسيه د پوځونو شخصی کول غواړی ، يعنی هر جمهوريت چی پخپله خاوره کی کوم پوځ لری بايد د هغه جمهوريت پوری مربوط شی .

اسلام چگونه نافذ می گردد؟

مؤخذ: کتاب «مردم، پارلمان، اسلام»

نویسنده: س، م ظفر

پرسشی که اکثراً در میان مردم پاکستان مطرح میشود اینست که « حکومت چرا قانون اسلام را نافذ نمی کند؟» در مقابل حکومات وقت و حکومت امروزی ادعا کرده اند که «ما برای نفاذ اسلام اقدامات جدی کرده ایم» باشنیدن این جواب در افکار عامه تصوراتی به وجود میأید که شاید حکومت قانون اسلام را به گونه نافذ میسازد که مثلا بخواهیم به یك منطقه مسکونی برق را انتقال بدهیم که بعد از طی همه مراحل مقدماتی گذشتاندن کیبل و غیره تنها مرحله فشار دادن تکمه باقی مانده باشد تا برق جریان یابد.

این نوع گفتگوها باعث ایجاد تضاد عجیبی میگردد مردم عامه چون اکثراً از مسایل شرعی و فقهی اسلام بی خبرند میپرسند که آخر این تکمه را چرا نمی فشارند و مارا از روشنی اسلام چرا مستفید نمی گردانند؟، اما حکومت در مقابل با عجله قوانین نافذه درجامعه را نام اسلامی داده و با از خود کردن اصلاحات اسلامی در آن ، تصور می کنند که چون به این قوانین لباس اسلام پوشانیده شده است بناءً بزودی نتایج خاطر خواه از آن بدست خواهد آمد، مخصوصاً انفاذ قوانین حدود و محاکم شرعی را از اقدامات مهم و اساسی حکومت در راه نفاذ اسلام میدانند با انفاذ جزاهای که در شریعت برای جرایم مختلف تثبیت گردیده و همچنان با تغیراتی که در قانون شهادت به وجود آمده است حکومت خود را حامی و محافظ شریعت تصور میکند.

ولی باوجود این همه تقاضا ها و دعوا های پر سر و صدا و تغیر و تبدیل قوانین ، حکومت ومردم هر دو باهم یکجا با چشم مشاهده میکنند که در سیستم اجتماعی کشور تغیر و تحول بسیار اندکی نیز به وجود نیامده است که احیانا اگر تغیری صورت گرفته باشد در جهت منفی است نه مثبت ، رشوت خوری، خویش خوری و اقربا پروری ، کاغذ پرانی های ادارات دولتی ، مفادِ پرستی ، دروغ ، قتل ، زنا، رهزنی و غیره جرایم در سر تاسر کشور گسترش یافته است ، قاچاق و استعمال مواد مخدر بیشتر گردیده و سیاست غیر حزبی معیار جدیدی از بی اصولیت را به وجود آورده است .

در نتیجه اسلام بدنام گردیده است فاصلهء که در میان ادعا و واقعیت به نظر میخورد باعث ایجاد مایوسی و شك شده است و درین حال اگر دانشمندان و اعضای آگاه جامعه از جرائت و شهامت کار نگرفته و واقعات و حقایق را بر ملا نسازند به نظر من این سر زمین و این دولت که به اساس نظریهء اسلام از طرف مسلمانان به وجود آمده است از اسلام بیزار گشته و از فیض و برکات آن محروم خواهد شد .

به همین منظور امروز لازم است که روح اسلام را درك نموده و سعی کنیم تا آنرا با شرایط عصر خاطر تطابق دهیم ، تنها به تقلید کورکورانه یا اکتفا کردن بر فتواهای گذشته قوت تحریك وپویایی انقلاب اسلامی از بین خواهد رفت باید واضح کرد که در گذشته هر فتوائی که صادر گشته بنابر علت خاصی بوده و امروز اگر همان علت مشخص رفع شده باشد اما فتوای آن به همان شان پا بر جا باشد عملیست غیر فطری .

آیا علت جلوگیری از انتشار و پخش کتاب مسند موطا از جانب امام مالك

باوجود اصرارخلیفه منصور به اینکه جلد های ازین کتاب را به سر زمین ها و علاقه جات مختلف خواهد فرستاد و حکم خواهد کرد تا در هر جا مطابق بآن عمل شود. درحالیکه امام خود میدانست آنچه راکه بازحمت و مشقت در آن کتاب جمع آوری نموده است شریعت نیست بلکه آنهم فقط نمونه های از اطلاق علل اول و قوانین اساسی قرآن و سنت در حالات مختلف است اصولی که از آن میشود استفاده نمود ولی نمیشود آنرا عملاً نافذ کرد، یعنی آنگونه که در شهر مدینه به شریعت عمل میشد در کتاب موجود بود ولی امام مالك اعتراف نمود که مردم مدینه به اساس نحوهء برداشت و درك و فهم خویش احکام شریعت را بیان کرده اند که بدون تردید برایشان راهنمائی خوبی شده میتواند اما نمیتواند امر حتمی و لازمی باشد .

این موضوع نیز قابل تذکر است که اسلام از شهر مدینه به دیگر علاقه جات و شهر های دورگسترش یافته بود و تشریحات اسلام گرچه در شهر های چون بصره ،کوفه ، دمشق، بغداد و غیره ، باتشریحات متداول در شهر مدینه تفاوت داشت اما با اصول اساسی اسلام نمیتوانست مغایرتی داشته باشد من به این باورم که امام مالك صرف بنابر همین دلیل از قبول پیشنهاد خلیفه سر باز زد. اسلام خارج از شهر مدینه با حالات و تقاضاهای جدیدی رو برو شد تحریك اسلامی به پیش گام بر میداشت اسلام باید با شرایط و اوضاع جدید کنار میآمد تمدنهای جدید را در درون خویش تغیر محتوا داده و به شکل یك اتحادیه ء بین المللی ظاهر میگشت.

نزد من چیزیکه وضاحت طلب است این است که وقتی میگوئیم اسلام یك نظام کامل زنده گی است یعنی چه؟ چه معنی آن اینست که برای هر زاویهء زندگی میتوانیم از اسلام و شریعت منشور و قانونی استخراج کنیم؟ یا اینکه بگوئیم اسلام بیانگر اصول و ضوابط چندیست که طریق تعمیل آنرا به امت خویش واگذار شده است .

از مطالعات خویش درك کرده ام که اسلام با تفصیلات و تشریحات میانهء خوبی ندارد اسلام هر شعبهء زندگی را پابند قانون و مقررهء خاصی نمیسازد . از همین سبب حضرت محمد (ص) همیشه از سوالات متواتر و بی هدف جلو گیری

> ٤ قرن قبل از امروز وقتی اسلام جوامع خرافاتی و استثماری مکه و مدینه را باآزادی ها و حقوق انسانی و اجتماعی آشنا گردانید مسلمانان در اثر گسترش اندیشه و طرز تفکر جدید، پیشتازان همه علوم چون طب، جغرافیه ، ریاضی ، نجوم ، فلسفه و غیره در جهان شدند به همین سان وقتی دورهء انحطاط و سقوط تمدن اسلامی فرا رسید شرق اسلامی در زمینه ء علوم از همهء ملل جهان عقب افتاد.

می نمودند اسلام داعی یك زندگی هدفمند است هیچ یك از اصول آن عاری از مقصد و هدف نیست . به عنوان مثال: آب بر علاوه نوشیدن برای وضو نیز باید پاك و صاف باشد تا به صحت و سلامتی ما صدمهء وارد نشود به همین منظور میتوان آب را از چاهی که مواد گندیده در آب آن مخلوط شده ۸۰ مرتبه با دولچه آن بیرون کشیده دولچه را خوب جنبانید تا مواد فضله آن ته نشین گردند و از آب آن استفاده نمود یا میشود توسط پمپ آب زیادی از آن خارج کرد و یاهم میشود در چاه پوتاسیم انداخت و بدون شور دادن آب آنرا به حال خویش رها کرد.

می بینیم که درین سه طریق هر کدام منظور نظر اسلام اند در حالیکه این طریقه ها نه تنها ازهم متفاوتند بلکه اولی با سومی تضاد نیز دارد .

با دادن یك مثال ساده از حالات و شرایط عمو می میتوان بیشتر به اصول پی برد ، به همین ترتیب وقتی ابن تیمیه با غرق ساختن تاتار ها در شراب این عمل شانرا جایز شمرد علت ، حمایت از شراب نوشیدن نبود بلکه با این عمل اومردم را از خطر کشته شدن نجات داد و این خود اشاره به اینست که تمام اصول اسلام بنابر هدفی به وجود آمده اند و آن هدف عبارت است از نجات زندگی بشری از هلاکت و ذلت و سوق و راهنمائی آنها به سوی تعالی و ترقی فطری شان تا بتوانند زندگی مکملی داشته باشند .

امروز در جهان ساینس و تخنیك انقلاب عظیمی را برپا کرده است، به اساس یك نظریه بعد از اختراع چرخ امروز اختراع دیگر قابل توجه اگر صورت گرفته اختراع کمپیوتر است چیزیکه با موجودیت آن انسان محتاج حافظهء خویش نیست، کمپیوتر ذهن را از بار گران یاد و بخاطر آوردن آزاد میسازد. امروز انسان در تلاش دسترسی به جهات جدید تر پدیده هاست ، او با محفوظ کردن هر علم کسب کرده خویش در کمپیوتر میتواند هر زمانی که به آن ضرورت داشت آنرا از حافظهءکمپیوتر اخذ کند و به تجربه بگذارد ، با ایجاد تنها

همین کمپیوتر تحول و ترقی که در جهان سانیس و تخنیك به وجود آمده و باسرعت روبه صعود است واضحاً اعجاب بر انگیز است .

من زمانی مهمان کمپنی فلپس کشور هالند بودم آنجا در جریان شناسایی تولیدات خویش آنها در ستایش از ساینس نمایشی را نیز به راه انداختند .

در یك گوشه سه چرخ در حالات حرکت بودند قسمیکه برمتن سفید آنها خطوط سرخی به چشم میخورد چرخ اولی بیانگر سرعت تحولات و ایجاداتی بود که در مدت تقریباً ۳۰۰ سال در ماشین به وجود آمده بود این چرخ آهسته آهسته بخود می چرخید و خطوط سرخ رنگ آن واضحاً به چشم میخورد .

چرخ دومی بیانگر تحولات سه سال گذشته بود رفتار این چرخ آنقدر سریع وتیز بود که خطوط سرخ آن دایره، جداگانه ، به وجود آورده بودند و از زمینه، سفید خویش علحیده به نظر میخوردند .

چرخ سومی بیانگر تحولات سه ماه قبل در ماشین برد و سرعت این چرخ به حدی بود که خطوط سرخ رنگ دایره، سفید را در خود محو نکردند و تمام چرخ به رنگ سرخ در آمد خلاصه اینکه خطوط دیگر جداگانه به نظر نمی رسیدند بر بالای این چرخ تبصره، کوتاهی هم به چشم میخورد که هر روز در شعبات و بخش های مختلف ساینس اختراعات جدیدی صورت می گیرد.

این نمایش مربوط سال ۱۹۸۶ بود وواضح است که امروز در سال ۱۹۸۹ (سال طبع کتاب) حالات به گونه دیگریست و دریك روز چندین اختراعات و اکتشافات صورت می پذیرد.

توجه کنید! عملیات قلب صورت پذیرفت ، شریانهای دماغ قطع و پیوند شد اعضای مختلف بدن را توانستند تبدیل کنند کودك قبل از تولد را می توانندبجای بطن مادر در کیسه مصنوعی پرورش دهند پس از قدم گذاشتن به روی ماه توانستند زهره و مریخ رانیز از نزدیك مطالعه کنند و شاید در سالهای آینده برای سفر به ماه از طرف مردم روسفینه ها ریزرف شود ، ترس خروج از زمین و داخل شدن در فضای لایتناهی آنچنان کم شده که برای تجربه ، زندگی در خلا خانه، موقتی درخارج از زمین میسازند.

چنان کمره، ایجاد میشود که از عکس ذرات غواص در بحر بیکران آسمانها گرفته عکس تعداد نماز گذارانی که از مسجد طبران بیرون میشوند ، همه را در ۳و نیم دقیقه حساب می کنند و به واشنگتن میرساند یا عکس مکتوبی را میگرد که«مائوتسه دون» رهبر چین در باغچه، خویش مصروف خوانش آن است

بعد از اینکه قلب اتم را پاره کرده ، تمام قوت و توانائی آنرا به تصرف در آورده درپی تسخیر نظام شمسی شده اند. و بالاخره حرف بزرگتر اینکه با ترتیب و تنظیم ظهور وپیدایش عناصر نو عی زندگی جدیدی عرض اندام نموده است، حالا انسانی که با این تحولات وواقعات معترف است و میخواهد علم و دانائی بیشتری کسب کند حق دارد تا در روشنی علم خویش پرسش های مطرح کند او می پرسد که آیا مردم مکه و مدینه به این مسائل آگاهی داشتند؟ آنها می پرسند که حضرت محمد (ص) اگر امروز در میان این مردم میخواست رسالت خویشرا انجام دهد آیا براختراعات و اکتشافات ساینس تاکید می کرد و آیا آنرا واضح میساخت آنرا تائید میکرد؟ و آیادر آن حال او همان شریعتی را بر مردم نافذ می نمود آنی راکه بر مردم مکه و مدینه نافذ کرده بود و آنی راکه حضرت امام مالك در موطای خویش تشریح نموده و بر بقیه جهان اسلام نیز نافذ گردید آیا میان شریعتی که برای آدم ساخته شده بود و شریعتی که برای مردم مکه و مدینه تدوین شده بود فرقی وجود داشت ؟ به آدم و حوا چرا اجازه ازدواج خواهر با برادر داده شد اما در شریعتی که رسول اکرم در مکه و مدینه نافذ نمود این گونه ازدواج منسوخ گشت ؟

آیا زمان و به وجود آمدن تغیرات و تحولات در زندگی انسانها خواستار غور و تعمق در نحوه، تعمیل شریعت نیست؟

دانشمند مشهور سودانی (محمود محمد طه) در کتاب خویش The Second Message Of Islam (دومین پیام اسلام) به نکته، مهمی اشاره کرده است به اساس گفته وی شریعت شکل عملی یك نظام است که بر مبنای ابدی و جهانی مطابق با سطح شعور مردم عامه ترتیب و تدوین شده است، به صورت دیگر شریعت پلی است میان اصول جهانشمول اسلام و سطح آگاهی مردم، با این استدلال محمد طه میخواهد بگوید که شریعت مدینه آن نظام عملی اسلام بود که با کیفیت فرهنگی و عنعنوی و همچنان ساختمان اجتماعی و شعوری مکه و مدینه در مطابقت قرار داشت و این نخستین پیام اسلام بود اما به گفته، او بعد ازین گسترش شریعت در جایش متوقف نشد و هر زمانی که سطح جدیدی از شعور و آگاهی های اجتاعی پدیدار گشته ترتیب و تنظیم دو باره شریعت در مطابقت با آن درجه و سطح جدید شعور

امر ضروری و حتمی ثابت شده است به یك نظر این کار نوعی اجتهاداست اما اختلاف آن با اجتهاد در اینست که اجتهاد تنها نام یك روش کار است در حالیکه«طه» از روش و طریقه نمیگوید بلکه از علتی بحث میکند که محرك تعمیل چنین روش و طریقه است ، باید اضافه نمود که ضرورت به اجتهاد تنها در اثر تغیرات و تحولات اجتماعی به وجود نمی آید بلکه تبدیلی طرز فکر و شعور انسانی و هم زیاد شدن آن ، موجب احساس این ضرورت میگردد، این سخن نکته جدیدیست که متقاضی مساوات و هماهنگی مسلسل و دایمی است بین شعور و شریعت .

ما قبلا بصورت خلص از انکشافات و تجربیاتی صحبت کردیم که مختص به شعبه سانیس و علوم تجربی بود علاوه بر آن تمدن بشری بر اسرار و رموز بیشمار در شعباتی چون اقتصاد سوسیالوژی و علوم روانی و نفسانی دست یافته است تمدن از احاطه قبیله ها و طایفه بیرون شده و طرز فکر تشکیل ملل را پی ریزی نمود، فلسفه بر علاوه منطق و اختلافات برموضوعات متعدد دیگری به بحث پرداخت، تا زمانیکه به این پیشرفتها و ترقیات همه جانبه ء علوم جهان پی نبرده و به آن توجه ننمائیم به دانش آموزی شبیه هستیم که در پوهنحی نشسته و معادله ٤=٢+٢ را پیهم تکرار می کند واضح است که ٢ جمع ٢ مساوی به ٤ است .

اما یك محصل فاکولته باسطح آگاهی بلندی که دارد در تلاش حل معضلات و معادلات به مراتب مشکل تر و مغلق تر از اینست اوحل آن معضلاتی را میخواهد که در ذهنش همگام با وسعت و اندازه معلوماتش پدید آمده است و تکرار حقیقتی که اینك دیگر برایش خیلی ساده شده است ذهنش را خواهد زرد . بیائید درین جریان به تاریخ اسلام نظری بیندازیم :

٤ قرن قبل از امروز وقتی اسلام جوامع خرافاتی و استشماری مکه و مدینه را باآزادی ها و حقوق انسانی و اجتماعی آشنا گردانید مسلمانان در اثر گسترش اندیشه و طرز تفکر جدید، پیشتازان همه علوم چون طب، جغرافیه ، ریاضی ، نجوم ، فلسفه و غیره در جهان شدند به همین سان وقتی دوره، انحطاط و سقوط تمدن اسلامی فرا رسید شرق اسلامی در زمینه ء علوم از همه، ملل جهان عقب افتاد.

این خلاصه، تاریخ محتاج کاوش است تا دانسته شود که در روزگار جاهلیت و هم در زمان ترقیات اسلامی در کدام شعبات و جنبه های زندگی تغییرات بنیادی آنچنان به وجود آمد که یکباره منجر به انقلاب شد و هم وقتی دوره، انحطاط آغاز گردید کدام اصول و مقررات زیر پاشد و تنزل نمود تا راه برای سقوط و انحطاط باز گردد.

این جنبه های متاثره اجتماع باید شناسایی شود و به حل آن پرابلم های اساسی پرداخته شود ، تاجائیکه به عبادات ارتباط دارد در دوران جاهلیت نیز عبادت وجود داشت. آنها نماز نوع خویش رامیخواندند روزه میگرفتند مراسم حج داشتند به جرایم مخصوص جزاهای بخصوص داشتند جزای دزدی سخت تر از بریدن دست بود قصاص چشم به چشم و دست به دست معمول بود برای عمل زنا جزای سنگساری رایج بود تصور وجود خدای بزرگ در یهود و نصارانیز وجود داشت دیگر اقوام پرستش خدایان ساخته شده بدست خود را میکردند گرچه آنها نیز به خدای قدرتمندی که خالق کائنات است عقیده داشتند .

با آمدن اسلام به عوض یك نماز قیام نماز های پنجگانه مقرر گردید، در روزه گرفتن مقررات و پابندی های وضع گردید ، مناسك وواجبات حج نشاندهی شد .

در جزاها نرمی به وجود آمد، به سر رسانیدن شهادت با همه مکلفیت ها و مسؤلیت های آن لازمی گردید و توانائی و عظمت خدای برتر به مردم تبلیغ گشت .به این ترتیب عبارات باوجود اختلافات نحوه تعمیل آن در هر دو دوره جاهلیت و اسلام مشابهت های نزدیکی باهم دارند اما چیزیکه در دوره جاهلیت کاملاً کم بود و صرف با ظهور اسلام پیدا شد وواضح گردید عبارت بود از احترام به مقام انسان ، آزادی وجدانی و آزادی تفکر، ، احتساب خورد و بزرگ ، برابری و مساوات اجتماعی و اقتصادی، احساس بالاتر از تعصب(لا اکراه فی الدین) عدم تبعیض میان عرب و عجم و با پرستش خدای یگانه نجات انسان از غلامی و اسارت انسان دیگر ، این افکار و پدیده های جدید است که اسلام را از دوره جاهلیت تفکیك می کند، وقتی مردم گرد و نواح شنیدند نظامی به وجود آمده که در آن همه ، مردم بدون در نظر داشت تبعیض و تعصب واستشمار آنها باهم یکجا مساویانه و خوشبخت زندگی می کنند از دل و جان طالب چنین نظامی گردید آنها یقین کردند که جوانان آمده از چنین محیط و ماحولی سربازان مزدور نه بلکه پیام آوردن و نماینده گان یك نظریه و یك هدف خاص و مشخص بوده پابند رویه و برخورد نیك بامردم اند در نتیجه این احساس اراضی اسلام به زودی از

اندلس تا سنکین انگ گسترده گردید مورخین غربی بنا بر تعصب خویش این فتوحات را صرفاً نتیجه شمشیر دانسته اند و کوشیده اند تا پیروزی های اسلام را تنها به میدان جنگ محدود کنند.

در حالیکه علت اصلی این پیروزی ها همان تاثر وتاثیر فکری و اندیشوی بود که قبل ازرسیدن فاتح به سر زمینی راه پیروزی را برایش هموار میکرد . با رسیدن به اندلس متوقف شدیم و با فتح یك ریاست چنین خسته گردیدیم چون ما دیگر یك اجتماع استثماری شده بودیم طبقهء خواص در مقام عوام به وجود آمد، و اشرافیت به تدریج مزاج اسلام را تا اندازه متاثر کرد که آزادی فکری و اظهار نظر و رای همه و همه تابع فرمان شاهی گشتند علما و دانشمندان یا باید مشکلات و شکنجه های زندان را متحمل می شدند و یاهم در میان مردم به زندگی گمنام راضی می گردیدند .

در زمینهء علم و دانش نیز به همان پیشرفت های حاصل شده اکتفا شد و آنرا انتهای دانش و تکامل دانستند و بجای وسعت دادن ساحهء معلومات خویش از شنیدن و قبول خیالات و افکار جدید انکار ورزیدند، سپس آهسته آهسته این راز نیز فاش گردید که مسلمان ها از حاکمین خویش راضی نیستند، تصرفات مسلمین یکی بعد دیگری از تسلط آنان خارج شدند اما این سخن قابل تامل است که درین ایام انحطاط و سقوط نیز عبادات و پرستش مسلمانان بصورت عادی جریان داشت و حتی با جانشینی هرکدام از پادشاهان در اعمار مساجد و عبادت تگاه هاافزایش به عمل آمده و دعا ها طولانی تر گردید.

تحت نام پرسونل لا« قانون عامه »بر وراثت وصیت عشر وغیره قوانین و احکام اسلامی اضافه شد.

البته آن همه پدیده های مثبتی که جامعهء اسلامی را از دوره ء جاهلیت متمایز می نمود کاملاً از بین رفت بجای مساوات ، استثمار به عوض اخوت و برادری نفرت و انزجار و بجای صداقت منافقت داخل میدان عمل شد .

از مقایسه این دو دوره ترقی و سقوط اسلام به وضوح مشاهده میگردد که عبادات مسایل فقهی در هر دو دور تقریباً یکسانند و فرق زیادی از هم ندارند اما مسایل دیگرچون طرز تفکر و طرز تشکیل جامعه ووجود آزادی و مساوات و هدفمندی به گونهء که قبلاً تذکر دادیم در

> اگر ما انفاذ و جاری شدن قانون الهی را طلبگاریم پس باید اذهان خویش از سیاهی ها پاك سازیم و همهء اصول و مقررات بنیادی جامعه را یکبار دیگر تجدید کنیم و اینها تنها و تنها باترقی و پیشرفت قوت های همگانی و جمهوری میسر شده میتواند و بس.

دوره ء جاهلیت کاملاً نبود در ایام صعود و ترقی اسلام به اوج خود رسید و در دوره تنزل نظام اسلامی به تدریج نفی شد تا بالاخره دروازه های تفکر و تعقل کاملاً بسته گردید! در هر کار هر مسأله ای از اجتهاد رویرگردانیدیم، ما با وجود داشتن علم و فضل کمال در نتیجه غرور و تکبر خویش در جاهلیت مطلق فرو رفتیم .

(میخایل گرباچوف) درین الخر کتابی تحت نام (پروسترویکا) نوشته است که پشتی آن حاوی اندیشه نو روس و جهان است درین کتاب او دو باره رکود و انجماد ناگهانی جامعهء روس صحبت می کند و علت آنرا چنین بیان میدارد که در میان حد فاصل پیام لنین و مردم تشریحات و ستایش های اخذ موقع کرد که در باره شخصیت لینن گفته شده بود در نتیجه به قول او مردم بجای رفاه و ترقی و زندگی بی دردسرباستایش و حاشیه روی و چاپلوسی مواجه شدند و با آن انس گرفتند معیار ترقی علوم اجتماعی لفاظی و بیانات پر شور قرار گرفت، و جلو تفکر تخلیقی و سازنده گرفته شد به همین ترتیب از بحث و مجادله نیز جلو گیری به عمل آمد .

بنا بر همین ملحوظات گرباچف اعلان نو آوری ها و تحولاتی را درجامعهء تشکیلات جدید، احیا و بازسازی اصطلاحاتی اند که با پیدایش شعور جدید تبدیلات و تغیرات حتمی جامعه را قابل پذیرش جلوه میدهد .

علامه اقبال تحت نام Reconstruction Of Muslim Thought برای اجتهاد سخت تبلیغ نمود گورباچف در زبان روسی لفظ هم معنی آن را استعمال نموده است آیا در جوامع اسلامی امروز گذافه گوئی ها، ستایش و حاشیه روی ها منافع عامه مردم را زیر پا نه نموده است؟ و آیا همه راه های تفکر و تعمق بروی مردم بسته نشده است؟ در چنین محیط و ماحولی انفاذ قانون اسلام مشکلات و پرابلم ها را دو چندان خواهد ساخت و بجای فلاح و بهبود نا امید را جایگزین خواهد کرد اگر ما انفاذ و جاری شدن قانون الهی را طلبگاریم پس باید اذهان خویش از سیاهی ها پاك سازیم و همهء اصول و مقررات بنیادی جامعه را یکبار دیگر تجدید کنیم و اینها تنها و تنها باترقی و پیشرفت قوت های همگانی و جمهوری میسر شده میتواند و بس. اسلام با فشار تکمه ای یاتبدیل نام قانونی نافذ شده نمی تواند اسلام تنها با ترقی نیرو های جمهوری و آزادی خواه نافذ شده می تواند تا زمینه ء تحقیقات و پیشرفت را مهیا گرداند .

پوښتنه :تاسی څه وخت او چیرته زیږیدلی یاست ؟

ځواب : زه د ۱۹۳۰ کال د مې په ۱۵ مه نیټه په ډیلی کی زیږیدلی یم .

پوښتنه : تاسو په کومو تعلیمی ادارو کی او څومره تحصیل کړی دی ؟

ځواب :زما تعلیم خو هیڅ هم نه دی ما تر لسم ټولګی پوری په ډیلی کی زده کړی کړی وروسته بیا د بمبئ په انجمن

ولیکله چی وروسته بیا له ما نه دا پوښتنه وشوه چی د ماشومانو په خپرونه کی دی پر سیاسی موضوع ولی څه لیکل؟ ، ما په ځواب کی وویل چی له سیاست پرته خو هیڅ معامله هم پر مخ نه ځی .

*پوښتنه : د یوه ښه او کامیاب ژورنالیست لپاره کوم کوم صفتونه ضروری بولی؟

* ځواب : ددی لپاره دګ خبری ډیری

دی ، زما دصحافت او لیکوالی مرکز او محور هم همدا مقصد دی چی د یوه اسلامی پاکستان د جوړلو لپاره باید د مطبوعاتو له لاری زمینه برابره شی .

پوښتنه : د چپ لاسو نظریو خاوندانو ژورنالستانو پرخلاف ستا پروګرام څه دی؟

* ځواب : په یوه زمانه کی پرنړی د سوسیالیزم توپان را الوتی ؤ او زیاتره خلک بیله څه مطالعی او دقت څخه په

د ژورنالیست رسالت

دپاکستان د نامتو ژورنالیست مرحوم ضیاألاسلام انصاری مرکه

اسلام کالج کی شامل شوم خو لیسانس می وانه اخستلای شو.

*پوښتنه : ستاسو د مطبوعاتی ژوند لومړی ورځ څه وه او د هغی ورځی د خاطر و په باب موږ ته څه وایی ؟

* ځواب : د لومړی ورځی په باب څه ویل به لږ ګران وی – زما مطبوعاتی ژوند دښوونځی له زمانی څخه پیل شو ، په اتم ټولګی می لیکوالی پیل شوی او زه د خپل ټولګی د اخبار مسؤل وم ، بیا چی کله زه پنځلس کلن شوم نو د ډیلی په یوه خپرونه «قوم » کی می د لیکنو لړی پیل شوه . ددی خپرونی د «نونهال لانو » دبرخی دمسؤل مرستیال وټاکل شوم ما پدی خپرونی کی د لومړی میاشتی په سرمقاله کی د « دګاندی او جناح ملاقات » تر سرلیک لاندی مقاله

مهمی دی .

د یوه ښه ژورنالست لپاره دا ضروری ده چی هغه چی په کومه څانګه کی کار کوی باید د هغی په باب پراخه مطالعه او معلومات ولری ، دوهم دا چی په ټولنیزو او تاریخی حالاتو بلکل عبور ولری ، دریم داچی په کومه ژبه چی هغه لیکنی کوی باید په بشپړ ډول عبور ورباندی ولری او زده یی وی.

*پوښتنه : په مطبوعاتو کی ستاسو نصب العین څه دی ؟

ځواب : زه له پیله د مولانا مودودی له لیکنو څخه زیات تر اغیزی لاندی راغلی یم . د ژوندد ټولنیز و چارو په اړه می په پیل کی د مولانا د نظریاتو په رڼا کی لیکنی کولی . د اسلام په بنیاد د ټولنی جوړښت زما هدف او نصب العین

پټو سترګو ددغه نظریی په ملاتړ ودریدل . چپ لاسو ژورنالستانو او لیکوالانو په پاکستان کی د سوسیالیزم دبری لپاره هر راز هلی ځلی وکړی ، اوس له دوی نه داپوښتنه کیږی چی په روس کی هم سوسیالیزم شا ته غورځیدلی دی او اوس که دلته څوک د. سوسیالیزم شعار پورته کوی نو دا به هسی د وخت ضایع کول نه وی ؟ دغه خلکو په پاکستان کی د اسلامی نظام د قیام په لاره کی خنډونه ایجاددول خو اوس هغوی پخپله د سوسیالیزم په ملاتړ شرمیږی.

پوښتنه :زموږ په ټولنه (په پاکستانی ټولنه) کی کی چی د ژورنالست او لیکوال کوم مقام او حیثیت دی تاسو ورباندی قانع او ډاډه یاست ؟

ځواب : که په اقتصادی لحاظ ستاسو

پوښتنه مطلب وی زموږ ژورنالستان او لیکوالان اوس تر ډیره حده ډاډه او ښه ژوند خاوندان دی . خو که د خلکو له نظره دی مسلك ته وگورو نو ژورنالست او لیکوال بیا ډیر خطرناك سړی ښکاری ، یو ځل می د ریل په یوه سفر کی څلور پنځه تنه د سفر ملگری وو ، موږ یو له بله خبری اتری کولی تر ښه ځنډه وروسته د هغوی له ډلی نه چا له ما نه د خپلی دندی پوښتنه وکړه ما ورته وویل چی صحافی یم او زما نوم (............) دی . د ژورنالست د نوم له اوریدو سره هغوی یو بل ته وکتل او چوپ شول خبری اتری یی بلکل پریښودی ما پوښتنه تری وکړه چی تاسو یو ځل ټول ولی چوپ شوی ؟ هغوی وویل چی ورور ته لیکوال یی له تا نه ویره په کار ده ، له دی پیښی نه تاسو په خپله اټکل کولی شی چی زموږ ټولنه له لیکوالانو څخه ویریږی او پر موږ اعتماد نه کوی .

پوښتنه : آیا تاسو چی څه وړ مطبوعات غوښتل همغسی درته آماده شوی دی ؟

ځواب : ما ته زمینه ډیره برابره شویده خو په ډیر تاسف باید ووایم چی زه د خپلی خوښی صحافت په رواجو لوکی نه یم بریالی شوی ، سید جمال الدین افغانی چی د ژورنالیزم کوم صفات او پاټکی په گوته کړی دی ما هغه غوښتل چی په خپل هیواد کی رواج کړم .

سید جما الدین افغانی (رح) وایی چی ژورنالیزم یو لارښوونکی وی یو مبلغ وی -یو مهربانه ښوونکی غوندی وی ، د یوه خواخوږی ملگری او دوست په څیر وی او د پرمختگ لپاره یو ځواك و ی د ټولنی د پرمختگ لاری ته برابرول د ژورنالیزم د نده او فرض دی .

دیوه لیکوال او ژورنالست دا وظیفه ده چی د واکمنو ښه کار ونه وستایی او تقدیر یی کړی ددی لپاره چی په هغوی کی د نورو زیاتو ښو کارونو کولو جذبه راویښه شی ، د ژورنالست او لیکوال دا دنده هم ده چی دواکمنو غلطی او ناوړه کارونه وغندی هغوی ته د دیانت او امانت پڼاکی گوته ونیسی ننی زیاتره لیکوالان او ژورنالستان فکر کوی چی یوازی انتقاد او گوتنیو نه د مطبوعاتو کمال دی خو سید جما الدین افغانی وایی چی د واکمنو ښه کارونه باید وستایل هم شی ، ما غوښتل دغه وړ ژورنالیزم دلته رواج شی ، زه د لیکوالو اتحادیی په چوکات کی د ښه مقام خاوند شوم د یوه اخبار د هئیت تحریر رئیس هم شوم او د مطبوعاتو دد ولتی اداری مشر هم وم خو په دی ونه توانیدم چی خپل هدف ترلاسه کړم .

پوښتنه : آیا ته په دی ډاډه یی چی تا د یوه لیکوال او ژورنالست په صفت خپل ملی او دینی مسولیتونه پوره تر سره کړی دی ؟

ځواب : د الله تعالی په فضل سره تر اوسه پوری ما مطبوعاتو کی داسی کارنه دی کړی چی زما د ضمیر پر خلاف وی ، ما تل خپل قلم او ذهن د خپل ضمیر تا بع گرځولی د ی .

پوښتنه : آیا تاسو تر اوسه کله په مطبوعاتی ژوند کی له جعل خیانت او فریب سره مخامخ شوی او آیا ویرول شوی او تحمیق شوی یاست ؟

ځواب : طبعاً له داسی حالاتو سره مخامخ شوی یم دخدای «ج» په فضل سره می تراوسه پوری پخپلو اصولو سودا نده کړی له هراخبار سره د کار په وخت کی چی کله له څه ازموینت سره مخ شوی یم وظیفه می پری ایښی ده خو خپله را یه او نظر می نه دی پری ایښی .

پوښتنه : تاسو یوه اوږده موده له مطبوعاتو سره پیوست یاست په دی موده کی د کوم لیکوال او ژورنالست له جرئت ، شهامت هوښیاری او بصیرت څخه تر هر چا زیات متاثر شوی یاست ؟

ځواب : د پاکستانی مطبوعاتو په ډله کی له ټولو نه زه د حمید نظامی څخه زیات متاثر یم ، دهغه فکر او عمل نه باید موږ پیروی وکړو دایوب خان د نظامی حکومت په دوران کی د حمید نظامی جرئت او اصولیت ډیر د ستاینی وړ دی ، له دی نه پرته له مولانا نصرالله خان عزیز صاحب څخه هم زیات متاثر یم ، هغه د جماعت اسلامی یو ممتاز لیډر ؤ ، خو ما له هغه نه زده کړی چی یو لیکوال باید له خپلو گوندی گټو څخه لوړ فکر او عمل وکړی او بلکل باید بی طرفانه رول ولری .

سید جما الدین افغانی (رح) وایی چی ژورنالیزم یو لارښوونکی وی یو مبلغ وی -یو مهربانه ښوونکی غوندی وی ، د یوه خواخوږی ملگری.او دوست په څیر وی او د پرمختگ لپاره یو ځواك و ی د ټولنی د پرمختگ لاری ته برابرول د ژورنالیزم د نده او فرض دی .

لنډه کیسه

مروره معصومه

محمد زبیر «شفیقي»

لورکی! تاته به خامخا یو ه نانځکه راوړم ، پو ه شوی که نه!

سلمۍ چی دستکول ته لاس کړ معصومی ته یی وکتل چی په کوټه کی ولاړه وه او مور ته یی وکتل .

معصومی په ناز غاړه کږه کړه مورته یی په داسی حال کی وکتل چی په سترګو کی یی د عجز او زاریو نخښی وی :

نه موری ! ما به هم درسره بیایی، خیر مور جانی !

ډیر می زړه تنګ شوی دی ...

سلمۍ معصومی ته په مینه وکتل ، لږ چورتی غوندی شوه لکه پدی سوچ کی چی وی چی بازار ته یی ورسره بوزی که نه له کړکیو نه د وړاندی بازار د یو نیم موټر له غږ سره جوخت دالله اکبر غږونه اوریدل کیدل غږونه ډیر اوچت نه وو خو دومره پوهیدای شوای چی د الله (ج) پر عظمت شاهدی وه .

دادریمه ورځ وه چی دلته دغه غږونه اوریدل کیدل او په دغو کوڅو کی دا لومړی ځل ؤ چی داسی کیدل ، ناڅاپه د کلاشینکوف څو ضربه ډزونه وشول سلمۍ نوره هم په خپلو چورتونو کی ډوبه شوه ،هغی ته تیر دیارلس کاله زر زر وربه یاد شول ، همدغه کوڅی او لږ وړاند ی بازار دد ی سترګو ته ودریدل چی سره بیرغونه به رپیدل او « هورا » ناری به اوچته وی ....

ورو یی له ځانه سر ه وویل :

شکر دی خدایه ! خدایه ستا احسان دی چی مجاهدین مو هم ولید ل ، بیا لږ جذباتی غوندی شوه په سترګو کی یی اوښکی ډنډ شوی ، تندی یی تریو شو او بیا یی په چو په خوله تر سترګو څو ځاڅکی وڅڅیدل هغه ورځ وربه یاد شوه چی په وړاند بازار کی همدغسی باړونه وچلیدل او بیا څو دقیقی وروسته د هغی وکور په دروازه کی ددی دکور سرپرست « خاوند » په وینو لمیدلی ورته کیښودل شو ....

هغه د ماضی د تر خو خاطرو په کو څو کی وه چی معصومی بیا وړباندی غږ کړ :

موری ! مورجانی !

او بیا یی یو ځل په ملا لاس ورکیښود او لږ په زوره یی وخوځوله :

موری !

هه ! لوری !... سلمۍ په سړه لهجه ورته وویل .

موری زه هم ځم ، زه هم بازار ته درسره ځم .

ښه په سترګو ، ښه لوری .... بیا یی لکه چی له خوبه راویښه شی پورته وکتل ، کوټه وه ، څلور دیوالونه او په څنګ کی یی معصومه چی دی ته یی په عجز کتل .

ګوره لوری څه کوی ، زه به نانځکه در ....

نه نه موری ځم ، زه په کورکی ډیره په تنګ شوی یم .زه مجاهدین وینم .

په معصومه څیره یی چی سترګی ولګیدی نور یی د انکار توان نه ؤ ورو موسکی شوه ورته یی وویل :

ښه ده ورشه بوټ دی په پښو کړه . او بیا د سترګو په رپ کی معصومه له کوټی ووتله ، سلمی د ستکول راواخیست لانګړ ته نه وه راوتلی چی معصومه یی په مخ کی ودریدله .

مور او لور دواړه یو د بل په احساساتو او د زړه په غوښتنو ښی پو هیدلی .

له دروازی نه له راوتلو سره سم معصومی خپلی پو ښتنی پیل کړی :

-موری ! په بازار کی مجاهدین دی .

-هوکی لورکۍ!

-مجاهدین ښه دی موری که نه !

-هوکی لورکی . مجاهدین ډیر ښه خلك دی .

-نو ك خو وژنی نه ! لکه روسان داسی خو نه وی ، زما آغا خو روسانو شهید کړ.

وروستی جمله یی د یوی لویی ښځی په څیر ادا کړه ، وړاندی په بازار کی د خلکو ګڼه ګوڼه وه ، نن هم د تیرو دوو ورځو په څیر ننداریچان تر حاجتمندانو زیات وو معصومی له لری دری څلور تنه وسله وال ولیدل مور ته یی په ګوته وروښودل او په ډیره خوښی یی چیغه کړه :

هغه د ی موری اهغه دی مجایدین (مجاهدین)

مور یی ورته موسکی شوه ، خو څه یی ونه ویل :

موری ! مور جانی ورته وګوره هغه دی نور هم دی !

هغه دی نور مجایدین ....

هوکی لورکی اتور د خدای (ج) فضل دی ښار مجاهدینو نیولی نور به جګړه نه وی ، د چا پلار او ورور به نه وژل کیږی .

معصومی د خپلی مور د خبرو په مفهوم د پوهیدو کوشش کاوه چی ناڅاپه یو ځل بیا باړونه وچلیدل څه غیر معمولی غوندی پیښه وه ، دوی لا په بازار نه وو ورګډ شوی چی په بازار کی څه ګډوډی غوندی شوه ، سلمۍ معصومه ته لاسه ونیوله او بیرته یی د کور پلومخ کړ .

معصومه ژړغو نی غوندی شوه خو لکه چی دا غیر معمولی حالت دی هم احساس کړی وی چو په وه او څه احتجاج یی نه کاو ه دوی پر شا لس دولس ګامه نه وو اخیستی چی د درنو ډزو غږونو ځمکه ولړزوله او بیا د سترګو په رپ کی په فضا کی د جټ الوتکو غږونه هم اوچت شول .

سلمۍ نوره پوه نه شو ه چی څه وشول خو معصومه په لاره کی وغځیده او رنګ یی تك سپین اوښتی ؤ.

ولی لورکی !

سلمۍ په وراخطایی وویل ، خپله لور یی سر تر پایه وکتله د څه تپ او وینو نخښی یی ونه موندی ، دواړه خپړی یی پر مخ ووهلی .... وای خدایه بوره شوم !

د معصومی شونډی توری واوښتی، رنګ یی نور هم سپین شو ، سترګی یی ورانی ورانی شوی ، سلمۍ په غیږ کی ټینګه کړه:

لوری ! معصومی لورکی !

خو هغه لکه نوره چی کلکه مروره وی چوپه وه ، ناڅاپه یی تر خوله د وینو داری ووتلی ، د سلما سترګی هم تیاره شوی ، یوه شیبه یی له نړی سره هر ډول رابطه وشلیدله ، چی بیرته یی سترګی وغړولی معصومه یی لوڅی سترګی په غیږ کی پرته و ه ، سترګی یی د مور په څیره ګنډلی وی ،په کسیو کی یی اوس هم بی پایه ګیلی ښکاریدلی ، هغه نورد داسی مروره وه چی پخولا کیدل یی ممکن نه وو ، سلمۍ را پورته کړه د درنو ډزوغږونو فضا پر سر اخیستی وه ، شاو خوا ته یی وکتل د « کارته نو » او « شاشهید» له ډیرو کورونو نه لوخړی او لمبی پورته کیدی معصومی لا د خپلی مور په څیره سترګی ګنډلی وی #

#########

خانه

داستان کوتاه

نوشته ل، خرم

آفتاب بر فرق زمین مستقیم می تابید، خانه ها و سرك ها در روشنی شدید آن برق میزدند و چون تنور داغی تفی توام با بوی تیل و گندگی به فضای محصور در نیزه های آفتاب می پراگندند، مردم با سرورِوی از عرق تر با عجله راه های خویش را از یکدیگر جدا میکردند، صدای گوشخراش و دیوانه کننده ریگشا های کوچك و سوسه مردم را برای فرار از محله دوچندان میکر د، او در حالیکه راهش را در میان مردم آفتاب سوخته و پژ مرده میکشود در انتهای راه به سوی کوچه تاریکی که دو طرف آنرا خانه های گلی فرا گرفته بودند چرخید و در درازای کوچه به سوی میدانی بازی قدم برداشت که خیمه های چندی در زیر اشعه ترانسور آفتاب سر بر افراشته بودند و باتن های داغ خویش به روی خاکهای سر خ رنگ می تپیدند، مرد با گوشه کیش خود عرق سر و رویش را پاك نمود تفی به زمین انداخت و با بیحالی داخل یکی از خیمه ها شد.

پسر جوان که در گوشه ء از خیمه دراز کشیده بود بادیدن او نیم خیز شد پای قطع شده اش را با دست محکم گرفت و خودرا جمع نمود:

« سلام بابه جان آمدی، مانده نباشی»

مرد چشم از پاهای پسر بر داشت ، به چهره زرد رنگ و استخوانی اش متوجه گشت و زیر لب آهسته گفت : « آن آمدم - خیر ببینی» و بعد پرسید: « نه نه و عمه ات کجاستن اوشتکا کجاستن هء» پسر دستی به موی های آشفته و عرق آلود خویش کشید ریش کوچکش را خارید و گفت: « اونا رفتن خانه ء کاکا مدد وخت رفتن الی شاید بیاین»

مرد به گوشهء دراز کشید پکه دستی را از روی زمین بر داشت و به پکه زدن خود پرداخت افکار پیچ و تاب خورده و در هم و برهمی اوررا در خود فرو کشید پس از مکث طولانی بخود آمد و رو به پسر که سرش را در میان شانه ها فرو برده و به یك پهلو غلتیده بود کرد و پرسید« نان نخوردین؟»

-« نی تا هالی نخوریم ، ماطل تو بودیم توکه دیر کدی نه نیم گفت که میرم بچه کاکا مدد از کابل آمده اوال آورده باشد».

- «ای زنکام پشت کابل زاره ترق شد او نه سرم کراچی رام فروخت ای دگه اگه رفتن نشه بشینه خاکه بخوره » و زیر لب غم غم کنان چیز های دیگری گفت. در بیرون از خیمه شور و شر اطفال بپاشد دوزن داخل خیمه شدند در حالیکه چادری هایشانرا از سر دور میکردند هر کدام سلامی به مرد دادند.

«آمدین کجا غیب و غارت شده بودین ای بچه بی دست و پایه ایلا کده کجا چکر رفته بودین ایقدر خو فکر میکدین که الی مه میایم یك چیزی زار و زقوم خو باشده بری خوردن .....»

زن لاغر اندامی با چشمان گود رفته و بیفروغ خویش خشمگینانه به مرد نگریست« اینه خوارته بگو، خودش شله بود هله کره بریم بچه بابه مدد از بندی خانه بر آمده از بابی عزیز جان خبر داشته باشد»

زن دومی که خیلی جوانتر به نظر می رسید نگاه های هراسانش را از زن دزدید و دستان استخوانی اش را به هم مالید.

قاسم لحظاتی درازی به خواهرش نگریست و سپس آهی کشیده و گفت: «میرم سبا خودم بخیر گراجی ره فروختم یك دو سه هزار کلدار کم و زیاد شده چند روپیه شه می گیرم دگایشه می مانم صبوره گفتیم که اوال تانه بگیره و کمك کنه ....

آلی تو بخی نه نهء نعیم جان نانه تیار کو که بسیار گشته شدیم »

بعد رو به خواهر کرد و در حالیکه دختر کوچك او را به روی زانوانش می نشانید آهسته گفت: «اوضاع انجه بسیار خراب اس شماره بورده نمیتانم اوال خانه رام می گیرم و از بندیام پرسان خات کدم خدا مهربان اس. »

* * *

در سرویس نشسته بود و با حرکت آن آرام آرام می جنبید موتر فراز و نشیب و پیچ خم راه را می برید باگذشت ساعات و نزدیك شده به منزل هوا باز تر وتازه ترمیگردید و شمال سردی به روی شیشه های موتر می لغزید مرد چشمان خواب آلودش را گشود و به بیرون نگریست تا چشم کار میکرد کوه بود و جلگه های سرسبز اولین باری بود که نسیم خنك بهاری را بر اندام خویش حس میکرد از دیدن مناظری که سالها در انتظارش

به سر براه بود لذت می بردو پکپ آمد « ای خوخونیس، بیداری اس بیداری ، ای خدا چی روزای ره تیر کدیم » و بعد مثل اینکه چیزی بخاطرش گذشته باشد یکه خورد و آهسته گفت « وچه روز های ره باد ازی تیرخات کدیم خو کاشکی خو قبرهای برادرکایم معلوم می بود هی .. هی..»آهی کشید از افکارش بیرون آمد و دستی به جیبش برد مشتی پول را بیرون آورد و به شمردنش مصروف گشت «یك دوسه چار پنج نی یکی دگام اس ، بس اس.»

بار دیگر به مناظر بیرون متوجه شد، تانکها و موتر های عسکری سوخته و تباه شده افتاده در پرتگاه های هولناك یادگر روزهای دشوار یکایك از مقابل چشمانش رد میشدند قاسم اندیشید «چه روز های بود هه، ده همی سختی چقه خوش بودیم چقه قوی بودیم چقه ....» موتر آرام آرام به کابل نزدیکتر میشد ناگهان موتر متوقف شد.

مسافران مضطر ب، به یکدیگر نگریستند مرد کوچك اندامی در حالیکه کلاشنکوفی به شانه داشت از میان چندین تن ایستاده بر سر راه جداگشته به موتر داخل گردید... غم غمی در فضای موتر پخش شد، ملیشه اس ملیشه دوستم اس... الی دگه چور میکنه.... مرد چشمان کوچکش را بر سر و روی یکایکه مسافران لغزانید و سپس به تلاشی جیب ها آغاز نمود . «نکو . چه می کنی، چکاره استی، هیچ حق نداری، نمیتم، از برای خدا نکو » همهء این اعتراضات با صدای گوشخراشی فیر هوائی در یك آن خاموش گشتند مرد در پایان لبخندی طنز آلودی بر لب آورد و خیره خیره به قاسم که از خشم میلرزید نگریست وطعنه زنان گفت:!! به ای قد و قواره تو خو از همی کده بی غیرت بر آمدی هیچ چیز نداشتی هه؟ قاسم فریادی از غضب کشید و به سوی مرد حمله ور شد اما مسافران مانعش گردیدند قلب قاسم گوئی از حرکت افتیده باشد دستها و پاهایش بی مهابا می لرزیدند و سرش به روی شقیقه هایش فشار می آورد حالا دیگر در جیب های کهنهء او چیزی وجود نداشت هیچ چیز، چشمانش را بادستان نیرومند اما لرزانش فشرد و صدایش میان دوعاهای مسافرین گم شد، (خدایا تورحم کنی ای چه حالس ای چه روزگار اس....»

* * *

کنار در خانه خود ایستاد اشك در چشمانش حلقه بست - به کوچهء گل آلودنگریست تا حال به همان شکل بود به خاه های اطراف نگریست عده کاملاً فرسوده شده بودندو عده رنگ و روغنی یافته بودند کنار در چوبی ایستاد:

- « اگه حالی تق تق کنم که خات برایه کاکا لطیف باشد یا کس دگه ، خدایا ای خانه گك چقه کونه شده....»

به چارسو نظر انداخت کوچه همان بود اما مردمش همانهانبودند و مخصوصاً که چند تنی از ملیشه ها نیز در آن رفت و آمد میکردند پریشان گشت.

به در زد لحظاتی بعد در باز شد قاسم تکانی خورد و با چشمان از حدقه بر آمده حیران در جایش خشك شد مرد کوچك اندام باخونسردی لبخندی بر لب آورد:« بخیالم همی امروز کدام جائی تره دیدیم چه میگی»؟

قاسم در حالیکه از خشم دندانهایش به هم میخورد گفت: «مه بأید از تو سوال کنم که تو اینجه چه میکنی تو که همی چند سات بیشتر کل مال و دارایم ازیم گرفتی تبایم کدی آلی ده خانیم چه میکنی»؟

مرد ملیشه مکسی کرد و درین لحظه چند مرد مسلح دیگر نیز از داخل و خارج خانه با قاسم نزدیك شدند:« ای خانی کسی نیس قرار گاه اس قرار گاه فامیدی؟ برو گمشو برو که رنگته نبینیم»

- «نی همو مردمی که دیش بودن اوناره چه کدین »؟

- «کل شه کشتیم » و صدای قهقه شان در فضای کوچه پیچید.

قاسم دیگه از خود بیخود گشته بود بایك حمله مرد نخستینی را از گلو گرفت و در حالیکه باشدت فشارش میداد به ناسزا شروع کردُ کافرا، ظالما ، هر چیز ساتری اس زندگی مردم ساتبر اس جهاد ساتری است اسلام ساتری است کل....»وبا صدای مهیب شلیك گلوله حرفش نیمه تمام ماند گلوی مرد از پنجه های ناتوانش آزاد گشت و در باشدت بسته شد قاسم لحظاتی بروی پاهایش ایستاد خواست قدم بر دارد اما دیگر نمیشد کنار در خانه اش به زمین غلتید و پنجه های خونینش بروی درب کهنه ورنگ و رو رفته ء خانه اش تا انتهای در لغزید و به روی خاکها افتید.

لنډه کیسه

«پردیس»

توپان

زه یی په سینه پوری کلك کړم

زوی جانه ښځنگه یی، قربان دی شم خدای(ج) دی راته ساته....

ما په هماغه لومړی نظر یو نوی شی حس کړل، نه پوهیږم چی دهغی په سترگو کی می دا رازولوست او که یی دتودی او مینه ناکی غیږی په حرارت کی ؤ، خوزه په یوه نامعلوم حالت و پوهیدم په یوه مرموز حالت چی ماته نه ناسپړلی رازؤ او نه لوڅه خبره.

مور می همغسی په خندا نه خوله خپل دپیرزوینی لاسونه زما تر غاړه و ځرخول په غیږ کی یی کلك کړم.

قربان دی شم، زویه ښځنگه یی؟

خدای(ج) دی راته ساته، خدای دی راته سر لوړی لړه....

بیایی هم زما لپاره د خدای (ج) په دربار کی ځولی و غوړوله ، خوزه پوهیدم چی مور می له مانه څه خبره پټوی، او دغه اندیښنه می هغی ته په هرځل کتلو لا په زړه کی را ځوانیدله ، مور می داځل په دری میاشتو کی ددری کالو مودی په اندازه عمر خوړلی وه، سترگی یی په کولکونو کی ښکته تللی وی، دمخ په گونځو یی د پریشانی او خفگان پیکه شانته گرد غوړیدلی ښکاریده، څو څو ځلی می پوښتنی ته خوله را جوړه کړه خو خبری به می له خولی نه داسی و تښتیدی لکه له افغانستان نه روسان ، الفاظ به رانه ورك ورك شول، حواس به می بی خوده شول، نه پوهیدم څه ډول خپله پوښتنه وکړم .

هر ځل می چی مورته کتل په زړه کی می اندیښنی او شکونه نور هم زوروورکیدل هغه به لکه چی زما په وار وار کتلو زما دزړه په شکونو پوهیدلی وی یو ځل موسکی شوه ، په مینه به یی زما له تندی نه د تودی مچی چړق و ایست.

زویه ښځنگه یی؟

ته خو مو احوال نه اخلی دادی زه راغلم ، ما ویل خیر دی داځل به زه درشم!

هغه مور وه ، ښایی نه به یی غوښتل چی زه خفه شم، زه پریشانه شم، هرځل به یی ددی زیار یوست چی ددی د زړه له را الوتی توپان نه ناخبره پاتی شم، خو دا راته ناشونی وه ، دهغی په موسکا کی هم ماته یو ډول دردناك رنگونه تر سترگو کیدل ، لکه خندایی چی له زهرو سره گډه وی - یایی په وینو مینځلی وی، لکه خندایی پخوا له دی چی د شونډو سرونو ته راشی دزړه په وینو غوټه کړی وی.

خندایی په وینو رنگ وه ، هغه پخواهم په ماډیره مهربانه وه ، له ماسره یی مینه وه ، خونن یی ماته غیږه داسی د مینی له حرارته ډکه ښکاره شوه لکه د بل چا چی پکی برخه نه وی.

چی دړومبیو شیبو توپانی جذبات لږلږ را قابو غوندی شول ، زما په زړه کی یو ځل بیا پوښتنو سرونه را اوچت کړل ، په وار وار می ددغه هیلی نیالگی د حیرت او هیبت په تونډ شمال له بیخه ووتل خونه پوهیږم یوځل ناڅا په زما له خولی نه ووتل:

موری په کور کی خیرت ؤ؟

هغی ځان داسی بی خیاله و ښود لکه چی هیڅ یی زما پوښتنه اوریدلی نه وی، دکوټی له کړکی نه یی بهر ته وکتل ، بهر لاندی پر سرك دموټرو او لاریو ښه درنه گڼه گوڼه وه ، داسی گڼه گوڼه لکه چی دچاواده وی او یا د چا جنازه وی، غیر معمولی غوندی بیروبار اوشور ماشور ؤ په ښار کی خو همدغه حال وی خو کلیوالو ته بیا غیر معمولی ښکاری، زما مور هم لاندی پر سرك گڼو خلکو ته کتل، ځوك په یوه خوا روان وو او ځوك په بله ، لکه چی دا زموږ دټول ملت د خلکو یوه نمایشی ډرامه وی او ښیی چی دا خلك و گوره هرځوك حانته هدف لری ، ځانگړی لاره لری او په خپل زړه تگ کوی، ځوك ورو ورو روان دی ، ځوك منډوته ورته چټك....

ما می مور ته و کتل ، مور می په ژورو سوچونو کی ډوبه وه یابه ښایی ماته داسی ښکاریدله او ځان به یی زما له پوښتنی نه په دی ډول خلاصولو ، ماته یوځل بیا خپله پوښتنه او همغه اندیښنه را په یاد شوه.

د لږ شیبی وراندی په نسبت می ځان زړور غوندی احساس کړ د مور په اوږه می لاس کیښود:

موری! طاهر جان او نادرجان ښه وو !

شریفه ښځنگه وه؟هغه لکه چی له خوبه را ویښه شوی وی، داځل می یی غلا و نیوله و نه توانیدله چی دزړه په رازبی پرده واچوی، دطاهر، نادر او شریفی په نوم اوریدلو یی په حالت کی یو ډول براالا بدلون راغی.

ماته می ورونه او خور سترگوته ودریدل ، زړه می په درزا شو لکه له سینی نه یی چی وتل غوښتل ، مور می ماته و کتل ، بیایی هم په شونډو یو تریخ تبسم خور شو خو داځل دوینو سرخی پری غالبه وه، د تقلب پوښ یی له ورایه ځلیدو، دهمدغی زهرجنی موسکاله منځه څه الفاظ را ووتل چی معنی یی راته معکوسه وه مور می ورو غوندی وویل:

ښه وو زویه ! سلامونه یی کول

بیایی یوځل ښکته وکتل لکه چی خبری یی جوړولی له لږځنډ وروسته یی زیاته کړه :

شریفی ډیر یادولی ..... خو نور دهغی د صبر اوزغم بندونه ونړیدل ، په سترگو کی یی اوښکی و ځلیدی ، غږ یی په ستونی کی بند شو په زړه کی را الوتی توپان یی د تپی زړه داغونه را بر سیره کړل ماپه زوره چیغه کړه !

موری د خدای لپاره سم حال راته ووایه!

او بیا هغه یو موټی هدوکی زما غیږی ته را ولویده، په لږه شیبه کی دهغی ژړا غږ دکوټی په ځلوروکونجونو کی را غبرگ شو.

هغی لاس داسی تر مارا و ځرخول لکه له بلانه می چی ساتی لکه چی دژوند یوازینی اسره یی زه پاتی وم، لږ وروسته په یو کړس دکړکی له مخی سره دوی جیټ الوتکی تیری شوی، مور می زه پریښوډم او داسی یی ور پسی وکتل لکه د ژوند د ټولو خوښیو قاتلانی یی چی همدغه الوتکی وی، ماته یی و کتل ، بیایی په الوتکو پسی ور وکتل هغه اوس نه ښکاریدی، خوماته یی په همدغو کتو کی خپل تریخ داستان ووایه یو ځل بیایی له سترگو داوښکو سیندونه را وبهیدل او زما سریی په خپله سینه پوری ور جوخت کړ.

لویه جرگه ها در عصرما

عبدالواحد نهضت فراهی

طوریکه درین عصر که آنرا عده ء عصر علم و دانش و تسخیر کیهان می دانند و عده ء دیگر مانند محمد قطب این عصر را عصر جاهلیت نام نهاده اندتجربه حاصل کردیم که عصر و زمان ماسوی جاهلیت روان است و از علم و دانش بدور مانده و از آن فاصله گرفته است و اندیشه ها و اخلاق جاهلیت بر همه جا سایه ء منحوس و کریه خود را گسترانیده و گروهی را هم بدام جاهلیت قرن ما اسیر ساخته است و جعل و تزویربیداد میکند یکی از مظاهر جاهلیت قرن ما و در وطن ما تمسک و استناد به تار عنکبوت لوی جرگه ها است که اعتبار خود را چند قرن پیش از دست داده و اکنون به شکل آله اس-عماری و ستمگری و جعل و تزویر در آمده است. اگر این لویه جرگه ها در وقت احمد شاه ابدالی و میرویس نیکه صبغه ء مردمی داشته و دریك ساحه محدود تطبیق شده است ولی اکنون وقت آن عصر سپری شده نه همان عدالت است و نه همان اعتماد و بمرور زمان سلاطینی جابر و ستمگر برای ادامه ء قدرت شان ساحه ء لویه جرگه ها را توسعه داده به شکل تمام کشور و در سطح مملکت لویه جرگه ها را متشکل از نماینده گان خود ایجاد کرده از آنها قرار و تصویب گرفته اند و ملت را فریب داده اند که همین عوام فریبی و اغوا گری اکنون هم ادامه دارد و این طرز اندیشه و تفکر جاهلانه عصر ما تلاش دارد بار دیگر از تدویر لویه جرگه ها بر تقلب کاری خود بافزاید و یابه زغم خود شان مشکل افغانستان را حل کنند اما هیها ت، هیهات دیگر مردم هوشیار و بیدار شده کسی نمی تواند آنانرا فریب بدهد من برای تائید گفتار خود و ازینکه استفاده از لوی جرگه ها جاهلیت قرن خود ما است شواهد زیادی دارم و دور نمی رویم تدویر لویه جرگه ها را از عصر ظاهر شاه به خصوص تدویر لویه جرگه قانون اساسی و میزان ۱۳۴۳ و لوی جرگه سال ۱۳۵٦ عهد داود ، ثور ۱۳٦٤ زمان ببرك و لوی جرگه سال ۱۳٦٦ در زمان نجیب مزدور مورد رسیدگی قرار می دهیم.

پادشاه در سال ۱۳٤۰ در صدد بر آمد تا یك قانون اساسی پر از زرق و برق را که در آن حقوق و آزادی های مردم بروی کاغذ تضمین شده باشد تسوید و به تصویب لوی جرگه برساند اما در واقعیت أمر، او نه غم ملت را داشته است و نه بفکر آبادی کشور شد بلکه مدت چهل سال سلطنت خودرا بیهوده تلف کرد بلکه کشیدگی خانوادگی بخصوص رقابت سردار عبد الولی و داود، پادشاه را مجبور ساخت تا پای داود و برادرش را از امور داخلی و خارجی کشور کوتاه بسازد بنابر آن چند نفر راجمع کرد و قانونی ساخت که هیچ گاه تطبیق نشد برای اینکه قانون مذبور به اصطلاح قانونیت ومشروعیت پیدا کند لویه جرگه دعوت شد اشخاص اشتراك کننده درلوی جرگه مستقیم توسط و اصفان قانون اساسی تعیین و برگزیده شد چنانچه از ولایت فراه توسط والی یك مأمور مطبوعات آن ولایت بدون سر و صدا و اینکه کسی خبر شود به لوی جرگه اعزام گردید و بعد از اینکه قانون اساسی توسط لوی حرگه به تصویب رسید و توسط بادشاه توضیح و نشر گردید مردم فراه مطلع شدند که فلان شخص به نمایندگی از آنان کابل رفته و در لوی جرگه اشتراك کرده و قانون اساسی راتائید و تصویب کرده است یعنی بعد از آمدن نماینده البته این طور نمونه و مثال تذکار یافت و مردم ما در سراسر کشور نمونه های بارزی را ازین جاهلیت قرن مانیك بخاطر دارند که چطور انسانهای بدام این شیادان می افتند و حقوق سیاسی و اجتماعی شان پایمال می گردد .

لویه جرگه زمان داؤد: هرقدر مرور زمان به لویه جرگه ها طاری شده رفت ماهیت مردمی خود را از دست داده و آله دست جاهلیت قرن ما شده است ، داؤد هم از همان قماش تبهکاران بود مدت پنجسال بدون قانون بر تخت نشست ، قانونی وجود نداشت اراده او قانون بود اما در سال ۱۳۵٦ قانون اساسی را روی دست گرفت ، تا حال کسی فهمیده نتوانست که چوکات این قانون اساسی را چه کسانی بسته بودند عده ء میگفتند سردار داؤد و سر دار نعیم به همکاری مشاوران خود آنراتسوید کرده بودند و الله اعلم - این قانون برای تصویب لوی جرگه آماده شد و به والیان و لوی ولسوالان دستور دادند که اشخاص مطلوب و مورد نظر را به مسئولیت خود برگزیده به کابل اعزام دارند باز هم صحبت را از فراه شروع میکنیم زیرا متل معروفی است که می گویند « صاحب خانه خوبتر می داند که در خانه چیست » هدایت به والی رسید و خوازك زلمی والی فراه دست بکار شد و برای اینکه نشان داده باشد که آزادی است و مردم نماینده گان خودرا آزادانه برمی گزینند ، قوماندان حارندوی عکاس و قاضی وثائق را به چند قریه پر نفوس فرستاد و از جمله قریه ء خود ما که در هجده کیلو متری شهر فراه قرار دارد ،. این هیئات دست بکار شدند، قوماندان صاحب مسؤل حفظ امنیت بود جناب قاضی صاحب بامحرران خود در رضانامه ها شصت و عکس می چسپانیدند و عکاس عکس می گرفت اما یك تعداد می پرسیدند: قوماندان صاحب، قاضی صاحب، شخصی که به نمایندگی از ما در لوی جرگه اشتراك میکند چه نام دارد، چکاره است و از کدام ده و قریه است؟

قوماندان صاحب و قاضی صاحب می گفتند: تو عکس خود را دادی؟ بلی صاحب شصت خودرا چسپاندی؟ بلی صاحب ، پس کار تو خلاص است هر جامی روی برو نماینده شما بعد از ترتیب وثائق رضانامه هااز طرف والی صاحب تعیین می شود، در نتیجه از چند قریه چندرضانامه ترتیب کرده قوماندان و قاضی وثائق آن را نزد والی بردند والی دستور داد تا نام عبدالرزاق ظلالی معلم اطفال اورا در وثائق بنویسند و این حرفی که من میگویم نه مبالغه است و نه غلط و افتراء بلکه یك واقعیت است و همین شخص به حیث رئیس اداری وزارت ترانسپورت رژیم مزدور در کابل ایفای وظیفه می نماید این بود مشت نمونه خروار از تدویر لوی جرگه عصر داؤد .

لویه جرگه زمان ببرك: ببرك هم با چهره مسخ شده و دهن کجش در صدد تدویر لویه جرگه تقلبی بر آمد سیاست خودرا مورد تائید آنان قرار بدهد وبه روسها حال بگرداند

که از سیاست وی مردم حمایت دارند بناء درثور سال ١٣٦٤ لوی جرگه تقلبی ببرك مانند لوی جرگه های تقلبی زمان ظاهر داود در پولی تخنیك دائر گردید و از هرولایت نمایندگانی آورده شد من همیشه از اوضاع مراقبت میکردم و تخلفات را به حافظه می سپردم وقتی ترتیب وثائق برای نمایندگان آغاز گردید هیأت قضائی مورد تهدید مجاهدین قرار گرفت ولی ما آنها را قناعت داده پیشنهاد کردیم تا یك نماینده مخفی بفرستند و جریان را از نزدیك ببیند و اگر میخواهید اینك یك وسیقه مهر شده فرستاده شد ، کسانیکه در محاکم کار کرده اند می دانند که وثائق شرعی در وسط یك ستون دارد بنا موضوع و تحدید آن – یعنی خلص مطلبی که درین وثیقه تحریر می شود باید در همین ستون گنجانیده شود در تمام وثائق لوی جرگه به شکل همگون و متحد المال تحریر می گردید: این جانب ...... نام از طرف اهالی ولسوالی.... به حیث نماینده در لوی جرگه انتخاب شده ام بجای ایکه مؤکلینی او اقرار به انتخاب و تعیین او بکنند چون مؤکلینی وجود نه داشتند نماینده خودرا وکیل آنان می تراشید، از هر وثیقه بیست افغانی از هرنماینده نقد گرفته می شد وقتی مشاهده کردم که چند نفر ریش سفید بامحررین گفتگو دارند علت را پرسیدم گفتند : آنها قیمت وثیقه را نمی دهند .

گفتم چرا؟ شما به نمایندگی از اقوام و قبائل جلال آباد در لوی جرگه اشتراك میکنید باید بیست بیست افغانی قیمت وثیقه را تادیه کنید آنها در پاسخ اظهار نمودند که مانه قبایلی ایم و نه به این گپ ها می دانیم ما جوالی های میباشیم از کنرکه در شهر جلال آباد مصروف غریبی خود بودیم ناگهان شهر محاصره شد و مارا گرفتار و بنام قبایلی در طیاره انداخته کابل آوردند دلم بحال آنها بسیار سوخت امر کردم تا بعد ازین از هیچ کس قیمت وثیقه اخذ نگردد و رایگان توزیع شود وقتی محاسبه شد مبلغ بیست هزار افغانی وثائق قیمت بها مصرف شده بود نظام الدین تهذیب قاضی القضات رژیم مزدور وقتی نشهء شراب لز سرش پریدو بهوش آمد دستور داد تا این بیست هزار از معاش من وضع کنند اما بیچاره آنقدر غرق نشه بود که نمی توانست تمیز کند که مطابق قانون و لوائح و مقررات محاکم باید قیمت وثیقه را کسی تادیه کندکه وثیقه را اخذ میکند یعنی دارالانشاء لوی جرگه باید قیمت وثائق را بپردازد اما چون لوی جرگه تعقلبی بود و دارالانشا نه داشت قاضی القضات گپ خودرا پس گرفت و برای تحویلداراز قلم رایگان مجرا داد هم چنان از چند نفر ریش سفید پکتیکا پرسیدم که آنها چطور آمدند در بدو مرحله احساس خطر کردند اما وقتی مطمئن شدند که من نفر خاد نمیباشم و نمی خواهم از دهن آنان گپ بکشم.

واقعیت را گفتند که والی پکتیکا دسیسه چید و به مدیر اداری خود دستور داد تاموتر حامل چوب را اجازه ندهد طرف غزنی حرکت کند مگر اینکه چند نفر ریش سفید را به عذر خواهی بیاورد دریور نزد ما آمد و از ما خواست تا نزدوالی رفته عذر خواهی کنیم ما هم رفتیم والی به موتر اجازه حرکت طرف غزنی داد و ما را هم به زور در طیاره سوار کرده کابل آوردند از ریش سفیدان ناوه بارگزرش ولایت هلمند پرسیدم آنان در پاسخ گفتندکه ما از مجاهدین اجازه گرفته ایم نجیب رئیس رژیم مزدور برای تصویب قانون اساسی خود در سال١٣٦٦ لوی جرگهء تقلبی را دائر کرد و از هر ولایت چند کمو نست را دستوری بکابل احضار نمودو قانون اساسی تقلبی اش را توسط آنها به تصویب رسانید و حتی خودش در صدر مجلس لوی جرگه قرارگرفت و به نفع خود توسط انگشت کثیفی رای داد و عبد الرحیم هاتف رئیس لوی جرگه میگفت: همغه کسان چه دامادە بشپره تائیدوی لاسونه دی پورته کری- اول نجیب و سپس گماشتگانش دست های خو را بالامیکردند .

هاتف : مخالف رأیه : نسشته؟
مستنکفه رأیه ؟ نشته ؟
دا ماده هم په اتفاق آراء تصویب شوه .

« باید توضیح کنم که من در هیچ لوی جرگه اشتراك نکرده ام » حال عدهء می خواهند همین تقلب کاری های گذشته را بار دیگر در تعین سرنوشت مردم مجاهد ما به نفع ظاهر شاه اعمال نمایند چنانچه بینن سیوان نیز همیشه از لوی جرگه و تدویر آن دم می زند و عده هم فرصت طلب و استفاده جو روی همین تقلب کاری ها صحه میگذارند و به این عقیده اند که دیگران بکلی ازین سیه کاری ها بی خبر اند اما آنان بخاطر بیاورند که این پلان شوم و توطئهء توطئه گران مانند کنفرانس بن عقیم خواهد ماند دیده شود بعد از ناکامی این پلان این سیاه رویان کذاب و محیب که استقرار مزاج را از دست داده اند و دیوانه وار به هر خس و خاشاکی دست می اندازند دیگر چه پلانی شیطانی خواهند داشت باید توضیح کرد که مطابق احکام و مقررات فقهی در حالیکه حکمی از طرف شارع وجود نه داشته باشد و مسایل اجتهادی مطرح باشد.

احکام به تغییر زمان تغییر می خورد که از جمله می توان از ماده ، ٣٩ شرح مجلة الاحکام نام برد این ماده اشعار می دارد که تغییر احکام در پرتو تغییر زمان نباید نادیده گرفته شود یعنی احکامیکه مبنا و اساس آنرا عرف و عادت تشکیل می دهد نص و حکمی از طرف شارع در زمینه وجود ندارد وقتی این عرف و عادت تغییر بخورد احکام مربوط به آن نیز قابل تغییر خوردن است مثلاً در گذشته منافع بدست آمده از مشئ غصب شده ضحان و عوض نه داشت اما وقتی فقهاء متوجه شدند که مردم با استفاده ازین قاعده بمال وقف و یتیم چشم دوخته اند بنابر آن روش و نظرخودرا تغییر داده بخاطر حفظ وصیانت اموال وقفی و ایتام در منافع مال وقف و مال یتیم نیز جبران خساره را پیش بینی کردند این مسال را به این خاطر ذکر کردم که درمورد لوی جرگه نه کدام نصی وجود دارد و نه کدام مبنا و اساس شرعی دارد و عرف و عادتی بوده در یکی و یا دو گوشهء از کشور ، به مرورزمان مندرس و ماهیت و خاصیت خودرا از دست داده صبغهء مزورانه بخود گرفته و آله ، دست ستمگران شده و بیانگر جاهلیت قرن ما میباشد نبائست دنبال آن رفت و بائست آنرا فراموش کرد البته آدم ها و چهره های با انصاف این کار را میکنند ولی مفتخوران سیاه روی که همیشه آب راگل آلود کرده ماهی گرفته اند از خرشیطان پیاده نشده هیچ منطقی نمی تواند آنها را قانع بگرداند اما این چهره ها روز تاروز رسوا شده می رود و نقابها ی دروغین از روی شان می افتد و صورت های کذاب و تقلب کار آنها نزدهمه آشکار هویدا میگردد بنابر آن باید ما قاطعیت و هوشیاری را ازدست ندهیم و در برابر این توطئه گران مردانه وار بایستیم و نگذاریم آنها در محیطی ما به فتنه گری قیام کنند و محیطی را آلوده به کذب و دروغ و ریا بگردانند و نه تنها این وظیفه ما است بلکه وظیفه فرد ، فرد این مرز و بوم است که این چهره ها را هر جای که می رود رسوا کنند و رسواتر بسازند تا مردم دیگر فریب مکر و حیله تزویر شانرا نخورند و از شر و لجاجت شان در أمان باشند آنها در صدد أند نور الهی راکه در کشور ما پرتوافگن است خاموش بگردانند اما نه فهمیده اند که مساعی شان نقشی بری آب شده و خداوند این نور جهاد را پرتو افگن می سازد و ما ذلك علی الله بعزیز.

داغیارو جفا

توريالي ځاځي
دوحدت له ورځپاڼې څخه اقتباس

زمانی رقیب تــه سترگه ووهله
درست جــهان دجانان مخه و نــیوله
ماویل زه به می دسوبی اختر لمانځم
داغیاروجفا پیــنسه کـړله بله
موږ له تا سره دوستی ته دښمنی کړی
تابه هم خاوند رسواکـړی لـوی دغله
دقدرت دلیونو هوس کـی گـیر شوی
له زخمی بدن دی جار شـمه کـابـله
سترگورددرست افغان ورته حیران دی
دی لوبغاړی چی دالوبـه سـازه کړله
خپل ښایست درپسی اور شو اوس دی سوځی
ای د ښکلی پښتــنی ښکلیه وربـله
په ساده نظر یی مه گوری لبږځیرشئ
کارمل بیا خپله څیره کـړله بــدله

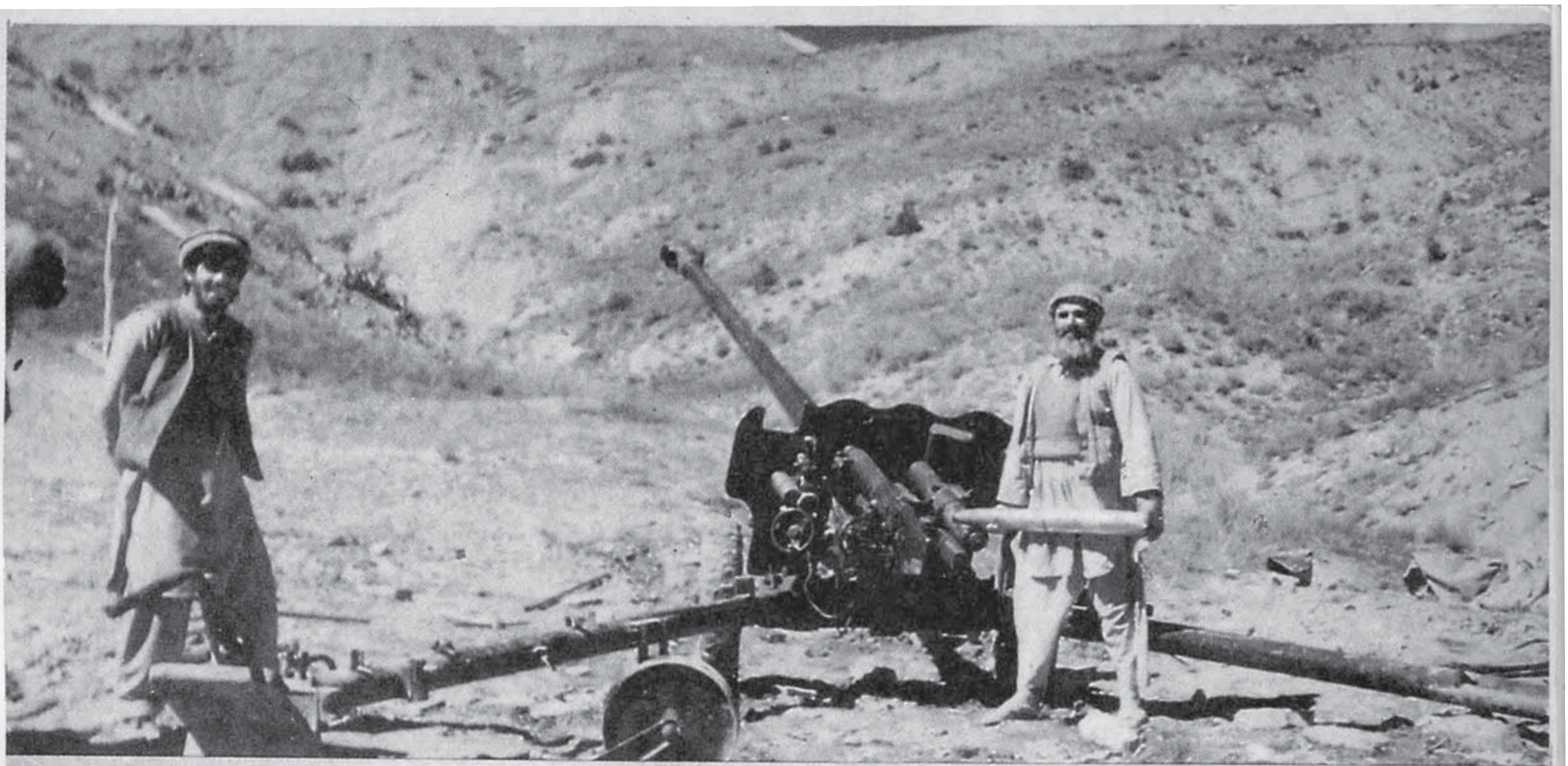

جانبازان مؤمن کشور!
حالا که مرحله گذار به صلح رسیده نباید پیش
از دشمن تفنگ بزمین گذاریم .

نبوی لار ښوونی

دآخرت داجر معیار

له حضرت عبد الله بن عمر و بن عاص (رض) څخه روایت دی چی هغه وویل: « ای د الله (ج) رسوله !ماته دجهاد او غزا په برخه کی ووایه(چی په کوم جهاد ثواب تر لاسه کیږی او په کوم صورت کی مجاهد د خپل عمل له ثواب څخه بی برخی کیږی) رسول الله صلی الله علیه وسلم و فرمایل چی« ای عبد الله ! که تا دآخرت د اجر په نیت جهاد وکړ او تر پایه ټینګ پاتی شوی نو د خدای(ج) په نزد به د خپل عمل اجر و مومی ، او د صابرانو په ډله کی به د نوم و لیکل شی، او که تا خلکو ته دځان ښودلو او د فخر دګټلو لپاره جنګ کړی وه نو دقیامت په ورځ به الله (ج)تا په همغه حالت کی را پورته کوی، ای عبد الله په کوم نیت چی و جنګیږی او په کوم حالت چی ووژل شوی په همغه حالت تا الله (ج) دقیامت په ورځ راپورته کوی.

ابو داؤد

دگردیز غونډی په سټیج باندي له بني خواکینی ته

استاد علي د انصاري، حاجي شیرینډل، "حکمتیار" او فیض محمد

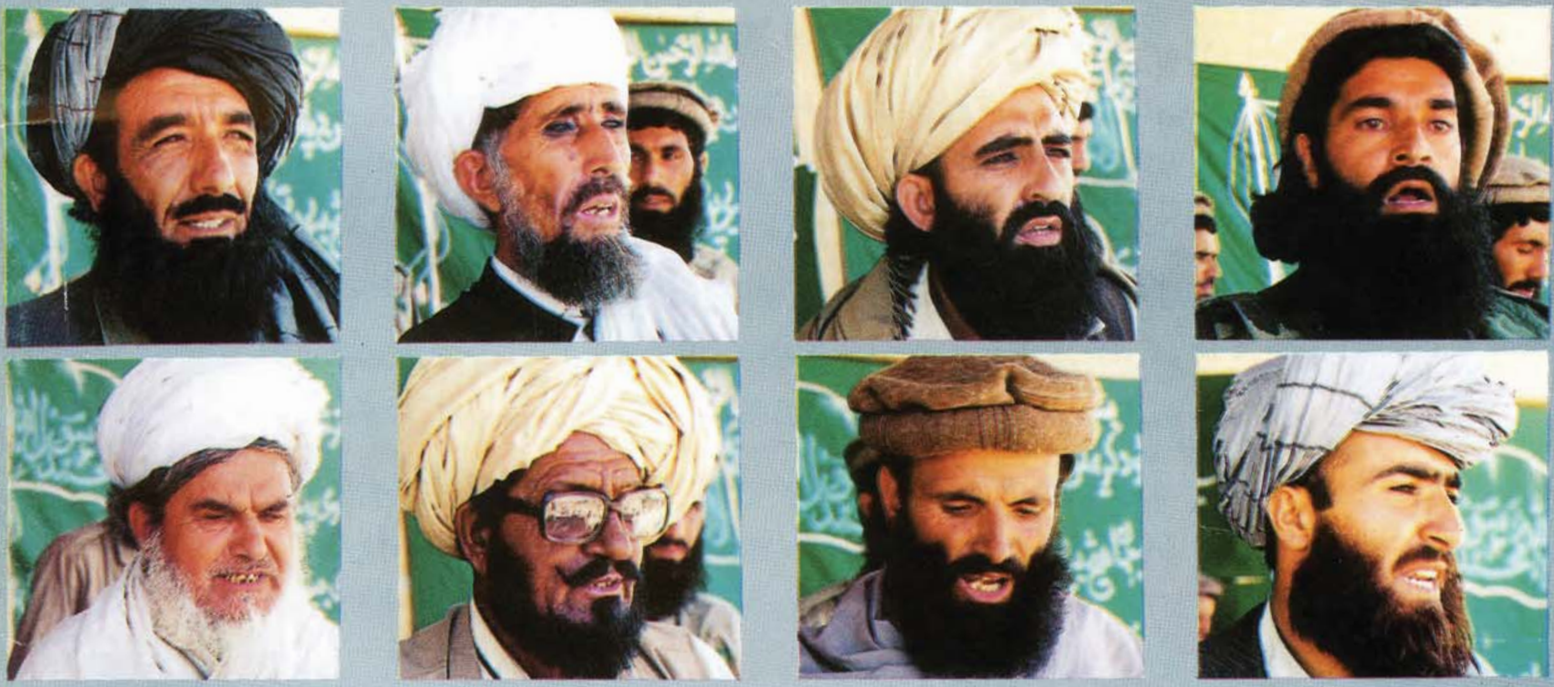

دگردیز غونډی

دنړیو واقعیتونو

ترجمانی کوله